

NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 17 MEI 2021

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:

37 leden, te weten: mevrouw Bakkers, de heren Bauer en Beij, mevrouw Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heren Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heer Van Gils, de dames Hoekstra, Hostmann en Huijbens, de heer De Jong, de dames Kraneveldt-van der Veen, Van Leeuwen en Van der Meer, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mooiman en Moree, mevrouw Mulholland, de heer Nawijn, mevrouw Van Oudheusden, de heren Schoonbeek, Schotel, Smitskam, Van der Snoek, Van Steenis, Van der Vlies en Weekenstroo, de dames Wortel-Driessen en Van Yperen, de heren Zamani en Zinck

Tevens aanwezig zijn:

6 wethouders, te weten: mevrouw Van Driel, mevrouw Groeneveld, de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, de heren Paalvast en Rosier

Afwezig zijn: mevrouw Van den Berg en de heer Weening

AGENDA

1. **Opening en vaststelling agenda**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Bekrachtiging/opheffing geheimhouding**
7. **Hamerstukken**
 - a. **Raadsvoorstel Kadernota Treasury**
 - b. **Raadsvoorstel Benoeming leden Referendumcommissie**
 - c. **Raadsvoorstel Besluit inzet resterend krediet sportruimte De Limiet**
 - d. **Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2021**
 - e. **Notulen en besluitenlijst van 6 april 2021**
8. **Debat (inclusief stemmingen)**
 - a. **VERVALLEN Initiatiefvoorstel Stedenbouwkundige Buurtvisie (Zó! Zoetermeer)**
 - b. **Raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Investeringsbudget middengebied Entree**
 - c. **Raadsvoorstel Vaststellen visie stationsgebied Zoetermeer en realisatie plintgebouw**
 - d. **Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030**
 - e. **Raadsvoorstel Vaststellen Regionale Energiestrategie RES 1.0 regio Rotterdam Den Haag**
9. **Sluiting**

VERSLAG

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Goedenavond, welkom allemaal. Ik open de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer. Eerst maar even weer netjes zoals we dat altijd doen, een aantal huishoudelijke mededelingen. Als u niet aan het woord bent, graag uw microfoon uitzetten en ook zoveel mogelijk de hoofdtelefoon of oordopjes gebruiken om echo's te vermijden. Ik zal straks eerst het woord geven aan raadsleden die voorafgaand aan de vergadering aan de griffie kenbaar hebben gemaakt dat ze het woord willen voeren over een bepaald onderwerp en daarna volgen degenen die in de WhatsAppgroep – waarvan ik hoop dat u allemaal gebruikmaakt, Raadsvergadering 17-05 – dit verzoek bij het begin van

het agendapunt doen. Dan iets over moties en amendementen, daar zullen er denk ik vanavond genoeg van voorbijkomen. Sommigen van u hebben die al ingestuurd, waarvoor natuurlijk dank, dat maakt het leven weer wat makkelijker en eenvoudiger. U hoeft alleen nog maar te benoemen dat u ze heeft ingediend want dan zijn ze ook daadwerkelijk onderdeel van de besluitvorming. Mocht u nog moties en amendementen hebben, dan kent u het adres waar u ze heen kunt sturen: griffie@zoetermeer.nl. En als u ze heeft doorgestuurd, zorgt de griffie er natuurlijk voor dat ze allemaal weer beschikbaar zijn en dan mag u op het huisje drukken om uw iBabs te verversen. Bij de stemmingen vraag ik u zoals gewoonlijk eerst om een stemverklaring af te leggen en als ik dan geen reactie krijg binnen tien seconden, ga ik ervan uit dat dat niet nodig is en gaan we over naar de stemming. Vervolgens zal ik dan vragen of stemming gewenst is. Als ik binnen tien seconden geen reactie zie, concludeer ik dat er geen stemming gewenst is en het voorstel dus is aangenomen. Als er wel stemming gewenst is, doen we dat, behalve voor de amendementen, via briefstemming. U ontvangt morgen voor 12.00 uur een stembiljet voor de briefstemming en dat kunt u tot uiterlijk donderdag a.s. 20 mei 2021 om 09.30 uur in het stadhuis in de stembus stoppen. Niet voor die tijd ingeleverd, betekent ook niet gestemd. En ik zal u er straks ook aan herinneren, maar ik weet niet hoe laat dat wordt, maar ik zeg het nu vast: vergeet u niet het biljet te ondertekenen, want ook dat hoort bij een officiële stemming. Als we hoofdelijke stemming krijgen, en die kans is vrij groot, mag ik wel stellen, gaan we loten. Dan kijk ik even naar de griffier en dan kom ik op nummer 23 en dat is de heer Mooiman. Dus dat betekent dat, mocht er hoofdelijke stemming komen, en dat is zeer waarschijnlijk, we beginnen bij de heer Mooiman.

Dat voor wat betreft de opening en dan ga ik naar de vaststelling van de presentie. Iedereen is aanwezig met uitzondering van de heer Weening en mevrouw Van den Berg. Die hebben zich afgemeld, dus die zullen niet deelnemen aan deze vergadering.

Dan de vaststelling van de agenda. Ik heb in ieder geval het verzoek gekregen bij agendapunt 7.b Raadsvoorstel benoemen leden Referendumcommissie om te spreken, dat verzoek is door mevrouw Van der Meer van Zó! Zoetermeer gedaan. Ik stel daarom voor dit als agendapunt 8.f op de agenda te plaatsen met een spreektijd van een minuut per fractie.

Dan heeft een aantal van u – ik zag het net ook al in de app voorbijkomen – bij verschillende agendapunten om extra spreektijd gevraagd. Zoals ik al in de vergadering van april aangaf, moet ik dat gezien de forse agenda's gaan beperken en om die reden is mijn voorstel in ieder geval om vanavond geen extra spreektijd toe te staan en aan u twee oproepen te doen: 1. houd ook uw interrupties beperkt in tijd en 2. gebruik vooral ook uw tweede termijn. Die heeft u straks ook nog en daar kunt u zeker ook nog het woord voeren dus dat is het voorstel van mijn kant en dat betekent dus vanavond geen extra spreektijd in de eerste termijn. Is er iemand die stemming wenst over de vaststelling van de agenda? Iedereen akkoord?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, ik heb nog wel een vraag. Ik zou agendapunten 8.c en 8.d graag als een geheel willen behandelen in de eerste termijn, dus dan zou ik de drie minuten willen besteden voor liefst twee onderwerpen, is dat toegestaan?

De **voorzitter**: Ik ga ervan uit dat u 8.b en 8.c bedoelt?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dat klopt, 8.b en 8.c.

De **voorzitter**: Ja, dat kan en dat mag, maar dat is wel bijzonder want die variant hadden we nog niet, maar gezien het feit dat die onderwerpen zo dicht tegen elkaar aanliggen, kan ik me daar volgens mij wel in vinden en is dat toegestaan. Met als gevolg dat u dan bij de tweede geen spreektijd meer heeft maar dat is dan inherent daaraan. Oké. Dan doen we dat zo.

Anderen nog over de agenda? Niet het geval, dan gaan we dat zo doen.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: We hebben drie insprekers vanavond die allemaal vijf minuten spreektijd krijgen. Ik wil beginnen met mevrouw Emmy Plantinga. Ik hoop dat ze aanwezig is, dat heb ik niet gevraagd, maar daar ga ik van uit. Mevrouw Plantinga, namens de Belangengemeenschap Driemanspolder over het raadsvoorstel Entree. Mevrouw Plantinga, bent u binnen?

Mevrouw **Plantinga**: Ik ben binnen, hoort u mij?

De **voorzitter**: Ja, maar u zit niet helemaal in beeld dus u moet of de camera iets omhoog zetten of

iets naar achteren gaan, een van de twee. Ja, dat is beter, dank u wel. U krijgt vijf minuten de gelegenheid om het woord te voeren, gaat uw gang.

Mevrouw Plantinga: Dank u wel. Goedenavond leden van het college en leden van de gemeenteraad. Volgens de agenda gaat u vanavond onder meer het Raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Investeringsbudget middengebied Entree vaststellen. Om deze reden heeft het bestuur van de Belangengemeenschap Driemanspolder mij als lid van deze vereniging en oud-raadslid gevraagd hier nogmaals dringend aandacht te vragen voor het risico van het nemen van vergaande besluiten over de Entree terwijl de publieke kaders nog niet zijn vastgelegd, laat staan dat we daar als bewoners kennis van hebben kunnen nemen of op hebben kunnen reageren. Met name het ontbreken van de resultaten van de milieueffectrapportage waarin de effecten van de volgens ons veel te hoge aantallen woningen worden aangegeven, speelt een grote rol. Het bestuur van de BGD heeft in een mail van 11 mei jl. hier uitgebreid op gewezen. Steeds weer komen we terug op de negatieve milieueffecten van de voorgenomen plannen zoals we die verwachten en die we op diverse manieren aan u te kennen hebben gegeven. Als belangenvereniging is ons doel steeds geweest om in goed en constructief, maar ook kritisch overleg de belangen van de inwoners van onze wijk te behartigen. Met positieve inzet hebben we steeds deelgenomen aan de wijkraadsessies die de projectleider organiseert en waarbij de voortgang van de gebiedsontwikkeling wordt besproken. Door de participatiebeperkingen als gevolg van alle coronamaatregelen, is een goede informatieoverdracht vanuit de gemeente onvoldoende, zo hebben we bij vele leden ervaren. Men hunkert naar publieke bijeenkomsten zoals deze ook in 2019 hebben plaatsgevonden. De reacties en bezwaren zullen er zeker komen. De zorgen rond de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid zijn heel groot. Verwachte parkeeroverlast, het waterbedeefte door parkeren van onder andere bedrijfswagens, behorend bij de Entree. Verkeerstremmingen bij de Juliana van Stolberglaan en een andersoortig gebruik van de Clauslaan, terwijl dit nu een scholenroute is. We hebben ook met onbegrip en zelfs boosheid kennisgenomen van een memo aan de gemeenteraad d.d. 9 april 2021 waarin gesteld wordt dat de Entree Zoetermeer de verbinding aan zal gaan met de omliggende sociaaleconomisch zwakkere en eenzijdige buurt, namelijk de flatwijken Driemanspolder-Meerzicht. De vele goed onderhouden koopwoningen, zoals de BOB-woningen en de drive-inwoningen, plus een aantal villa's, komen hier niet ter sprake. De rest van de tekst zal ik u onthouden. Maar ik kan u verzekeren dat Driemanspolder geen Entree nodig heeft om ook in de toekomst een leuke woonwijk te blijven. Natuurlijk zijn de normale benutting van de flatwoningen – en bij niet normale benutting moeten er handhavingsacties komen, zoals eerder ook is gebeurd – maar ook een goed onderhoud van de flatwoningen en de woningen hierbij van groot belang, evenals het onderhoud van de infrastructuur. Vestia is nu bezig met groot onderhoud aan de flat in de Dunantstraat, dat bewijst dat dit een heel toekomstvaste buurt is. Hopelijk kan de Entree ook hieraan bijdragen als een en ander goed geregeld is. Eventuele planschadeclaims vanuit de diverse flatgebouwen kunnen zelfs niet worden uitgesloten. Oud-burgemeester Charlie Aptroot noemde het een geweldige, sociaal veilige en gezellige buurt tijdens zijn bezoek bij de viering van het vijftigjarig bestaan van de Belangenvereniging Driemanspolder. Een buurt waarbij de signalering van een surveillerende politie auto al groot nieuws is, want die zie je niet vaak. Nogmaals benadrukken we het belang de kwaliteit van de Entree te waarborgen en u nu niet te binden aan vergaande besluitvorming die mogelijk na het uitbrengen van de milieueffectrapportage moet worden bijgesteld met alle gevolgen van dien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Plantinga voor uw inbreng en straks zal het onderwerp inderdaad op de agenda staan. Bedankt voor uw inspraak, dan gaan we over naar de heer Meerman en dat gaat ook over de Entree en het stationsgebied. Mijnheer Meerman, bent u aanwezig?

De heer Meerman: Goedenavond, kunt u mij horen, mijnheer de burgemeester?

De voorzitter: Ja, ik hoor u mijnheer Meerman, dank u wel. U ook welkom en u mag nu het woord voeren, gaat uw gang.

De heer Meerman: Ik dank u wel voorzitter. Geachte raadsleden, geachte leden van het college. Pim Meerman, ik spreek in namens het Bewoners Adviesteam De Entree. Op 12 april jl. sprak ik al in uw commissie Stad en vanavond richt ik me tot de raad, maar zeker ook tot het college.

BADE was, is en blijft ernstig bezorgd over de Entree. Ondanks het memo van wethouder Rosier blijven er vele vragen over. Als ervaringsdeskundigen rond het Entreegebied stellen we daar nu enkele van vanuit onze grote bezorgdheid.

Het plintgebouw geeft geen oplossing voor het Stationsplein en de verbinding van de omgeving. Is de Zoetermeerse bijdrage van ruim € 4 miljoen voor dit plintgebouw waarvan het dak alleen maar dienst-

doet als fietsenstalling daarom geen weggegooid geld? Zeker wanneer het later bij het upgraden van het station helemaal overbodig wordt?

De aantallen te bouwen woningen in de Entree blijven maar stijgen. Ooit begonnen met 2700 en er doemt nu zelfs een getal van 6800 op, waarom nog meer en waar eindigt dit? Gaat men dan nog kleiner bouwen? Hoger stapelen? Ten koste van wat? Bent u er wel van doordrongen dat dit kleine gebied zoveel woningen niet kan verdragen? Zeker wanneer aan alle kwaliteitseisen moet worden voldaan? Het memo van wethouder Rosier streeft naar een arbeidsplaats per woning, waar wilt u ten minste 4500 arbeidsplaatsen ook nog eens een plek in de Entree geven? En hoeveel extra woonwerkverkeer ontstaat er daardoor?

Heeft u de gemeentelijke verkeerscijfers bestudeerd? Bent u dan met ons tot de conclusie gekomen dat alle verkeer op de stadstraten in de spitsen en bij de minste of geringste ontregeling volkomen vastloopt? Dat de ventwegen en fietspaden onvoldoende zijn doorverbonden? Onderzoek leert dat de verkeersveiligheid en de doorstroming niet samen kunnen gaan, daarvoor is er te weinig verkeersruimte. Hoeveel doden moeten er wel niet gaan vallen op de gelijkvloerse oversteken? Beseft u verder dat er ook extra congestie ontstaat op de wegen rondom de Entree? Dus extra verkeersdruk door onze wijken?

Kan het bewonersparkeerregime goed worden toegepast? Hoe wordt bezoekersparkeren opgelost? Kunnen elektrische auto's veilig worden gestald? Waarom gaat de gemeente met een ontwerp stap 3-besluit afwijken van de Wet geluidhinder waardoor er binnen de lawaaizone langs de A12 toch woningen gebouwd worden? Heeft u kennisgenomen van het geluidsonderzoek dat aantoonde dat nergens in de Entree rustige woonplekken zullen ontstaan waardoor het overal lawaaiig wonen wordt? Waarom weigert de gemeente categorisch zelf metingen te doen naar de luchtkwaliteit? Niet alleen hier, maar in heel Zoetermeer, en laat zij dit over aan een burgerinitiatief? Bent u ermee bekend dat de reeds gedane metingen rond de Afrikaweg nu al een verontrustend slechte luchtkwaliteit aantonen?

Bent u bereid om de uitkomsten van de MER-onderzoeken serieus te nemen en niet te doen alsof er letterlijk geen vuiltje aan de lucht is? En de consequenties van de MER-resultaten te accepteren en in de plannen te implementeren?

Vindt u het niet schandalig dat de door ons in april 2020 ingediende zienswijzen nog steeds niet definitief beantwoord zijn? En dat zal pas gebeuren in september 2021 bij de volgende ronde zienswijzen. Dan krijgt uw raad, en ook wij, een lading plannen ter beoordeling waar u vanavond al een riskant voorschot op neemt. Bent u met ons van mening dat door deze bewust gekozen werkwijze van het college de controle van uw raad en de wettelijk toegestane invloed van burgers op het besluitvormingsproces onrecht wordt aangedaan?

Dan de buurtvertegenwoordigers. Die worden conform het Jaarplan Participatie Entree slechts geconsulteerd terwijl we graag willen meedenken en coproduceren en zo onze deskundigheid met u willen delen. Kunnen we op uw raad vertrouwen dat u gedurende het hele ontwikkelingsproces voldoende controle kunt uitoefenen om de bouw van de Entree in goede banen te leiden? En kunnen we een beroep op u doen wanneer we ten gevolge van de Entree problemen, hinder of schade ondervinden?

Ten slotte, BADE is geen tegenstander van een mooie nieuwe woonwijk op voorwaarde dat die niet ten koste gaat van de onze en dat die ook kwaliteit toevoegt aan de hele stad. Dat die ten goede komt aan u, aan ons, de directbetrokkenen, en aan de toekomstige bewoners. Met de voorliggende plannen heeft u ons daarvan in geen geval overtuigd en geenszins gerustgesteld. Geeft u daarom alstublieft antwoord op onze vragen.

Dan eindig ik hiermee. Net als op 12 april jl. spreek ik opnieuw de vrees uit dat de Entree een getto zal worden, een monstergedrocht met veel te veel woningen in een te kleine ruimte, een qua verkeer en milieu abominabel leefklimaat.

De voorzitter: Mijnheer Meerman, wilt u afronden alstublieft, u bent al over uw tijd heen.

De heer Meerman: Ja, ik heb nog drie zinnen, als u mij toestaat? Van uw raad verwachten we dat u het niet zo ver laat komen en wij zullen u vragen blijven stellen om zodoende uiteindelijk die fraaie Entree te bereiken, maar ook onze geliefde woonwijken ongeschonden te behouden. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Meerman, voor uw bijdrage. U weet dat dit later op de agenda staat en dan zult u dat ongetwijfeld kunnen volgen. Dan gaan we over naar de derde spreker die wil inspreken over de Cultuurvisie 2030 en dat is de heer Nijkerk namens Scylla Theaterproducties en Greg & Baud Productions. Mijnheer Nijkerk, bent u digitaal aanwezig?

De heer Nijkerk: Ja, ik ben zeer zeker aanwezig.

De **voorzitter**: Ja, daar bent u, fantastisch. Dan geef ik u het woord en heeft u vijf minuten de tijd om de raad toe te spreken, gaat uw gang.

De heer **Nikerk**: Dank u wel voorzitter. Beste raadsleden, op 19 april jl. heb ik mogen inspreken bij uw commissie Samenleving over de Cultuurvisie 2030. Tijdens en na de commissievergadering is er nog wel het een en ander gebeurd wat ertoe heeft geleid dat ik nu opnieuw kom inspreken.

Beste raadsleden, we hebben na het inspreken het debat in de commissie op de voet gevolgd en ik moet u eerlijk zeggen dat we zeer verheugd waren over het feit dat er zo goed en specifiek over cultuur over gesproken werd. Cultuur mag hoger op de agenda komen, zegt de visie, en we hopen dat dit dan ook een eerste stap daartoe is. Al zie ik sommige feiten echt anders.

We willen de wethouder bedanken voor de snelle actie die is gevolgd op de commissievergadering. Binnen een week werden we gebeld als organisaties door de gemeente om onder andere te inventariseren waar we repeteren, waar onze spullen opgeslagen staan. De ambtenaar gaf ook aan dat er vorige week een memo met de uitslag van dit onderzoek naar de raad zou komen. Die hebben we alleen nog niet gezien tussen de stukken.

Ons vielen ook de reacties van de wethouder op op een tweetal punten waar we vanavond toch de aandacht van de raad voor willen vragen. Allereerst geeft de wethouder aan dat er nog nooit zo'n goede participatie is geweest. Dat is erg fijn want dat betekent dat we in een stijgende lijn zitten. Ik moet eerlijk zeggen, de stelligheid en gedrevenheid waarmee de wethouder dit naar voren bracht mij ook ineens deed twifelen. Ik had alles toch wel goed uitgezocht? Zeker toen ik later door een ambtenaar werd gebeld die mij te kennen gaf dat men de indruk had dat wij wel uitgenodigd waren. Bewijs was men echter nog aan het zoeken. Wij denken dat het bewijs er nog steeds niet is en blijven bij ons standpunt van het vorige inspreken; we hebben buiten het CKC en partners en het Stadstheater nog altijd geen theaterinstelling weten te spreken die daadwerkelijk heeft deelgenomen aan de participatie. Zoals al eerder gezegd, dat willen we wel graag. Maar we willen echter ook graag dat we door kunnen bouwen, de cultuur in Zoetermeer staat al veel te lang stil. We stellen dan ook voor dat we het proces tot nu toe als gemiste kans bestempelen maar willen wel via uw raad aan de wethouder voorstellen dat we als amateurtheater intensief bij de uitwerking van de visie betrokken zullen worden.

Beste raadsleden, dat brengt me tot mijn tweede punt, de huisvesting. In programmalijn 4 van de visie wordt gesproken over makersplekken. Op vragen van de VVD, LHN en PvdA antwoordde de wethouder stevast dat er oefenruimtes zijn in het CKC en dat partijen die zich daar niet in kunnen vinden, zelf maar op zoek moeten naar ruimte. Volgens ons staan die twee dingen haaks op elkaar. Aan de ene kant moet iedereen zich aansluiten in het CKC en aan de andere kant moeten er makersplekken komen. En aan die makersplekken, beste raadsleden, is een enorme behoefte. We hebben alle respect voor het CKC in een gloednieuw pand. Maar het is niet de plek waar je als maker nu eenmaal geïnspireerd wordt. Als ik op vakantie ga, ben ik altijd op zoek naar een plek waar ik me thuis kan voelen, je kunt me niet gelukkiger maken dan door me een redelijk ouderwets of vervallen bouwwerk te geven waarin de inrichting rechtstreeks uit de brocante lijkt te komen. Het stof dat van de sofa opspringt als je erop neerploft, of de geur van schoonmaakazijn waarmee de schimmel in de hoeken van het huis te lijf is gegaan; dat vind ik fijn. Ik kan me voorstellen dat het iets is dat u minder aantrekt. Stel u dan voor dat ik u meeneem van het fijne huis waar u nu zit en dat ik u meeneem naar de andere kant van de stad, u mag geen eigen spullen meenemen, en zeg 'dit is voortaan uw huis, succes ermee!'. Dat wordt geen thuis, dat werkt niet voor u en dat werkt niet voor ons.

Ik kom tot een afronding voorzitter. Ik durf de naam van het theater in het bijzijn van de wethouder bijna niet te noemen, maar een aantal jaar geleden werd in uw raad de sloop van het Kwadrant Theater besproken. Er werd door veel gebruikers benoemd waarom dit als een thuis voelde. We zijn inmiddels vier jaar verder en nog altijd zijn theaterpartijen uit het oude theater ontheemd. Theatergroepen Waanzin en Tintel zijn inmiddels gestopt. Greg & Baud zweeft van pand naar pand en ook voor Scylla en Thalia geldt 'eens kijken waar er nu weer plek is'. Vandaar dat we tot een gezamenlijke vraag tot prioritering komen. Beste raadsleden, voor ons zijn makersplekken essentieel. Een plek waar je kunt uitproberen, waar je op je snufferd kunt gaan en weer kunt opstaan, een plek waar organisaties als Moed, JEM of Divertimento kunnen ontstaan en weer hun Waterloo kunnen vinden, zonder dat je direct een heel Kamer van Koophandeltraject moet doorlopen. Dat is onze droom en daar willen we voor blijven strijden. We hopen u aan onze zijde te vinden. Beste raadsleden, geeft u ons alstublieft een thuis. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Nikerk, dat was precies binnen de vijf minuten. Dank u en dank voor de bijdrage en het onderwerp komt later terug op de agenda. Dat betekent dat we drie sprekers die we vanavond hadden, hebben gehad en dan stel ik voor dat we overgaan naar agendapunt 3.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Er heeft zich een vragenstelster aangemeld, mevrouw Van Oudheusden. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Dank u wel voorzitter. Sinds vorig jaar is lachgas verboden tijdens evenementen en in bepaalde aangewezen gebieden in Zoetermeer. Helaas heeft dit nog niet geleid tot voldoende reductie in het gebruik van lachgas in Zoetermeer. Nog regelmatig zien we berichten in de krant dat het gebruik van lachgas tot overlast heeft gezorgd. Niet alleen in de wijken, portieken en parkeerplaatsen veroorzaakt het gebruik van lachgas steeds vaker overlast, maar ook worden lachgas tanks of -patronen aangetroffen in auto's die betrokken zijn bij een verkeersongeval. Lachgas is daarmee niet alleen een gevaar voor de gebruiker, maar ook voor de omgeving. Het CDA Zoetermeer vindt dat het nu echt tijd is voor strengere regelgeving rond lachgas. We kunnen niet op het landelijk verbod wachten en we vinden dat we als gemeente zelf strengere regelgeving moeten doorvoeren. Lachgas sloopt de levens van veel te veel, voornamelijk jonge mensen en we hebben dan ook de volgende vragen voor het college:

Is het college het met het CDA Zoetermeer eens dat lachgasgebruik momenteel steeds meer overlast veroorzaakt in Zoetermeer?

Is het college bereid om de stap verder te maken om niet alleen maar lachgas tijdens evenementen en aangewezen plekken in Zoetermeer te verbieden maar te kijken wat de mogelijkheden zijn om een volledig verbod in Zoetermeer door te voeren?

Is het college bereid om een totaalverbod van lachgas op te nemen in de APV?

Dank u wel voorzitter, dat waren de vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw vragen. Die zijn in dit geval voor mij bestemd dus ik zal de beantwoording voor mijn rekening nemen.

Laat ik vooropstellen dat de overlast van lachgas – en dat heeft u ook gemerkt – de gemoederen behoorlijk bezighoudt en ook andere gemeenten hebben daar inmiddels maatregelen op getroffen. De vraag of blijkt dat wij meer overlast hebben, kan ik zo niet beantwoorden, maar we constateren wel – en dat hoor ik ook uit gesprekken met de politie en de wijkagenten – dat er overlast is van gebruik van lachgas. Dus dat is iets dat zeker ook onze aandacht al een tijdje heeft.

Uw andere vraag gaat in op het feit 'in de APV staat nu concreet een verbod bij evenementen of bepaalde gebieden' en de vraag is of we bereid zijn om na te denken om daar überhaupt stappen in te ondernemen om het lachgasverbod in de APV op te nemen. Daar kan ik positief op antwoorden. Dat willen we doen. U weet dat de APV-wijziging op dit moment ter inzage ligt dus dat betekent dat we afwachten. Dat loopt nog tot 27 mei a.s. en ik heb dat ook met de politie en anderen besproken en ons voorstel is om een totaalverbod voor lachgas in de APV op te nemen. Dat gaan we u ook voorstellen want daar dient u een besluit over te nemen. Dat doet niet het college, maar de raad. Dus dan gaat u mij vervolgens de vraag stellen 'op welke termijn is dat?' Dat weet ik niet. We zullen nadat de participatieperiode is afgelopen eind mei het voorstel afronden en dan aan de raad sturen en dan zal het aan de raad zijn om dat te agenderen. Dan zal het als de meerderheid van de raad het ermee eens, in de APV opgenomen worden. Dus dat is mijn antwoord.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Fijn burgemeester, u was mij al voor met de vraag dus die hoeft ik dan niet meer te stellen: Maar u maakt me ontzettend blij als dit eventueel opgenomen wordt in de APV. We kunnen niet wachten tot we erover mogen stemmen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie een vervolgvraag van mijnheer Boerboom, dat is niet heel gebruikelijk, maar ik geef hem wel even de gelegenheid.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Juist omdat u nu al zo'n concrete volgende stap aangeeft, zou ik willen vragen of u bij het APV-voorstel ook de resultaten van de beperking die we nu op lachgas hebben, kunt leggen. Dat is voor mijn fractie belangrijk om te kunnen zeggen of het meerwaarde heeft en daadwerkelijk nodig is om over te gaan tot een totaalverbod. Dus ik hoop dat u kunt toezeggen om daar ook een analyse van bij te leggen als u de APV naar de raad stuurt.

De **voorzitter**: Daar kan ik kort en krachtig over zijn, dat zal ik doen. Ik doe die toezegging dat we ook even aangeven, uiteraard, wat de effecten zijn geweest zodat u ook daar een heel weloverwogen besluit over kunt nemen. Als er verder geen vragen of vervolgvragen meer over zijn, stel ik voor dat we overgaan tot agendapunt 4.

4. Mededelingen

De voorzitter: Zijn er mededelingen van raadsleden? Voor de mededelingen van het college geef ik graag het woord aan wethouder ledema.

Wethouder ledema: Voorzitter, dank. Voorzitter en geachte raadsleden, ik denk dat de meesten van u het met mij eens zijn als ik zeg dat het een voorrecht is om raadslid of wethouder te mogen zijn in ons mooie Zoetermeer. Het werken in en vooral het bouwen aan je eigen stad is zo aanstekelijk leuk, dat hoef ik u niet uit te leggen. En op sommige dagen is dat nog bijzonderder. En vandaag is niet alleen een dag waarop u als raad weer een aantal grote besluiten gaat nemen, maar ook de dag waarop het college de Visie Zoetermeer 2040 aanbiedt aan u. Een visie die past in een lange historie. In 1296 al dook de naam van de stad voor het eerst op in de geschriften en vrijwel meteen stond Zoetermeer synoniem aan vernieuwing en verandering. In het rampjaar 1672 viel de Driemanspolder droog en werd verdere ontginning mogelijk. En op 1 mei 1935 ontstond de gemeente Zoetermeer die al een paar decennia later werd aangewezen als groeikern en dat merken we nog steeds. Al zestig jaar wordt er gestaag gebouwd aan een stad die inmiddels 125.000 inwoners kent. En toen we begin vorig jaar inzicht kregen in de huidige staat van de stad, was dat voor ons allemaal toch wel even slikken. Het was ineens duidelijk dat het uitbreidingsbeleid van de afgelopen decennia de grens heeft bereikt. Tijd voor een volgende stap. De komende jaren moeten we ons richten op het vergroten van de diversiteit en verhogen van de kwaliteit. Dan komt de stad sociaaleconomisch beter in balans, dan neemt de woonaantrekkelijkheid toe en voorkomen we een verdere tweedeling van de stad.

Voorzitter, de afgelopen maanden is er met veel inzet aan deze visie gewerkt en hierin hebben we onder andere de inzichten opgenomen die in diverse besprekingen door de raad zijn geuit. Het is een visie geworden waar we met z'n allen voor staan, waar de inwoners van Zoetermeer de positieve effecten van zullen merken en een visie die we met ambitie willen oppakken. Het college kijkt er dan ook naar uit om deze visie op 14 juni a.s. met de raad uitgebreid te bespreken zodat we het toekomstperspectief voor de stad en de inwoners samen kunnen bepalen.

Het is mij dan ook een eer en een genoegen om namens het college en namens de burgemeester aan uw plaatsvervanger, Klaasjan de Jong, de allereerste versie van de Visie Zoetermeer 2040 te mogen uitreiken. Normaal zouden we nu gaan staan en zou ik een fysiek exemplaar overhandigen. Op dit moment hebben we een en ander voorbereid zodat deze visie zomaar bij de heer De Jong op het bureau verschijnt.

De voorzitter: Dank u wel wethouder ledema en dat is inderdaad in dit digitale tijdperk, vooruitlopend op Zoetermeer 2040, prachtig want als ik nu naar mijnheer De Jong ga, heeft hij hem en dat is prachtig. Ik heb het zo met Sinterklaas ook gedaan en dat gaat nu waarschijnlijk ook weer goed. Mijnheer De Jong, gaat uw gang.

De heer De Jong (CDA): Ja voorzitter. Dank u wel wethouder ledema en dank college voor al het werk dat is verzet om tot deze visie te komen. Met alle raadsleden ben ik razend nieuwsgierig naar wat deze visie ons te bieden heeft en natuurlijk hebben we daar al glimpjes van meegekregen want we zijn ook wel enigszins betrokken geweest bij het voortraject. U schetst in korte tijd en een paar zinnen een geschiedenis van 1000 jaar, en toch staan er enorme opgaven op stapel om bij het jaar 2040 te komen. Daar kijken we vanavond met de Entree al een beetje naar, maar er is natuurlijk nog veel meer dat op ons afkomt. Ik neem hem in dank aan en we gaan hier inderdaad op 14 juni a.s. als raad graag het debat over aan om te kijken hoe deze visie ons kan helpen om de route te bepalen voor het Zoetermeer van de komende twintig jaar. Hartelijk dank.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer De Jong en ik denk dat het mooi is dat we dat op deze manier even kunnen markeren. Het is al gezegd, in de raad zal daar nog uitgebreid over worden gesproken op 14 juni a.s. en dan heeft u als fracties ook nog de gelegenheid om daar in het voortraject uitgebreid bij stil te staan, eventueel met ambtelijke en bestuurlijke ondersteuning. Dus dank daarvoor. Dan ga ik, als er verder geen mededelingen zijn, over naar agendapunt 5.

5. Afdoening ingekomen stukken

De voorzitter: Ik heb begrepen dat mevrouw Van der Meer van Zó! Zoetermeer hier het woord over wil voeren. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, net als in de vorige raad van begin april verzoeken we het college nogmaals om ingekomen stuk 21-033 van een antwoord te voorzien. Daarbij geldt nu ook hetzelfde voor ingekomen stukken 21-056, 21-064, 21-071 en 21-074 want daarvan begint de beantwoording nu ook ver uit de tijd te lopen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer, ik heb niet zo snel kunnen meeschrijven, maar bij de griffie heeft men dat ongetwijfeld wel genoteerd. We gaan ervoor zorgen dat dat inderdaad zo snel mogelijk gebeurt. Dank u wel. Dan heb ik begrepen dat mijnheer Van Steenis ook het woord wenst te voeren.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag over de afdoening van stuk 21-091 dat gaat over de werkdruk in de organisatie. Daar wordt voorgesteld als afdoening 'ter kennisname raad' en dat lijkt me prima, maar ik zie dat dit stuk ook gericht is aan het college dus het lijkt me terecht dat er ook een stukje afdoening door het college wordt gedaan. Hoe kijkt u daar tegen aan?

De **voorzitter**: Ik kijk even naar de wethouder P&O, hoewel ik er als voorzitter bij zeg dat het hier gaat om de raadsafdoening. Maar ik ga even naar wethouder ledema.

Wethouder **ledema**: Ik weet niet meteen... Ik heb niet alle afdoeningsstukken zo snel bij de hand. Maar ik kan me voorstellen...

De **voorzitter**: Ik zal u even helpen, dat gaat over de brief die de gemeentesecretaris aan zowel het college als de raad heeft gestuurd over de werkdruk in de organisatie.

Wethouder **ledema**: Dan snap ik het en dan snap ik uw oproep. Tegelijkertijd is dat natuurlijk lastig omdat we natuurlijk dagelijks met de gemeentesecretaris werken en het daar ook veelal in onze dagelijks gesprekken over hebben. Ik denk dat het te ver gaat om dat als afdoening naar de raad te doen toekomen. Als het goed is, heeft u een goede indruk gekregen van hoe wij omgaan met zijn brief en met de signalen die daarin zijn gegeven, in alle debatten die we er inmiddels over gevoerd hebben, dan wel in de signalen die we zelf ook meenemen naar de raad. Mocht u daar echt behoefte aan hebben, dan wil ik het college wel vragen daarop te reageren maar ik hoop, ook gezien de brief, dat u mij toestaat om het hierbij te laten.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder ledema. Wat mij betreft zou ik het hierbij willen laten want dit gaat over de afdoening van de brief. Zoals ik zei, dit gaat over de afdoening door de raad en ik ga er gemakshalve even vanuit dat dit afdoende is. We zullen dat in het college even aan de orde stellen of dat nog noodzakelijk is. Dan begrijp ik dat mevrouw Huijbens nog het woord wenst.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Ja voorzitter, ik wil ook graag de afdoening zien van de brief van Platform H10-gemeenteraden waar bij staat 'afdoening door het college'.

De **voorzitter**: Zou u het nummer even kunnen noemen, dan kunnen we het sneller vinden.

Mevrouw **Huijbens** (D66): 21-128.

De **voorzitter**: Ik heb hem gevonden en daarbij staat 'afdoening door college', maar dat betekent dat u eigenlijk voorstelt om daarvan een kopie aan de raad te doen toekomen. Zo mag ik het begrijpen? Ja dat lijkt me geen enkel probleem en we zullen het noteren. Als er verder geen op- of aanmerkingen zijn, is er een aantal dingen genoteerd dat niet leidt tot wijziging van het voorstel. Is er iemand die over dit raadsvoorstel nog een stemverklaring wenst af te leggen? Niet het geval. Is er iemand die hier stemming over wenst? Ook niet het geval, dan is dit raadsvoorstel aangenomen.

6. Bekrachtiging/opheffing geheimhouding

De **voorzitter**: Dit hebben we vorige week gedaan dus er staan geen stukken meer op de agenda. Dan gaan we naar agendapunt 7.

7. Hamerstukken

a. Raadsvoorstel Kadernota Treasury

De **voorzitter**: Is er iemand die behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Wenst iemand stemming over dit voorstel? Ook niet het geval. Dan is het voorstel aanvaard.

b. Raadsvoorstel Benoeming leden Referendumcommissie

De **voorzitter**: Hiervan hebben we net gezegd dat het naar debat gaat, dat zal straks terugkomen.

c. Raadsvoorstel Besluit inzet resterend krediet sportruimte De Limiet

De **voorzitter**: Is er iemand die behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Wenst iemand stemming over dit voorstel? Ook niet het geval. Dan is ook dit voorstel aanvaard.

d. Raadsvoorstel Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2021

De **voorzitter**: Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Wenst iemand stemming over dit voorstel? Ook niet het geval. Dan is ook dit voorstel aanvaard.

e. Notulen en besluitenlijst van 6 april 2021

De **voorzitter**: Is er iemand die daar een stemverklaring bij heeft? Wenst iemand stemming hierover? Ook niet, dan zijn de notulen vastgesteld.

8. Debat (inclusief stemmingen)

a. VERVALLEN Initiatiefvoorstel Stedenbouwkundige Buurtvisie (Z6! Zoetermeer)

De **voorzitter**: Dit is komen te vervallen en zal op een later moment worden geagendeerd.

b. Raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Investeringsbudget middengebied Entree

De **voorzitter**: Ik heb al gezegd dat de spreektijd twee minuten per fractie is tenzij u ervoor kiest om net als mijnheer Ekkelenkamp de tijd voor 8.b en 8.c samen te voegen. Ik ga het lijstje woordvoerders af dat we hebben gekregen en mocht u dan nog het woord willen voeren, dan horen we dat graag. Ik begin bij de heer Van Gils. Gaat uw gang.

De heer **Van Gils** (VVD): Dank u wel voorzitter. De woningnood in Zoetermeer blijft groot en daarom moeten we bouwen. En de Entree, onze nieuwe stadswijk langs de Afrikaweg, gaat daaraan de grootste bijdrage leveren. Er is daarover van het begin af aan met inwoners gesproken en die hebben samen met de raad de eerste kaders gegeven voor een nieuwe, leefbare, moderne en duurzame stadswijk met een gezonde mix aan woningen voor starters, gezinnen en empty-nesters. Die kaders zijn nu vertaald naar een realistisch en uitvoerbaar plan/uitwerkingskader en minstens zo belangrijk, de businesscase daarvoor is rond. Vanavond is daarom voor de VVD reden tot vreugde. We zijn er uiteraard nog niet en er komt nog een milieueffectrapportage die dan ook aan alle eisen op gebied van verkeer, geluid en veiligheid moet gaan voldoen. Dat zal nog een hele opgave zijn, maar een die wij – gehoord hebbend de beantwoording van de vragen in de commissie – met vertrouwen tegemoet zien.

Met een blik op de toekomst is het belangrijk te realiseren dat de Entree er natuurlijk niet morgen reeds ligt. Voordat de laatste steen is gelegd, zijn we zomaar vijftien jaar verder en daarom moeten we flexibiliteit inbouwen. Goed is het dat het college een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan wil inbouwen. Daarbij is het uiteraard van belang dat de gemeenteraad op voorhand duidelijke criteria meegeeft en bij wijzigingen, zeker als deze ook financiële gevolgen hebben, wordt meegenomen.

Tot slot, in Zoetermeer is het verplicht dat we 1% van de gebiedsontwikkelkosten storten in de reserve Kunst. Voor de Entree en het stationsgebied samen is dat zo'n € 600.000,00. Ik wil vanavond met een motie vragen om dat geld ook echt in de Entree rondom het stationsgebied in te zetten en dan op een zo functioneel mogelijke manier. Denk bijvoorbeeld aan kunst waarop je lekker kunt klimmen en klauteren, zodat het ook voor kinderen leuk is, verlichting die tegelijkertijd de veiligheid verbetert, of kunstwerken langs de Afrikaweg die helpen met het voorkomen van geluidshinder. Tot zover mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Gils en op de valreep is er nog een interruptie van mevrouw

Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik ben het met het eerste deel van het dictum van de motie van de heer Van Gils eens dat dat geld aan de Entree zelf ten goede moet komen. Dat lijkt me een prima zaak, maar volgens mij doen we dat al een beetje. Maar in het tweede deel zegt u 'het moet vooral nuttige kunst zijn waar je op kunt zitten, of op kunt klauteren, of wat dan ook'. Maar je hebt natuurlijk ook gewoon kunst die mooi is en niet per definitie functioneel, maar gewoon mooi om te zien. Dus waarom wilt u daar nu al een oordeel over vellen? En bovendien, vindt u ook niet dat als de woningen er komen, je dan samen met de inwoners zou moeten bekijken wat ze daar graag in hun wijk willen hebben? Dus loopt u niet een beetje op de zaken vooruit?

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, om met het laatste te beginnen. Uiteraard moeten bij de uiteindelijke invulling de toekomstige inwoners worden meegenomen, daar ben ik het helemaal met mevrouw Kraneveldt over eens. Daarmee wil ik ook helemaal niet vooruitlopen op hoe die invulling er precies uit moet gaan zien, maar mijn oproep is vooral aan het college om te kijken of we die kunst zoveel mogelijk kunnen mengen. U geeft terecht aan dat er ook kunst is die alleen mooi is, maar ik zou vooral willen omroepen 'kijk naar mengfuncties'. Als we bijvoorbeeld een stuk water waar de Entree dadelijk mee omringd is, van een fontein gaan voorzien, zou je ook voor een kunstigere fontein kunnen kiezen met dit budget. Dan heeft het een functie in de vorm van dat het bijvoorbeeld algenvorming in het water tegengaat en tegelijkertijd is het mooi. Ik gaf al een paar voorbeelden zoals kunst waarop je kunt klimmen, of iets met geluidshinder en ik denk dat er zat voorbeelden te bedenken zijn waarbij je op een goede manier de mooie kant van kunst combineert met de functionele kant die we in de samenleving ook nodig hebben.

Motie nr. 2105-02 ingediend door VVD, LHN, Zoetermeer Vooruit
Nuttige Kunst in de Entree

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

constaterende dat:

- de Verordening Percentageregeling beeldende kunst in de openbare ruimte voorschrijft dat 1% van kosten bij een gebiedsontwikkeling moet worden toegevoegd aan de Reserve Beeldende Kunst;
- het in de verordening niet verplicht is dat deze toevoeging ook in het te ontwikkelen gebied ingezet wordt;

overwegende dat:

- functionele kunst een waardevolle bijdrage kan leveren aan het toekomstige leefplezier in de Entree en rondom het Stationsgebied, zoals op het gebied van veiligheid, geluid, sport en vermaak;
- het van belang is dat de gereserveerde kosten vanuit de gebiedsontwikkeling ook ingezet worden in het te ontwikkelen gebied;

verzoekt het college om:

- de gelden die aan de Reserve Beeldende Kunst worden toegevoegd i.v.m. de ontwikkeling van de Entree en het Stationsgebied, in deze gebieden in te zetten;
- de te financieren beeldende kunst uit bovengenoemde reserve zo functioneel mogelijk te laten zijn en daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij andere ambities die de leefbaarheid vergroten, zoals veiligheid, het voorkomen van geluidshinder, sport, en vermaak;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Gils voor deze toelichting. Dan ga ik over naar de eerste termijn van de heer Blansjaar. Mijnheer Blansjaar?

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Ja, sorry voorzitter, ik zat lekker te luisteren maar ik mag nu het woord voeren.

De voorzitter: Ja, u mag echt het woord voeren hoor, dus gaat uw gang.

De heer Blansjaar (PDvZ): Bouwen, bouwen, bouwen. Schijnbaar kan het maar op een plek in Zoetermeer en dat is het Entreegebied waar steeds meer woningen bij komen. Niet om de bewoners tevreden te stellen maar om de beleggers te pleasen, althans, dat denken wij van de PDvZ en velen met ons. Nu het college nog 1200 extra woningen aan dit project wil toevoegen, rijst de vraag of het plan niet beter op de schop kan en opnieuw naar de tekentafel moet. Ik kan het antwoord van de wethouder wel raden. Kent u het spreekwoord 'beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald'?

De PDvZ wil ook zorgen uiten over de infrastructuur en de luchtkwaliteit. Hoewel de wethouder blijft beweren dat het allemaal goed zal komen, blijft dit ons zorgen baren. Vele partijen hebben dit al gemeld, maar vooralsnog blijft het college stug vasthouden aan de ingenomen standpunten. De plannen zijn volgens mij al in beton gegoten. De vraag aan de wethouder is om vooral nog eens goed te kijken en de MER af te wachten. Nederland telt 8,7 miljoen personenauto's in 2021. In 2030 rijden er naar verwachting 9,4 miljoen personenauto's in Nederland. Dit impliceert dat het autogebruik niet zal afnemen, maar eerder toenemen. Toch beweert de wethouder het tegendeel en beperkt het aantal parkeerplaatsen. Hiermee veroorzaakt hij de irritatie en polarisatie bij de bewoners. Onze vraag aan de wethouder is waarom hij vasthoudt aan het feit dat er minder auto's zullen worden gebruikt in de toekomst. Welke cijfers gebruikt de wethouder met betrekking tot het mindere aantal auto's?

De PDvZ wil ook nog kort even de middenhuur ter sprake brengen. Het rijk heeft als bovengrens voor de middenhuur € 1.000,00. De vraag aan de wethouder is: wat is de bovengrens voor de middenhuur in Zoetermeer? En ligt dit document vast en waar kunnen we dat document vinden?

Dan kom ik aan het laatste onderwerp. PDvZ heeft vragen over de wijzigingsbevoegdheid. In de stukken lezen we dat de raad als laatste het besluit neemt. Verderop staat echter dat het college de raad zal informeren hierover. Dat zijn twee heel verschillende dingen. Kan de wethouder uitleggen wat hier nu precies van toepassing is?

De voorzitter: Wilt u afronden, mijnheer Blansjaar?

De heer Blansjaar (PDvZ): Ja, ik ben bij mijn laatste zin. Er zijn nog veel aannames en risico's met betrekking tot de ontwikkeling van het Entreegebied. Wij vinden het zeer wenselijk om te wachten op de uitkomsten van de MER-onderzoeken. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Blansjaar voor uw eerste termijn. Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw Van der Meer (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, in de paragraaf Eerdere besluitvorming staan wel tien memo's, maar een memo is geen besluit. Dat triggerde me om nog eens goed te kijken naar het masterplan dat wel is vastgesteld door de raad. Zó! Zoetermeer is van mening dat de stukken die voorliggen, niet passen bij wat in het masterplan is afgesproken en al helemaal niet als we kijken naar het animatiefilmpje dat op de website staat. Daarom dienen we een amendement in om dat aan te passen.

Zó! Zoetermeer vindt het belangrijk dat Bureau Louter naar de plannen kijkt om de raad te adviseren over in hoeverre we hiermee de gewenste ontwikkelingen waarmaken. Hetzelfde geldt voor de businesscase. Het gaat over heel veel geld dus graag een onafhankelijk onderzoek om ons een second opinion te geven. Voor beide dienen we een amendement in.

Omdat het college zegt dat er nu al contracten worden ondertekend met ontwikkelaars, is het belangrijk dat in de afspraken duidelijk staat dat parkeerplaatsen bij woningen en bedrijven worden meeverkocht en meeverhuurd.

De voorzitter: Mevrouw Van der Meer, er is een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Van der Meer, met het amendement over het Bureau Louter voelen we op zich wel met u mee vanuit Zoetermeer 2040 dat dat een belangrijke pijler is en dat we de kaders hebben vastgelegd voor het Entreegebied. Maar we vragen ons af of dat Bureau Louter moet zijn omdat dat in onze ogen vooral een statistiekbureau is en misschien niet helemaal het juiste. Hoe kijkt u daar tegenaan en is het uiteindelijk niet het belangrijkste dat we onafhankelijk advies krijgen over de manier waarop het Entreegebied bijdraagt aan Zoetermeer 2040?

De voorzitter: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, we zagen kantjes en kantjes vol met adviezen van Louter die verder gingen dan alleen maar de statistiek want dan hadden we wel een wat compacter pakje gekregen. We hielden het voorlopig op Louter en als u zegt 'ik weet iemand anders' dan hielden we ons aanbevolen, maar vooralsnog denk ik dat het juist goed is omdat dit ook het bureau is dat het college hier speciaal voor heeft aangezocht. Maar wat ons betreft, in ieder geval een second opinion over wat dit nu voor effecten gaat geven.

Voorzitter, ik ga door met mijn betoog.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer, er is nog een interruptie van mijnheer De Jong naar aanleiding van de heer Boerboom.

De heer **De Jong** (CDA): Daarmee wilde ik aangeven dat het over hetzelfde onderwerp gaat. We vinden het voorstel dat mevrouw Van der Meer doet een heel interessant voorstel, maar we zien voor ons dat het plan nog vele deeltwerkingen krijgt en dat er in de loop van de tijd nog tal van stukjes besluitvorming volgen. Vindt u het misschien een goed idee om juist die toets aan Zoetermeer 2040 als een soort vinger aan de pols bij de hele ontwikkeling van het hele gebied te blijven betrekken en misschien niet alleen aan de voorkant, maar juist bij het verloop van het proces want dan kunnen we tussentijds bijsturen en die ambitie heel goed vasthouden. Wat vindt u daarvan?

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja, dat vind ik ook een goed idee en dan zouden we dat ieder jaar moeten doen. Maar ik denk juist dat we nu, nu we aan de voorkant staan van zo'n enorme ontwikkeling, dat sowieso moeten doen en een keer moeten vragen. Want stel je voor dat we dat niet doen en we wachten tot de helft er staat en dan zegt Bureau Louter 'dit gaat helemaal de verkeerde kant op'. Wat dan? Dus we denken dat het goed is om hier toch even een preadvies op aan te vragen en als we met 2040 bezig zijn, kunnen we sowieso zeggen dat we wat mij betreft dan misschien niet ieder jaar, maar elke twee jaar een aanvulling krijgen bijvoorbeeld. Maar het lijkt ons nu goed om aan het begin, voor we van start gaan, vast een inkijkje te hebben. Er staat van alles in die stukken waar Louter volgens mij een goede opinie op kan geven.

De **voorzitter**: Ik hoor verder niets meer dus gaat u verder met uw betoog.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, omdat het college zegt dat er nu al contracten worden ondertekend met ontwikkelaars, is het belangrijk dat in de afspraken duidelijk staat dat de parkeerplaatsen bij woningen en bedrijven worden meeverkocht en meeverhuurd, daarover ook een amendement.

Zó! Zoetermeer gaat ervan uit dat het college heel zorgvuldig in de contracten het voorbehoud maakt van een bestemmingsplan, maar ook van de uitkomsten van de MER. Het lijkt ons verstandig dat we zo snel mogelijk de milieueffectrapportage krijgen want het kan niet de bedoeling zijn dat al het werk voor het bestemmingsplan wordt gedaan terwijl de uitkomsten van de MER nog niet bekend zijn. We dienen daarvoor ook een amendement in.

Dan hebben we nog twee amendementen die betrekking hebben op de invulling van de plannen. We moeten rekening houden met de oplopende leeftijd van de bewoners van Zoetermeer, dus we hebben een amendement dat beoogt dat er goed gekeken wordt naar de benodigde zorgwoningen en de beschikbaarheid van alle woningen.

Tot slot een amendement over het zogenaamde Q-team dat onder andere moet zorgen dat de zogenaamde specials worden gerealiseerd. Ook daarover een amendement van Zó! Zoetermeer. Alle amendementen worden mede-ingediend door de PDvZ en, op een na, door de PvdA. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer en ik heb nog een verzoek van mijnheer Van Gils want die wil graag nog twee vragen aan u stellen.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja voorzitter, twee vragen over twee verschillende amendementen, ik wil ze graag los stellen, als u dat goed vindt. Dat lijkt me het helderst. Ten eerste een vraag over het amendement over het parkeren dat Zó! Zoetermeer indient. We hebben een parkeernorm op basis van gemiddelden en het is logisch, als je dan honderd woningen hebt, dan klopt het gemiddeld voor wat de parkeernorm is. Maar als je dat strikt aan de woning of bedrijf gaat verbinden, heb je mensen met een tekort en mensen met een teveel aan parkeerplaatsen. Dat geldt dan natuurlijk voor winkels en

voorzieningen en ik vroeg me af hoe Zó! Zoetermeer daarmee voorstelt om te gaan als alles aan een specifiek adres woning of bedrijf verbonden moet worden.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Nou voorzitter, we stellen voor dat we dat gewoon doen zoals dat in de Beleidsnota Parkeren staat want we vinden de vraag van mijnheer Van Gils heel terecht. Daarom denken we dat dat parkeerbeleid niet zo handig is. Maar in ieder geval gaat het niet zo gebeuren dat we zeggen 'we laten iedereen zelf uitzoeken waar hij gaat staan', want dan staan ze dadelijk allemaal in de Driemanspolder en in Meerzicht. En we hebben de mensen aan de voorkant beloofd dat dat niet zou gebeuren dus er moeten daar maatregelen voor getroffen worden, maar ik lees daar vooralsnog niets over. Maar aangezien het college nu aan de gang gaat met contracten, moet er nu wat in die contracten over komen te staan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van Gils voor zijn tweede vraag.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, dan constateer ik daarover dat ik blij ben dat mevrouw Van der Meer met de Beleidsnota Parkeren aan de gang wil. En dat we dat zo moeten uitvoeren, maar dan constateer ik ook dat dat niet is wat er in het amendement staat.

De tweede vraag gaat over het amendement met betrekking tot de MER. De MER is een onderliggend technisch document waar verder geen politieke keuzes in worden gemaakt, maar waarin helder in beeld wordt gebracht welke effecten er zijn van de plannen en soms worden ook alternatieve opties geboden. Aan de hand daarvan kan de gemeenteraad bijvoorbeeld een bestemmingsplan aanpassen of onderbouwd vaststellen. Bezwaren of onmogelijkheden die in de MER aan het licht komen, worden vaak voorafgaand al verwerkt in een bestemmingsplan. Want het heeft helemaal geen zin om in discussie te gaan over iets waarover we het allemaal eens zijn dat het moet veranderen. Dus mijn vragen daarover zijn: welke waarde heeft het dan volgens Zó! Zoetermeer om de MER los te gaan vaststellen? En mijn tweede vraag is: wat is het bezwaar tegen het gewoon op de normale manier doorlopen van die procedure, in plaats van wat nu voorgesteld wordt, dat het allemaal los is?

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): We zijn het heel erg eens met mijnheer Van Gils dat de MER vooraf moet gaan aan het bestemmingsplan en het lijkt ons een goed idee dat we met elkaar kijken welke effecten we uit die MER ontdekken die we mee moeten nemen bij het vaststellen van het bestemmingsplan. Omdat dat vast een enorm omvangrijk gebeuren wordt, lijkt het ons verstandig dat we dat in twee stappen doen zodat we niet met het bestemmingsplan al een heel eind gevorderd zijn terwijl we nog keuzes moeten maken. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mijnheer Van Gils nog een laatste vraag.

De heer **Van Gils** (VVD): Een kleine vervolgvraag op het punt dat mevrouw Van der Meer maakt, want zij geeft aan dat wij aan de hand van de MER moeten – en ik neem aan dat ze dan de gemeenteraad bedoelt – bepalen wat er moet wijzigen, maar het heeft in mijn ogen helemaal geen zin om als gemeenteraad in discussie te gaan over iets waarvan feitelijk vaststaat dat het op een andere manier moet en waar het college eigenlijk op voorhand al van zegt 'dat gaan we dan op die andere manier doen'. Ik zie niet waarom dat in twee stappen moet. Waarom mag het college dat niet gewoon overnemen en gaan we dan in discussie over het uiteindelijke politieke besluit in plaats van dat we een hele ronde doen over technische mitsen en maren die al dan niet al verholpen kunnen worden?

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer nog?

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Nou voorzitter, wij vinden het wel van belang dat we daar van tevoren naar kunnen kijken zodat we ook vast kunnen meedenken over wat er allemaal moet gebeuren want we zien dat we – ik hoor dat dadelijk ook nog wel van het college – behoorlijk veel tijd besteden aan stukken vaststellen en vervolgens houdt het college zich daar zelf niet aan. Dus we moeten echt zorgen dat we dat strakker in beeld krijgen. Kijkt u allemaal vooral even naar het besluit van het masterplan. Dan ziet u dat dat niet correspondeert met wat er nu voorligt. Dus voordat we dadelijk weer ergens in meegezogen worden waarin het bestemmingsplan helemaal klaar is en we niets meer kunnen veranderen, denk ik dat we die stappen goed moeten pakken.

Amendement nr. 2105-A ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, PvdA
Entree parkeren geborgd

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit het raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Gebiedsbusinesscase over de Entree als volgt te wijzigen:

aan de raadsbesluiten wordt een nieuw besluit toegevoegd dat luidt:

- "Met de ontwikkelaars wordt in de overeenkomsten afgesproken dat voor zowel de woningen als de organisaties en bedrijven in het gebied, de woon- en werkruimte wordt verkocht of verhuurd inclusief de bijbehorende parkeerplaatsen. Met de mensen die in de Entree komen wonen of werken, wordt duidelijk gecommuniceerd dat indien zij niet in aanmerking komen voor parkeerplaatsen zij gebruik moeten maken van ander vervoer aangezien er niet in de omliggende wijken geparkeerd kan worden."

Amendement nr. 2105-B ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, PvdA
MER voor bestemmingsplan

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit het raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Gebiedsbusinesscase over de Entree als volgt te wijzigen:

aan het raadsbesluit wordt een nieuw besluit toegevoegd dat luidt:

- "Voor het raadsvoorstel over het bestemmingsplan aan de raad wordt voorgelegd, neemt de raad eerst een besluit over de MER, zodat de eventuele aanpassingen die volgen uit de MER meegenomen kunnen worden in de wijziging van het bestemmingsplan."

Amendement nr. 2105-C ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, PvdA
Q-team

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit het raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Gebiedsbusinesscase over de Entree als volgt te wijzigen:

aan het raadsbesluit wordt een nieuw lid toegevoegd dat luidt:

- a. "Voor de bewaking van de kwaliteit van ontwikkelingen in Entree wordt zo spoedig mogelijk een Q-team Entree ingesteld. Het Q-team vervangt niet de welstand, het begeleidt in de uitvoering van het beleid. Toetsing geschiedt door de welstand. Het Q-team wordt ingezet om, over een langere periode, de ontwikkeling in goede banen te leiden en actief de kwaliteit te waarborgen. Dat is dus begeleiden, sturen en beoordelen. Deze rol zorgt ervoor dat het Q-team kan sturen op zowel kwaliteit als ambitie. Bovendien wordt de integrale afstemming tussen planontwikkeling op private kavels en inrichtingsplannen voor het openbaar gebied zo optimaal ingericht.
- b. Het Q-team zorgt er tevens voor dat de zogenaamde specials er komen.
- c. Over de inrichting van het Q-team – wie worden lid van het Q-team – en de opdracht aan het Q-team rapporteert het college aan de raad voorafgaand aan de start van de werkzaamheden.
- d. De rapportages van het Q-team worden een vast onderdeel van de rapportages die de raad ontvangt in het kader van de groteprojectenregeling."

Amendement nr. 2105-D ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ
Entree advies Bureau Louter

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit het raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Gebiedsbusinesscase over de Entree als volgt te wijzigen:

aan raadsbesluit 2 wordt een nieuw lid toegevoegd dat luidt:

- 'Aan Bureau Louter wordt advies gevraagd over het effect dat zij verwachten op basis van de huidige stukken inzake de Entree over de gevolgen voor de woonaantrekkelijkheid en de gevolgen voor de andere mechanismen zoals beschreven in de conceptomgevingsvisie Zoetermeer 2040.'

Amendement nr. 2105-E ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, PvdA

Zorgwoningen bezoekbaarheid gehandicapten

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit het raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Gebiedsbusinesscase over de Entree als volgt te wijzigen:

aan het raadsbesluit 2 worden twee nieuw leden toegevoegd die als volgt luiden:

- 'In het bestemmingsplan en bij de verdere ontwikkeling wordt een relatie gelegd met de visie voor zorgwoningen en zorgbedden die de raad op basis van het Ecorysrapport binnenkort verwacht.
- Voor alle woningen, organisaties en ondernemingen wordt gezorgd voor een goede bezoekbaarheid en bruikbaarheid voor gehandicapten.'

Amendement nr. 2105-F ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, PvdA

Volgens masterplan

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit het raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Gebiedsbusinesscase over de Entree als volgt te wijzigen:

aan de raadsbesluiten wordt een nieuw besluit 2.e toegevoegd dat luidt:

- 'Voor de invulling van het middengebied wordt een voorstel gemaakt dat past bij het plan zoals in het Masterplan is vastgesteld: dus met hoogbouw alleen op de plaatsen van de 'ankers' en vooral aan de zijde van de Afrikaweg met tussen de drie 'ankers' veel lagere bouw en ook aan de kant van het Bredewater en de Boerhaavelaan veel lagere bouw.'

Amendement nr. 2105-G ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, PvdA

Second opinion businesscase

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit het raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Gebiedsbusinesscase over de Entree als volgt te wijzigen:

het raadsbesluit 3 wordt 3.a en toegevoegd wordt 3.b dat luidt:

- 'Alle financiële aannames, uitgangspunten en berekeningen met betrekking tot de Entree – zowel incidenteel als structureel – worden voorgelegd aan een onafhankelijk extern bureau (dat dus geen binding heeft met de gemeente of met de ontwikkelaars) voor een second opinion. De second opinion wordt aan de raad gezonden voor er besloten gaat worden over het bestemmingsplan.'

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik over naar de eerste termijn van de heer Van der Snoek. Gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik zit in het stadhuis, maar ik constateer toch af en toe dat de verbinding wat wegvalt en net was ik niet goed te horen, maar ik hoop dat dat nu wel het geval is?

De **voorzitter**: U bent prima te horen, gaat u verder.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Oké. We gaan beginnen, de Entree. Voorzitter, onze fractie, de woningzoekenden, de doorstromers, de starters, et cetera zien een groot tekort aan wonin-

gen. De LHN wil dan ook dat er in een rap tempo gebouwd wordt. We waren dan ook verbaasd over het memo van 4 mei jl. waarin wethouder Rosier de woningbehoefte niet boven tafel kan krijgen. Laat ik de wethouder een handje helpen: op alle fronten is er woningbehoefte en om dat te verhelpen, moet de doorstroming weer op gang komen. Na de behandeling in de commissievergadering waren er zoveel vragen dat dat resulteerde in een memo van negen pagina's. De wethouder geeft in zijn memo aan dat het niet is uitgesloten dat er met alle zes de grondeigenaren een anterieure overeenkomst kan worden gesloten. Kan de wethouder dit toelichten? Wat zijn dan de gevolgen en wat gebeurt er dan met de harmonie van gebouwen in de Entree?

De LHN wil graag een routekaart, zoals aangegeven in de commissievergadering. Er is nu een planning toegevoegd, waarvoor dank, maar een routekaart waarin duidelijk in jip-en-janneketaal staat wanneer er wat besloten wordt, maakt het zeker voor de inwoners een stuk duidelijker. Cultuurhistorische waarde komt bij het bestemmingsplan, maar dan zijn de overeenkomsten al gesloten. En voorzitter, bijsturen als de vraag naar het type woningen verandert, kan dat dan nog wel? Aan parkeeroverlast zijn net al wat zinnen gewijd, ook wij maken ons daar zorgen over. Maar dan de aantrekkelijke routes tussen de sociaal zwakkere omliggende buurten. Dit wil het college realiseren door het bouwen van goedkope en sociale huurwoningen. Onze fractie heeft geprobeerd daar een beeld bij te krijgen maar hoe zien die verbindingen er dan uit?

En tot slot voorzitter, werkgelegenheid. Bij iedere te bouwen woning wordt ernaar gestreefd een arbeidsplaats toe te voegen. Ambitieuze, maar haalbaar? Tot zover onze eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Snoek voor uw eerste termijn, dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp. Die heeft de tijd van het volgende agendapunt hierbij betrokken dus die krijgt nu voor drie minuten het woord.

De heer Ekkelenkamp (D66): Dank u voorzitter. Vanavond zetten we mogelijk een nieuwe stap op het pad om van de Entree een mooie nieuwe Zoetermeerse wijk te maken. Mijn fractie juicht het toe dat we met het bouwen van deze nieuwe wijk voor veel mensen een woning kunnen realiseren. De woningnood is hoog in ons land en in onze regio en ook in Zoetermeer is dat een actueel thema. Voor starters, empty-nesters en gezinnen biedt de Entree mogelijkheden en dat is goed. Het groene karakter van de wijk spreekt ons aan. Dat neemt niet weg dat de fractie van D66 nog een aantal vragen en opmerkingen heeft.

Voor mijn fractie is het heel belangrijk dat we zorgen voor kwaliteit en diversiteit in de Entree; het moet een wijk zijn waarop we trots kunnen worden. Het versterken van de woonaantrekkelijkheid van Zoetermeer is een belangrijk issue als we kijken naar de ontwerpvisie Zoetermeer 2040. Dan is het ook zaak om bij de bouw van deze wijk de woonaantrekkelijkheid onder meer in de kwaliteit en diversiteit als uitgangspunt te nemen voor de woningbouwprogrammering. Kan het college een toezegging doen dat dat ook gaat gebeuren?

Belangrijk is ook dat het een levendige wijk wordt waarin ook plaats is voor bedrijvigheid. Alleen al om die reden is het belangrijk om zeer terughoudend te zijn met het bouwen van nog meer woningen dan de 4500 die nu in beeld zijn. Voor mijn fractie zitten we met de 4500 echt aan de max voor de Entree. Als we nog meer woningen bouwen, kan dat de leefbaarheid in het geding brengen. We vinden dan ook dat het college terug moet naar de raad voor meer woningen als het dat wil. We zijn dan ook zeer gecharmeerd van het amendement van de PvdA over de wijzigingsbevoegdheid.

We spreken over een adaptief plan, dat betekent dat er wijzigingen kunnen komen. Dat kan mogelijk leiden tot een claim voor schadevergoeding door contractpartners. Hoe denkt het college dit te kunnen voorkomen?

De voorzitter: Mijnheer Ekkelenkamp, er is een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer Van Gils (VVD): Dank u wel. Een vraag over de opmerking die mijnheer Ekkelenkamp maakte met betrekking tot de wijzigingsbevoegdheid. De heer Ekkelenkamp stelde terecht dat het belangrijk is dat er ook arbeidsplaatsen komen. Ik moet daarbij met de wijzigingsbevoegdheid denken aan de casus van de T-strook in Oosterheem, dat was in de oorspronkelijke plannen van Oosterheem voorzien als een strook bedrijventerrein, maar op dit moment zijn we bezig met de procedure als raad om te besluiten – ik ben het even kwijt, maar volgens mij hebben we het zelfs al besloten – dat daar woningen komen. Ik zie dit een beetje in dezelfde lijn, dat je nu voorziet dat daar kantoren moeten komen, maar over tien jaar? We hebben nu met corona heel veel thuiswerk, maar misschien is dat over tien jaar wel weer heel anders en werken we nog meer thuis of zijn we op een heel anderen manier aan het werk en is er misschien helemaal geen vraag meer naar die kantoren. En is mijnheer Ekkelenkamp het dan met mij eens dat we op dat moment wel een alternatieve invulling voor die locaties

moeten kunnen hebben? Of wil de heer Ekkelenkamp dan echt de hele bestemmingsplanprocedure min of meer opnieuw doen, ook met de onduidelijkheid die dat geeft aan de bewoners die er dan natuurlijk ook wonen?

De **voorzitter**: De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Mijnheer Van Gils, ik denk dat we er heel verstandig mee moeten omgaan en dan komt het college gewoon keurig naar de raad en zegt 'we willen graag een wijzigingsbevoegdheid en dit willen we veranderen in het oorspronkelijke plan'. Dan zijn wij daar als verstandige mensen bij om te kijken of dat een goed plan is.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils?

De heer **Van Gils** (VVD): Een vervolgvraag daarop want mijnheer Ekkelenkamp geeft aan 'dan komen ze terug met een wijzigingsbevoegdheid' en daar zit denk ik een techniciteit die misschien niet helemaal helder is. Die wijzigingsbevoegdheid moet wel op voorhand vastgesteld zijn. We kunnen er allemaal criteria en eisen aan stellen waarop dat mag gebeuren, maar we kunnen niet na het vaststellen van een bestemmingsplan achteraf nog een wijzigingsbevoegdheid toevoegen. Dat moet aan de voorkant gebeuren en als je dat niet doet, zou je de hele bestemmingsplanprocedure voor dat gebied opnieuw moeten doen. Dus mijn vraag is: is dat wat u voor ogen heeft of wilt u dat het college met een wijzigingsbevoegdheid aan de slag kan en de raad gewoon moet meenemen wanneer dat gebruikt wordt?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Wij vinden eigenlijk dat pas als er een wijziging van het plan moet komen en het meer woningen moeten worden, dat een besluit moet zijn waar de raad uiteindelijk over moet gaan. Dus dan moet het college terugkomen naar de raad. Dat is ons idee hierover mijnheer Van Gils.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat, mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Bij de verdere planontwikkeling moeten we ook oog hebben voor de aanpalende wijken. De verkeersdruk en misschien ook de parkeerdruk gaan daar toenemen en dat bedreigt het woongenot voor een deel van de inwoners van de wijken Meerzicht en Driemanspolder. Dat moeten we zoveel mogelijk voorkomen en onder andere om die reden dienen we de motie van GroenLinks over mobiliteit mee in. Uiteraard willen we graag dat mensen die in de Entree werken en wonen zoveel mogelijk gebruik maken van OV en deelauto's. maar het kan toch anders uitpakken dan nu wordt gedacht en dan moeten er maatregelen kunnen worden genomen om de overlast te beperken, of liever nog, te voorkomen.

Ik wil afronden in deze termijn met de ontwikkelingen van het stationsgebied. We hebben daarover geen vragen anders dan in de commissie al gesteld destijds. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter, de PVV is voorstander van de bouw van 10.000 nieuwe woningen met een zoekopgave tot 16.000. Er is immers in iedere sector een fors tekort aan woningen en voor alle doelgroepen. Door de ontwikkeling van de Entree pakken we dit probleem steevast aan. Het plan geeft invulling aan de doelstelling om meer woningen te realiseren. Het woningbouwprogramma van 4500 woningen waarvan gemiddeld 27% goedkoop, 25% middenhuur en 48% koop voor met name empty-nesters, starters en gezinnen, draagt niet alleen bij aan de oplossing voor de forse woningnood, maar levert ook een impuls aan een gebied dat hard toe is aan renovatie. De plannen zijn erop gericht om van dit gebied een moderne, frisse en levendige wijk te maken en dat spreekt ons aan. De bouw van de Entree betekent ook een upgrade voor het station Zoetermeer waar we straks over komen te spreken en geeft meer perspectief aan de winkelcentra Meerzicht en Vijverhoek. Bij de bouw van al die woningen is het wel van groot belang dat we inzetten op een ruimtelijk beleid waarin leefbaarheid centraal staat. De stad moet zowel voor bestaande, als nieuwe inwoners een fijne plek zijn en blijven om te wonen, werken en recreëren. Daarbij moet dus ook rekening worden gehouden met de mobiliteitsbehoeften van onze inwoners. Knelpunten en verkeersproblematiek

dienen te worden voorkomen. Dit is een punt waarover we echt nog zorgen hebben. De ontwikkeling van de Entree zal een blijvende en forse ruimtelijke impact hebben. Het is dan ook van groot belang dat de gemeente op adequate wijze doorlopend met onze burgers communiceert en kiest voor gedragen oplossingen. De kern blijft voor onze fractie dat het project moet bijdragen aan oplossingen voor onze burgers en tegelijkertijd een kwalitatieve upgrade oplevert voor Zoetermeer. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Mooiman voor uw eerste termijn, dan ga ik over naar de heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik wil ook graag mijn één minuut van het volgende agendapunt toevoegen aan dit onderwerp. Dan weet u dat.

De **voorzitter**: Prima, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel. Vanaf dag één is GroenLinks enthousiast over de potentie die het Entreegebied heeft om extra woningen in de stad te realiseren. De woningnood is immers nog altijd groot. Alleen het gaat niet alleen over het bouwen van woningen, maar ook over het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige wijk en daar zag en ziet GroenLinks kansen voor. GroenLinks heeft, net als bij eerdere plannen, getoetst aan drie belangrijke punten: een groene wijk, een duurzame wijk en omgeving en een wijk met een goede balans in het woningaanbod.

Met betrekking tot groen ziet GroenLinks in alle documenten mooie ambities, zowel op de gebouwen als in de openbare ruimte zijn de ambities groot. Wel maakt GroenLinks zich nog steeds zorgen over het daadwerkelijk realiseren ervan. Hoe gaat het college zorgen dat zowel de ambities in de openbare ruimte als die op gebouwniveau gerealiseerd worden? Op het gebied van duurzaamheid ziet GroenLinks veel potentie waar het gaat om de toepassing van de BENG-norm. Echter, we zien nog wel uitdagingen op mobiliteit. Onze eigen kaders beperken ons soms zelfs als het gaat om bijvoorbeeld de laadpalen en het inzetten van deelmobiliteit. Die passen in onze ogen niet bij de ambities van een duurzaam mobiliteitsbeleid. Daarnaast willen we ook dat omliggende wijken geen overlast ervaren door de groei van het aantal vervoersbewegingen. Daarom dient GroenLinks samen met D66 een motie in om te komen tot een duurzaam, maar ook leefbaar mobiliteitsbeleid in de Entree. Het realiseren van een divers woningaanbod ziet GroenLinks wel als een grote zorg. Navraag heeft geleerd dat er in de Entree bij goedkope huur vooral een- of tweekamerappartementen voorzien zijn. En zien we ook dat de instandhoudingstermijn voor goedkope huur tot zorgen leidt. Met Zoetermeer 2040, maar ook de doelgroepen uit het PUK in gedachten, is het voor GroenLinks belangrijk dat er een diverse wijk wordt gebouwd. Daarom dient GroenLinks een tweetal voorstellen in. Een motie samen met D66 om een woningbouwprogramma neer te zetten waarbij ook grotere appartementen gerealiseerd worden en een substantieel aantal woningen ook 25 jaar of langer in stand gehouden wordt en tevens de raad daarover te informeren. En twee, een van de manieren om tot een gebalanceerd woningaanbod te komen, is de financiering van de onrendabele top. Daarvoor zijn reeds verschillende subsidies aangevraagd, maar om daadwerkelijk een goed woningbouwprogramma te realiseren, is meer nodig. Die onrendabele top vraagt om bijdragen van projectontwikkelaars, woningcorporaties, maar ook van de gemeente. GroenLinks dient daarom samen met D66 een amendement in om in de positieve businesscase € 2 miljoen beschikbaar te stellen voor de onrendabele top van goedkope huurwoningen. Tot slot ziet GroenLinks ook kwaliteit in het aantal woningen. Het college wil graag de bevoegdheid om in de toekomst in plaats van 4500, 5700 woningen in de Entree te kunnen realiseren. GroenLinks wil dat extra woningen alleen gebouwd worden als dit kwaliteit in het gebied oplevert en past bij Zoetermeer 2040. Daarom dient GroenLinks samen met Zó! Zoetermeer en Zoetermeer Vooruit een amendement in om aan de wijzigingsbevoegdheid voorwaarden te koppelen door criteria vast te leggen waaraan de groei van het aantal woningen moet voldoen en instemming van de raad om de wijzigingsbevoegdheid daadwerkelijk toe te passen.

Ik rond af.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, u bent ten eerste door uw drie minuten heen, dat zeg ik er meteen bij voorbaat bij, maar u was ook al aan het slot toe. Maar er zijn ook twee interrupties. Ik geef eerst Mijnheer De Jong het woord.

De heer **De Jong** (CDA): Voorzitter, ik hoor mijnheer Boerboom aan de ene kant iets zeggen over de samenstelling van het woningaanbod en dat vindt hij eigenlijk nog niet compleet, zullen we maar zeggen. Er moet meer diversiteit komen. Daarbij heeft u het over € 2 miljoen binnen de businesscase en

ik vraag me af of ik het goed begrepen heb dat dat geld is dat al in de businesscase zit, maar een nieuwe bestemming krijgt, of dat dat geld is dat bij de businesscase bijgeplust wordt. Ik had de indruk uit uw amendement dat u het tweede bedoelde.

De voorzitter: Mijnheer Boerboom, mevrouw Kraneveldt wil ook interrumpen en ik stel voor dat we die vraag meteen meenemen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, ik heb een vraag over die wijzigingsbevoegdheid. Is het misschien handig als ik die straks even stel? Want anders gaan er twee onderwerpen door elkaar heen lopen.

De voorzitter: Ik dacht dat het over hetzelfde ging, maar als het niet over hetzelfde gaat, dan doen we dat straks. Eerst naar mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, het lastige is dat het hier natuurlijk over een stukje techniek gaat dat we met elkaar hebben afgesproken over hoe we het Entreegebied financieren. Daarbij hebben we gezegd dat we daarvoor ozb-opbrengsten en opbrengsten uit het Gemeentefonds mogen gebruiken om extra woningen te bouwen. We gebruiken volgens ons amendement nog steeds extra inkomsten vanuit ozb en het Gemeentefonds die we anders niet zouden hebben als we de Entree niet zouden realiseren. Dus vanuit dat oogpunt zeggen we 'het kan nog steeds binnen de businesscase van de Entree, we gaan niet een extra beroep doen op het RIF'.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Boerboom. Dan stel ik voor over te gaan naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, over het amendement met betrekking tot de wijzigingsbevoegdheid. Wat u volgens mij doet, is naar voren halen van wat wethouder Rosier in de toelichting bij het raadsvoorstel heeft aangepast over naar de raad komen als hij van die wijzigingsbevoegdheid, die hij zou willen hebben, gebruik gaat maken en dat er dan ook een raadsvoorstel komt en ook een set voorwaarden komt. Dat haalt u volgens mij uit de toelichting en u zet het in het raadsbesluit zelf. Dat begrijp ik. Maar eigenlijk, als u die wijzigingsbevoegdheid geeft, gaan we er met z'n allen zoals het er nu in het huidige raadsvoorstel staat, van uit dat we die 1200 woningen erbij eigenlijk wel best vinden. Maar daar hebben we nog helemaal niet over besloten en we kennen ook die voorwaarden nog niet. Is het dan niet verstandiger om te zeggen 'laten we eerst die voorwaarden met elkaar helder hebben en ook helder hebben of we met z'n allen die 1200 extra woningen wel willen', voordat we de wethouder een wijzigingsbevoegdheid geven? Want dan gaan die 1200 natuurlijk een eigen leven leiden en dan wordt het een selffulfilling prophecy en dan komen ze er ook gewoon. Is dat dan ook niet een beetje onze inwoners voor de gek houden? Want die weten dan niet waar ze aan toe zijn, maar dan komen ze er stiekem toch.

De voorzitter: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Als GroenLinks zien we dat risico wat minder. Juist door een goede richting mee te geven aan het college en de voorwaarden aan de voorkant op een goede manier vast te leggen, zien we ook dat het plan een stukje extra flexibiliteit krijgt. Mijn collega van de VVD noemde zojuist al een andere locatie waarover we achteraf zeggen 'nu moet er weer een hele nieuw bestemmingsplanprocedure opstarten'. Wat ons betreft, is een wijzigingsbevoegdheid op zich een prima optie om op te nemen zolang we maar met elkaar aan de voorkant die voorwaarden kunnen stellen waar het aan moet voldoen. Het college zou er zeer onverstandig aan doen nu al te gaan onderhandelen terwijl het zelf de voorwaarden nog niet kent dus ik ben er niet zo bang voor. En tegelijkertijd hebben we het laatste woord dus we kunnen altijd nog zeggen 'college, leuk en aardig allemaal, maar we zien het toch anders en dit is dermate ingrijpend dat we willen dat u die wijzigingsbevoegdheid niet toepast'.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Boerboom en dan nog een vervolgvraag van mevrouw Kraneveldt en mevrouw Brouwer wil ook nog een vraag stellen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja dank u wel voorzitter. Ik hoor mijnheer Boerboom zeggen 'het college moet vooral nog maar niet met die 1200 in onderhandelingen gaan spelen want we hebben die voorwaarden nog niet vastgesteld'. Maar u weet natuurlijk hoe dat gaat. De projectontwikkelaars luis-

teren vandaag ook mee en als we de deur daartoe openzetten, niet zoals u denkt, op een kier, maar gewoon wagenwijd, gaan ze er natuurlijk gewoon komen. Daar hebben we niet toe besloten en dat lijkt me niet fair ten opzichte van de inwoners. En bovendien zijn er ook nog wel andere ontwikkelingen waarbij we ook gewoon weer een wijzigingsvoorstel naar de raad krijgen en dan gaat het om minder woningen. Hier gaat het om 26% extra woningen in het gebied, daar moet je toch niet te licht over denken?

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt, mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter, ik moet eigenlijk zeggen dat ik me een beetje erger aan de discussie over flexibiliteit in de plannen. We zitten hier niet om flexibiliteit voor wethouders te garanderen, maar om bewoners te vertegenwoordigen en soms ook te beschermen tegen willekeur van bestuurders. Het is niet voor niets zo dat we bestemmingsplanwijzigingen hebben als we de plannen willen veranderen die burgers ook aangaan, dat is bewust zo dat we dingen niet zomaar kunnen veranderen. En flexibiliteit kan natuurlijk nooit een hogere waarde zijn dan dat burgers weten wat ze aan ons hebben.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Zeker voorzitter, dat is ook precies waarom we een amendement indienen: om ervoor te zorgen dat waar het college het nog ergens in een bijzin in het raadsvoorstel opschrijft, we het juist heel expliciet maken dat we niet lichtzinnig moeten omgaan met deze wijzigingsbevoegdheid en dat we ook als raad de ruimte hebben om met het college bij het bestemmingsplan van gedachten te wisselen over wat realistische criteria zijn. Maar dat we ook onze ogen niet sluiten voor de toekomst. Even voor mevrouw Kraneveldt misschien, het zou zomaar kunnen dat we straks zeggen 'we hebben een zwaar tekort aan goedkope huurwoningen' en misschien is het dan wel heel fijn dat we daar nog een deel van in de Entree kunnen realiseren. Als dat passend is binnen de andere kaders die we stellen. Anders beginnen we weer een heel nieuwe procedure en dat kost heel veel extra tijd waardoor die wachtlijsten voor sociale huurwoningen alleen nog maar meer oplopen.

De **voorzitter**: U wilde volgens mij nog een zin zeggen als afronding van uw betoog, mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dat klopt voorzitter. Ik rond af. De Entree is een prachtige plek om die broodnodige woningen te bouwen maar laten we samen zorgen dat er een toekomstbestendige wijk komt die daadwerkelijk kwaliteit aan de stad toevoegt. Dank u wel.

Amendement nr. 2105-H ingediend door GroenLinks, Zó! Zoetermeer, Zoetermeer Vooruit
Amendement Wijzigingsbevoegdheid in de Entree op voorwaarden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, gelezen het raadsbesluit Ruimtelijk kader en investeringsbudget middengebied Entree met nr. 0637682126;

besluit besluitpunt 2.d te wijzigen in:

- 'Een adaptief plan te realiseren door in het Bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid toe te voegen om in de toekomst de mogelijkheid te hebben om het programma te optimaliseren naar maximaal 5.700 woningen voor het middengebied. Gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid is gebonden aan een tweetal voorwaarden:
 - In het bestemmingsplan wordt een uitgewerkte set aan criteria voorgelegd op basis waarvan de wijzigingsbevoegdheid gebruikt kan worden.
 - Alvorens de wijzigingsbevoegdheid gebruikt wordt zal het college middels een raadsbesluit toestemming vragen deze te gebruiken."

Amendement nr. 2105-I ingediend door GroenLinks, D66, PvdA
Samen aan de lat voor gebalanceerd woningaanbod

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, gelezen het raadsbesluit Ruimtelijk kader en investeringsbudget middengebied Entree met nr. 0637682126;

besluit:

- een besluitpunt toe te voegen: 'Een bedrag van € 2.000.000,00 te reserveren in het RIF voor het dekken van de onrendabele top van woningen in de goedkope huursector.'

Motie nr. 2105-03 ingediend door GroenLinks, D66

Divers en gebalanceerd woningaanbod in de Entree

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

constaterende dat:

- het belangrijk is dat er een gebalanceerd woningbouwprogramma komt in de Entree;
- uit een eerste inventarisatie van het type woningen voor de Entree blijkt dat ontwikkelaars vooral kleinere appartementen (een- en tweekamerappartementen) van plan zijn te ontwikkelen in het goedkope huursegment;
- een gebalanceerd woningbouwprogramma in het goedkope huursegment betekent dat zowel corporaties als particuliere huurders woningbezit hebben;
- er inmiddels verschillende subsidies zijn aangevraagd bij het rijk en provincie om tot een gevarieerd woningaanbod te komen;
- er reeds gesprekken lopen met projectontwikkelaars en corporaties over het toekomstig woningaanbod in de Entree;

overwegende dat:

- er vanuit Zoetermeer 2040 nog is nadruk wordt gelegd op het verkleinen van verschillen tussen onze wijken;
- voor gezinnen en empty-nesters grotere woningen (driekamerappartementen) nodig zijn;
- er in de Entree ook over 25 jaar nog woningen in het goedkope huursegment (< € 737,14) moeten zijn;
- de onrendabele top om tot een gevarieerd woningbouwprogramma te komen naast subsidies ook verwacht mag worden dat projectontwikkelaars, woningcorporaties en gemeente een bijdrage leveren;

verzoekt het college:

- in gesprekken met projectontwikkelaars en corporaties aan te geven dat het noodzakelijk is om tot een gebalanceerd woningbouwprogramma in de Entree te komen, waarbij er een substantieel deel van de goedkope huurwoningen grotere appartementen (drie of meer kamers) betreft en tevens een substantieel deel goedkope huurwoningen (< € 737,14) langdurig in de Entree bewaard blijven (25 jaar);
- het PUK en Zoetermeer 2040 te gebruiken als handvat om te komen tot een passend woningaanbod voor de verschillende doelgroepen die gedefinieerd zijn;
- de raad te informeren over de verdeling van het woningaanbod in de Entree alvorens er anterieure overeenkomsten gesloten worden en de raad de mogelijkheid bieden om het memo te agenderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2105-04 ingediend door GroenLinks, D66, PvdA

Entree ook duurzaam op gebied van mobiliteit

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

constaterende dat:

- de Entree een levendige, groene en duurzame stadswijk moet worden en mobiliteit een essentieel onderdeel daarvan is;
- er op dit moment wordt ingezet op slechts 5% parkeerplekken met laadpalen en 5% parkeerplekken die op laadpalen is voorbereid;
- de huidige parkeernota de inzet van deelmobiliteit niet ontmoedigt;

overwegende dat:

- de Entree met zijn ambities en gunstige ligging een perfecte plek is om een duurzaam mobiliteitsbeleid te voeren;

- rapporten laten zien dat in 2030 het Nederlandse wagenpark al voor minstens 20% uit elektrische auto's bestaat;
- deelmobiliteit bij uitstek passend kan zijn in dit gebied vanwege de ligging in de stad;
- alle partijen tegelijkertijd een verantwoordelijkheid hebben voor omliggende wijken om met name bedrijven en organisaties het mobiliteitsbeleid serieus te laten nemen, en hun medewerkers niet de uitwijkvrijheid te geven in deze omliggende wijken te laten parkeren;

verzoekt het college:

- in overleg met ontwikkelaars te komen tot een ambitieus en duurzaam gebiedsgericht mobiliteitsbeleid in de Entree;
- daarbij out of the box te denken en niet enkel te focussen op bestaand beleid;
- te zorgen dat dit niet leidt tot extra (parkeer)overlast in omliggende wijken;
- dit uit te werken en voor te leggen aan de raad voor of uiterlijk bij het wijzigen van het bestemmingsplan;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw eerste termijn, mijnheer Boerboom. Dan ga ik over naar mijnheer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Voorzitter, dank u wel. De Zoetermeerse CDA-fractie ziet de plannen voor de Entree als een kans voor het verrijken van de stad. Aan deze kans hangt ook een fors prijskaartje. We zijn daarom kritisch op de balans tussen kansen aan de ene kant en kosten aan de andere kant. De Entree wordt een stedelijk woongebied van 4500 woningen. In de nabijheid van het station. Wandelaars en fietsers krijgen er ruim baan en tussen de woningen komen pleintjes met voorzieningen. De buitenruimte krijgt een hoogwaardige inrichting en eromheen komt het Entreepark, om te ontmoeten, te ontspannen en te spelen en te sporten. Dit klinkt als een prachtig plan en dat willen we graag mogelijk maken. Particuliere ontwikkelaars nemen het leeuwendeel van de kosten voor hun rekening maar de investering van de gemeente bedraagt nog altijd € 79,2 miljoen. Laten we wel zijn, dat is heel veel geld. We hebben kennisgenomen van de budgettaire keuzes die gemaakt zijn en zullen ook instemmen met dit deel van het raadsvoorstel. Het uitvoeren van het plan gaat vele jaren duren en misschien blijken sommige keuzes over enkele jaren wel minder gelukkig. Dat is niet erg, als we maar accepteren dat bijsturen mag. We vinden dat in alle toekomstige deeluitwerkingen van het plan toetsing moet plaatsvinden aan de uitgangspunten van Zoetermeer 2040. Dan denken we aan aspecten als woonaantrekkelijkheid, leefbaarheid en dat soort dingen meer. Daarmee geven we raad en college de opdracht om voortdurend waakzaam te blijven op onze ambities. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer De Jong, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Mijnheer De Jong had het erover dat het plan misschien nog een keer wat moet worden aangepast. Denkt u dat aanpassing noodzakelijk is, of gewenst is misschien in uw optiek, met betrekking tot het aantal woningen in de Entree? Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Mijnheer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Op dit moment niet. We zullen instemmen met het plan zoals het nu voorligt en eigenlijk vinden we het heel belangrijk dat we blijven vasthouden aan de kaders die we hebben meegegeven of die we aangereikt krijgen in Zoetermeer 2040. Daar willen we op blijven toetsen en dat kan ook betekenen dat als er op enig moment een afweging komt om meer woningen te doen, dat nog steeds de criteria zijn die wij daarbij heel belangrijk vinden.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ik verbaas me erover dat mijnheer De Jong zegt 'we willen vasthouden aan de kaders', want we hebben bijvoorbeeld in het masterplan ook een aantal kaders vastgesteld en daar wijkt dit programma volledig van af. Welke kaders bedoelt u nu eigenlijk waar u aan vast wilt houden?

De **voorzitter**: Mijnheer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Aan het besluit dat we nu vanavond zullen nemen.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer nog? Of was dat voldoende?

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Nee, voorzitter, natuurlijk niet.

De **voorzitter**: Die reactie had ik nog niet binnen, gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Nee, maar ik bedoel, natuurlijk heb ik een vervolgvraag want als u zegt 'we gaan ons aan deze kaders houden', waarom dan niet aan die van het masterplan? Waarom zijn die dan nu verdwenen? Dan kunt u bij de volgende keer dat we weer een voorstel hebben voor 7500 woningen zeggen 'vanaf nu gaan we deze kaders doen'. Het gaat er toch om dat er consistentie in moet zitten en als we op een gegeven moment van de kaders afwijken, dat dat in het voorstel staat? We doen nu net alsof dit voortbordurt op het masterplan maar dat was wat we hebben afgesproken en dat waren de kaders.

De **voorzitter**: De heer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Er is naast het masterplan nog wel wat meer gebeurd en we hebben het rapport Louter gezien en we hebben nu een Visie Zoetermeer 2040 die er twee jaar geleden nog niet lag. Dat zijn allemaal inzichten die we betrokken hebben en die een plek krijgen in wat nu voorligt en hoe we ook naar de toekomst kijken. Het kan best zijn dat er ook in de toekomst weer nieuwe inzichten ontstaan die je wel een plek wilt geven omdat ze belangrijk zijn voor de toekomst van de stad.

De **voorzitter**: De laatste keer vervolgvraag voor mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, dan heb ik toch een vraag aan mijnheer De Jong. Als ik kijk naar wat er in het masterplan staat over de drie ankers, zie ik hoogbouw aan de uiteinden en in het midden en niet over het hele traject en zie ik dat ook in het masterplan staat dat de hoogbouw aan de straatweg in het midden zou komen en laagbouw aan de kanten van de wijken, terwijl we nu alleen maar vierkante blokken zien die allemaal even hoog zijn. Kijk naar het animatiefilmpje. Dan vraag ik me af: wat heeft u nu in 2040 gelezen dat u zegt 'dan kunnen we wel van het masterplan afstappen'?

De **voorzitter**: Mijnheer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Wij hebben gekeken naar het plan dat nu voorligt en we vinden het een acceptabel plan met alle plussen en minnen zoals die in het totaal zitten en we hebben dit plan beoordeeld zoals het nu voorligt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar de interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, het is een interessante discussie zo en ik zou daar toch ook nog aan willen toevoegen dat met betrekking tot de plannen die in het verleden zijn gemaakt – en daar loopt mevrouw Van der Meer altijd voorop om te pleiten voor wat we allemaal niet vaststellen – zij nu ineens wel heel erg vasthoudt aan de kaders, die toen ook richtinggevend waren natuurlijk, voor het vervolg van het traject. Dus om nu met terugwerkende kracht te zeggen 'ja maar toen heb ik dit wel besloten', vind ik een beetje gek want eigenlijk is mevrouw Van der Meer altijd degene die dat niet wil.

De **voorzitter**: Ik geef nog een keer het woord aan de heer De Jong en dan wil ik deze discussie afsluiten want ik begrijp dat die heel interessant is, maar dan gaan we verder met de eerste termijn van de raad.

De heer **De Jong** (CDA): Ik heb geen vragen meer gehoord, dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dan dank ik u want dan gaan we wat mij betreft over naar de eerste termijn van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Ik wil graag ook mijn ene minuut voor het stationsgebied hier bij de Entree gebruiken als u dat goedvindt.

De PvdA is vanaf het eerste begin voorstander geweest van de ontwikkeling van het Entreegebied tot een mooie, groene en duurzame woonwijk met een mix van woningen voor diverse doelgroepen. We willen voor de Entree een goede mix van sociaal, middenduur en koop. Hoogbouw mag en moet, maar niet te gek. Er moet voldoende aandacht zijn voor starters en ouderen en de combi wonen-werken en wonen en zorg. We willen veel bedrijvigheid in het gebied en het moet qua bouw en mobiliteit zo duurzaam mogelijk en met veel groen en water. Goede monitoring, een gedegen risicoanalyse, een betrouwbare businesscase en goede samenspraak vinden we daarbij vanzelfsprekend. De meeste besluiten waar we nu in de volgende stap van de Entree voor staan, zijn een herbevestiging of een uitwerking van zaken die we eigenlijk al besloten hebben. De plannen voor de openbare ruimte zien er goed uit, daar zijn we enthousiast over. Maar hoe enthousiast we ook zijn, met wat er op de private kavels gaat gebeuren, staat of valt de wijk natuurlijk en we zijn daar echt nog niet gerust op. We zeggen keer op keer: zorgvuldigheid gaat voor haast en kwaliteit van wonen gaat voor ons voor kwantiteit van wonen want je kunt het maar een keer goed doen. Of ontzettend fout en dan zit je gewoon voor decennia aan deze woonwijk vast.

In de commissievergadering werd duidelijk dat vrijwel alle partijen zeiden 'nou, die wijzigingsbevoegdheid voor het college, daar zou wel wat aan moeten veranderen'. We dachten dat wethouder Rosier het in het raadsbesluit zelf anders zou formuleren maar hij heeft echter alleen in de toelichting erbij gezet dat er een set voorwaarden komt voor het geval het college dan die wijzigingsbevoegdheid zou willen gebruiken. We vinden dat onvoldoende en dienen daarvoor een amendement in samen met Zó! Zoetermeer en de SP dat expliciet in het raadsbesluit opneemt dat het de gemeenteraad is die besluit of en onder welke voorwaarden een wijziging van het bestemmingsplan voor meer woningen wenselijk is. En daarnaast is het zo dat we als raad nog helemaal niet expliciet besloten hebben tot die 1200 woningen meer. En we hebben die set voorwaarden dus ook nog niet en daarom vinden we de wijzigingsbevoegdheid voor het college niet alleen niet juist, maar ook voorbarig. We dienen eveneens een motie in die, als die voorwaarden wel worden opgesteld, het college vraagt om via een rondje raad in ieder geval input bij de fracties op te halen voor die voorwaarden.

We hebben in het raadsvoorstel ook nog een probleem met het feit dat het college in de toelichting bij het raadsvoorstel al met oplossingen en aannames vooruitloopt op de vaststelling van de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 die ons net officieel pas is aangeboden. En de MER is er nog niet, net als het onderzoek naar cultuurhistorisch erfgoed. Dat geeft ons geen goed gevoel. De antwoorden over de toegankelijkheid stellen opnieuw niet veel meer voor dan het geijkte zinnetje dat de Toegankelijkheidsraad mag meepraten en daar spreekt geen ambitie uit op dit punt terwijl er op andere gebieden wel veel ambitie is.

Er valt nog veel te verbeteren aan dit raadsvoorstel. We hebben daarom diverse voorstellen van Zó! Zoetermeer en GroenLinks en D66 mede-ingediend en we laten het van dit debat en van het resultaat van de stemming over deze voorstellen afhangen of we straks voldoende vertrouwen hebben om voor dit raadsvoorstel te stemmen en de vervolgstap in de Entree te nemen.

Ik geloof dat ik iemand op de achtergrond hoor.

De voorzitter: Mevrouw Van Leeuwen, u heeft uw microfoon aan, we kunnen het allemaal volgen dus kunt u uw microfoon uitzetten? Mevrouw Kraneveldt, gaat u verder.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Ik was aan het eind van mijn betoog voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Er is wel een vraag aan het eind van mijnheer Van Gils. Gaat uw gang.

De heer Van Gils (VVD): Dank u wel. Ik heb een verhelderende vraag over het amendement met betrekking tot de wijzigingsbevoegdheid dat de PvdA heeft ingediend. De PvdA stelt daarin voordat de gemeenteraad besluit of en onder welke voorwaarden er een wijziging van het bestemmingsplan... U heeft het gehoord, maar even over de vraag van het moment waarop we dit besluiten. Moet dit straks gebeuren bij het bestemmingsplan? Of moet dit gebeuren bij het gebruiken van de wijzigingsbevoegdheid?

De voorzitter: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Wat mij betreft komt die wijzigingsbevoegdheid er niet. Het gaat hier om potentieel 1200 woningen en zoals ik net al in een interruptie bij mijnheer Boerboom zei, als je het eenmaal erover hebt en als je de deuren opent naar die 1200, dan komen ze er gewoon, daar wil ik met u een heel goede fles wijn onder verwedden en wij willen dat dat altijd naar de raad komt, gewoon

in de vorm van een normale wijziging van het bestemmingsplan. Want het is niet niets waar we het dan over hebben. Dus we willen die wijzigingsbevoegdheid eigenlijk gewoon niet, niet nu, en dan ook niet. Maar mocht het zo blijven zoals het nu is en we moeten wel die voorwaarden gaan vaststellen, dan zouden we zeggen 'kom in ieder geval ook nog even naar de raad om te kijken of we daar nog dingen over aan het college willen meegeven'. Maar we vinden 1200 woningen zo enorm veel, 26% meer dan we überhaupt al van plan zijn, dat moet je niet met een bypass willen doen, dat moet je gewoon netjes in een normale procedure naar de raad brengen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils wil nog een vervolgvraag stellen.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, dan heb ik de tekst zoals die in het amendement staat toch verkeerd gelezen. Maar u bedoelt dat u nu al wilt besluiten dat er geen wijzigingsbevoegdheid kan of mag komen in het bestemmingsplan want natuurlijk, om verwarring te voorkomen, de wijzigingsbevoegdheid wordt pas vastgesteld bij het bestemmingsplan. Maar u wilt nu dus eigenlijk al zorgen dat dat niet kan.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, ik zet in mijn amendement expliciet dat het dan de raad moet zijn die dat besluit. Ik zie dus niets in die wijzigingsbevoegdheid omdat je, als je die nu al geeft, en ook al is dat onder de voorwaarden van bijvoorbeeld mijnheer Boerboom, weet dat die 1200 woningen al een eigen leven gaan leiden en we hebben daar met z'n allen nog niet toe besloten. Wij zijn er niet zo'n voorstander van en er zijn nog meer partijen misschien. Misschien anderen wel. Maar laten we dan eerlijk zijn en een besluit nemen dat we 1200 woningen erbij plussen want dan weten de omwonenden waar ze al dan niet blij mee moeten zijn. Dan ben je fair, maar als je het via een wijzigingsbevoegdheid doet, misschien wel, misschien niet, misschien te zijner tijd, dan laat je heel veel open. Ik denk dat als ze er moeten komen, dan moet je ook gewoon een eerlijk besluit nemen of zeggen 'we doen het niet', maar niet op deze manier.

Amendement nr. 2105-J ingediend door PvdA, Zó! Zoetermeer, SP
Geen wijzigingsbevoegdheid voor college bij meer woningen in de Entree

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit in: Raadsvoorstel 0637682126 'Ruimtelijk kader en Investeringsbudget middengebied Entree' beslispunt 2 d., luidende:

- 'Een adaptief plan te realiseren door in het bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid toe te voegen om het programma te optimaliseren naar maximaal 5.700 woningen voor het middengebied'
te schrappen en te vervangen door:
'De gemeenteraad besluit of en onder welke voorwaarden een wijziging van het bestemmingsplan met het doel meer woningen in het middengebied van de Entree te realiseren wenselijk is.'

Motie nr. 2105-05 ingediend door PvdA
Input raad voor uitwerking criteria meer woningen in de Entree

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

constaterende dat:

- het college in de toelichting van het aangepaste raadsvoorstel aangeeft dat er met betrekking tot het al dan niet uitbreiden van het aantal woningen in het middengebied van de Entree een gedetailleerd uitgewerkte set voorwaarden zal worden opgenomen in het bestemmingsplan en aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd ter besluitvorming;

overwegende dat:

- het hier gaat om belangrijke voorwaarden voor een mogelijk aanzienlijke uitbreiding van het aantal woningen in de Entree, hetgeen een grote impact heeft op de omgeving;
- het wenselijk is dat ook de raad wensen, ideeën en elementen kan meegeven met betrekking tot deze uitwerking;

verzoekt het college:

- op korte termijn een uitvraag te doen bij de fracties om voor de set voorwaarden input te leveren, soortgelijk als bij een wensen en bedenkingenprocedure;

- deze input in de gedetailleerde uitwerking mee te nemen zodat e.e.a. bij het bestemmingsplan goed kan worden meegewogen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Dank u wel en even het verzoek om het via de voorzitter te doen. Ik heb het nu even toegestaan dat u gezellig in discussie was met elkaar, maar laten we proberen het via de voorzitter te doen, dan houden we het overzichtelijk. Dan ga ik over naar de eerste termijn van mevrouw Brouwer.

Mevrouw Brouwer (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Je zit de hele avond in spanning te wachten wanneer je aan de beurt bent zo.

De ChristenUnie-SGP staat positief tegenover de ambities die zijn opgesteld voor de nieuwe wijk Entree; hoogwaardige inrichting, mobiliteit, de aandacht voor veel groen en water, aangenaam verblijfsgebied. We hebben, of misschien hadden, in zo'n nieuw aan te leggen wijk best vertrouwen in de zachte landing van hoge aantallen woningen. Maar stap voor stap krijgen we wel het gevoel dat we doorslaan. Steeds meer woningen op hetzelfde oppervlak, voor ons gevoel om ontwikkelaars zoet te houden, hoewel we toch in het oorspronkelijke plan tevreden waren met het aantal woningen. We vragen ons in toenemende mate af of er wel zo'n enorme behoefte is aan hoogbouwappartementen. We hebben als stad ook gewoon te weinig zicht op de behoeften van onze inwoners. Niemand weet bijvoorbeeld waar ik naar op zoek ben, of mijn collega. En ik kan u verklappen, we zijn allebei niet op zoek naar een appartement. We laten wel een flinke woning achter als we verhuizen. Volgens ons moeten we dat gewoon inventariseren zodat de ambities voor de komende jaren gelijke tred kunnen houden met de behoeften van de inwoners.

Ik wil verder nog iets zeggen over veiligheid en dan over historie. Eerst de veiligheid. Als je een nieuwe wijk zo gepland aanlegt, is dat het moment om de veiligheid grondig aan te pakken en loop je niet achter de feiten aan. De sociale cohesie in zo'n dichtbebouwde wijk is een groot punt van zorg en moet vanaf het begin veel aandacht krijgen. Maar ook de brandveiligheid, met al die torens. De heer Van Rumpft heeft het in de commissie al vaker gezegd, we hebben nog geen onderzoeksresultaten betreffende de veiligheid van opladende auto's in parkeergarages. Toch zullen we ook die risico's moeten meenemen in de plannen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwer, een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer Van Gils (VVD): Ik heb een vraag over iets dat hiervoor aan de orde was, dat ging over de te verwachten vraag naar die hoogbouwappartementen. Ik ben het met u eens dat er nooit 100% zekerheid over is, maar we hebben in het Stadsbouwakkoord wel een inventarisatie en de cijfers die daarin staan, komen nog niet overeen met wat we nu bouwen. Eigenlijk moeten we nog veel meer bouwen, staat daarin. Ik vroeg me het volgende af. We gaan natuurlijk niet zelf die woningen ontwikkelen, dat doen projectontwikkelaars en het risico voor het al dan niet kunnen afzetten van al die woningen ligt ook bij die private partijen dan. Hoe kijkt u daar tegenaan en hoe kijkt u aan tegen het feit dat er ook een soort voorverkoop zal plaatsvinden waaraan we ook in dat opzicht toetsen of er wel vraag naar is? Die projectontwikkelaars zullen natuurlijk ook een bepaalde vorm van zekerheid willen voordat ze iets neerzetten, dat ze dat inderdaad ook kunnen verkopen of verhuren.

De voorzitter: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw Brouwer (ChristenUnie-SGP): Dat is een vraag met veel facetten. Ik weet niet zo goed waar ik in de beantwoording moet beginnen. We hebben het voortdurend over scheefwonen en het doorschuiven van woningen, zonder dat we voldoende zicht hebben op wie nu waarin zit en waarnaartoe wil. Het kan wel zo zijn dat heel veel mensen nu een appartement zoeken maar dat wil nog niet zeggen dat we voldoende zicht hebben op wat er verder allemaal nodig is in de stad en als mensen straks een koopwoning kunnen vinden, of ze misschien wel helemaal niet meer een appartement willen. Ik weet het ook niet en u weet het ook niet. We hebben dat nog nooit geïnventariseerd en daarom zeg ik dat we voordat we grote stappen nemen en steeds weer iets doen zonder voldoende zicht, moeten zorgen voor voldoende zicht.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat u verder mevrouw Brouwer.

Mevrouw Brouwer (ChristenUnie-SGP): Ik wilde aan mijn laatste punt beginnen over de historie. Er is op verschillende plekken in de Entree sprake van kantoorkolossen met historische kenmerken, om het

maar even oneerbiedig te formuleren. Wat ons betreft moeten we hier met aandacht en pragmatisme mee omgaan, bijvoorbeeld door uiterlijke kenmerken in stand te houden als de binnenkant wordt getransformeerd. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Brouwer. Dan mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Soms moet je je onzekerheden opzij zetten om in de toekomst mogelijk een goed resultaat te krijgen. Dat is niet altijd makkelijk want onzekerheden kunnen je beïnvloeden om creatief te kunnen denken en om mogelijk een risico te onderschatten. Toch gelooft Zoetermeer Vooruit in de toekomst van de Entree met al haar onzekerheden, de plaatjes zijn mooi. Maar is de werkelijkheid straks net zo mooi als de plaatjes van toen? Het antwoord ligt in de toekomst en wij van Zoetermeer Vooruit blijven de ontwikkelingen op de voet volgen. We zijn dan wel afhankelijk van de informatie die ons geboden wordt en verwachten dan ook met regelmaat terugkoppeling van het college. Het memo van 29 april jl. geeft ons in ieder geval nu houvast die we nodig hebben om positief te zijn over het raadsvoorstel dat nu voor ons ligt. De nieuwe wijk, Entree, hier begint Zoetermeer, moet een groene wijk worden waar duurzaamheid en een actieve leefstijl normaal zijn. Laat de Entree straks een wijk zijn waar jong, oud, arm en rijk, gezond of hulpbehoevend door elkaar heen woont en zorgt voor elkaar. Een mooie wijk in de toekomst, iets moois om naar vooruit te kijken, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Bink voor uw eerste termijn. Dat betekent dat ik constateer dat de eerste termijn van de gemeenteraad hiermee is afgerond. Er is een verzoek namens het college, maar ik denk dat het sowieso nuttig is, om tot een schorsing over te gaan van ongeveer twintig minuten dus ik stel voor dat we nu gaan schorsen en doorgaan om 19.55 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering en dan geef ik nu het woord aan het college, aan wethouder Rosier. Gaat uw gang.

Wethouder **Rosier:** Dank voorzitter, ik nam nog even een slok spa en die is inmiddels ook weg. Ik hoop dat ik me aan de spreektijd kan houden, maar er is een redelijk aantal moties en amendementen dus het kan een uitdaging worden. Maar om te beginnen: dank aan alle fracties voor de inbreng. Het is goed om te zien dat de hoofdlijnen van de plannen die er liggen door een heel groot deel van de raad worden gesteund. Met nog een aantal lastige issues, maar de hoofdlijnen hebben wel steun, zonder natuurlijk de kritiek die er is te willen bagatelliseren. Maar die steun voor de hoofdlijnen is belangrijk en ik denk ook een positieve mijlpaal om bij stil te staan. Maar we zijn er nog niet en dat zien we wel terug in het aantal moties en amendementen.

We hebben het in de commissie al uitgebreid over de plannen gehad en op een aantal specifieke onderwerpen ga ik dadelijk nog in. En natuurlijk op de ingediende moties en amendementen en nog wat vragen die dan nog resten. We staan nu op een belangrijk punt met de Entree. Zoals een groot deel van de fracties heeft aangegeven, liggen er goede en mooie plannen en met die plannen hopen we zeker, in elk geval 4500 woningen te laten bouwen in de komende tien jaar, in een gebied dat nu geen uitstraling heeft en niet meer goed kan functioneren als kantorengedebied. Een gebied dat getransformeerd kan worden naar een prachtig woon- en leefgebied, inclusief ruimte voor werkgelegenheid, goed ontsloten door het wegennet. Nu al en hopelijk in de toekomst nog beter. Maar dat is een vooruitblik naar het volgende agendapunt. Het zijn plannen met veel ambitie op het gebied van duurzaamheid, groen en blauw. Want juist dat blauw, het water, speelt een mooie en belangrijke rol in het openbaar gebied en dat middenin Zoetermeer.

De plannen betekenen ook een grote investering in het gebied. Zoals in de financiële toelichting staat is er een verwachte investering van marktpartijen in het vastgoed van meer dan € 1 miljard. De gemeentelijke netto-investering is ongeveer € 35 miljoen. Kortom, met € 35 miljoen van de gemeente ontstaat er een prachtig en broodnodig nieuw woon- en leefgebied met heel veel woningen waarin anderen meer dan € 1 miljard gaan investeren. Die anderen – de eigenaren en ook de corporaties – hebben er zin in. Ze zijn niet altijd blij, als het gaat om de eigenaren, met onze wensen en eisen, maar ze zien hoe veel potentieel het gebied heeft. Potentieel dat de gemeente met de eigenaren en andere partijen wil benutten. Maar er zijn ook uitdagingen. Twee wil ik er specifiek benoemen.

Om te beginnen: hoe ziet de toekomst eruit en hoe zorg je ervoor dat je nu al flexibiliteit inbouwt om de komende jaren bij te sturen zonder dat je weer jaren bezig bent met plannen en trajecten? Volgens mij biedt de Entree daar voldoende ruimte voor en ik zal in dat kader dadelijk terugkomen op de

amendementen over de wijzigingsbevoegdheid, of het amendement en de motie daarover. Het tweede punt is het feit dat we als gemeente maar voor een klein deel eigenaar zijn van de gronden. Dat heeft voor- en nadelen. Inmiddels is een bekend nadeel dat we als Zoetermeer echt geen sturingsmogelijkheden hebben waar het gaat om het type goedkope huurwoningen dat gebouwd wordt.

De voorzitter: Wethouder Rosier, ik heb een interruptie van mevrouw Van der Meer.

Mevrouw Van der Meer (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, dat ging even over dat vorige stukje over de flexibiliteit. We zitten met z'n allen te praten over de wijzigingsbevoegdheid en dat heeft ook onze grote zorgen. Maar onze vraag aan de wethouder: we hebben straks in de Omgevingswet helemaal geen wijzigingsbevoegdheid meer. Hoe was u van plan om dat op te lossen? Hoe gaat dat eruitzien en wat kunnen we dan nog want dat ziet er heel anders uit dan hoe het nu aan de orde is.

De voorzitter: Wethouder Rosier.

Wethouder Rosier: Voorzitter, daar kom ik zo dadelijk nog even op terug. Op het moment dat we nu een bestemmingsplan aan het voorbereiden zijn, kunnen we volgens mij nog gewoon gebruikmaken van alle mogelijkheden die er nu zijn en we nu inzetten. Overigens geeft de Omgevingswet het college juist veel meer ruimte dan de huidige wetgeving biedt, dus ik weet niet of het per definitie zo is dat er minder kan bij de invoering van de Omgevingswet maar daar kom ik nog even heel specifiek op terug later. Ik kom zo dadelijk ook nog heel specifiek terug op die wijzigingsbevoegdheid.

Het tweede punt waar ik het over had, was het type goedkope huurwoningen dat gebouwd wordt. We willen in die categorie een goede verdeling tussen de kleinere, een- en tweekamerappartementen, en de grotere appartementen, de driekamerappartementen. In de hele stad willen we dat, maar zeker ook in de Entree. Dat gaat niet vanzelf, dat weten we inmiddels ook en daarmee is het ook goed dat de samenwerking met de corporaties steeds beter gaat en meer vormt krijgt. Zoals eerder gezegd, ik ben ervan overtuigd dat ook zij een belangrijke rol gaan spelen in de Entree. Daarmee kom ik direct op het advies van de moties en amendementen voorzitter.

Te beginnen met het amendement op dit onderwerp, het type woningen in het segment. Dat is van GroenLinks, Samen aan de lat voor een gebalanceerd woningaanbod, dat is 2105-I. Zoals in de commissie al uitgebreid besproken en zojuist ook benoemd, hebben we weinig mogelijkheden om te sturen op het type woningen in het goedkope segment. We zien in de eerste beelden dat door ontwikkelaars – een aantal van u heeft dat al genoemd – vooral wordt gekozen voor kleine appartementen, de een- of tweekamerappartementen, terwijl zoals gezegd, je in dit segment ook bijvoorbeeld ouderen die een eengezinswoning achterlaten zou kunnen huisvesten. Of een gezin met een lager inkomen. Dat is goed voor de doorstroming in Zoetermeer, maar ook voor de mix van bewoners en doelgroepen in de Entree. In het PUK sturen we daarom zoveel mogelijk met de percentages woningen voor de doelgroepen, maar dwingen kunnen we met de beleidskaders die we hebben eigenlijk niet. En dan helpt een budget zoals in het amendement wordt voorgesteld ook om extra mogelijkheden te hebben om voor mensen goedkopere driekamerwoningen te realiseren. Met dit budget wordt de kans realistisch dat we richting de 300 tot 500 driekamerwoningen kunnen gaan voor de Entree. Daarom ook het positieve advies op dit amendement.

Dan is op hetzelfde onderwerp een motie door GroenLinks ingediend: Divers en gebalanceerd woningaanbod in de Entree. Dat is motie 2105-03. De titel van de motie wordt, zoals ik ook in de beantwoording op het amendement al heb gezegd, nadrukkelijk gedeeld. We willen met ontwikkelaars en corporaties in gesprek om tot een flink aantal driekamerwoningen te komen. Het PUK en de raad, als die daar op korte termijn een besluit over neemt in het stuk over 2040, zijn daarbij van belang zoals in de motie ook genoemd, maar het is ook een zaak om op basis van de besluiten van vandaag de anterieure overeenkomsten te kunnen opstellen en te kunnen afsluiten. Ook of het haalbaar is om alle driekamerwoningen niet vijftien jaar, maar 25 jaar gegarandeerd betaalbaar te houden, is dan weer afhankelijk van verschillende zaken waaronder van het aantal woningen dat corporaties kunnen of willen ontwikkelen en tot welke afspraken zij met de eigenaren kunnen komen. Want nogmaals, het beleid om dit af te dwingen, ontbreekt hier. Vijftien jaar betaalbaarheid was al een extraatje. En misschien is dat volgens sommigen niet veel, maar het is meer dan geen termijn, zoals we eigenlijk anders hadden gehad. Daarnaast is het informeren van de raad per anterieure overeenkomst tijdrovend en waarschijnlijk helpt het ook niet want de AOK's, de anterieure overeenkomsten, hebben verschillende tijdspaden. Dus met de een zijn we eerder klaar dan met de ander en dat betekent ook dat er een gefragmenteerd beeld naar de raad komt met een memo per overeenkomst.

De **voorzitter**: Wethouder Rosier, een interruptie van mijnheer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Dank u wel voorzitter. Ik wil graag nog even terugkomen op de beperkte sturingsmogelijkheden betreft de goedkopere huurwoningen. Ik sta hier toch wel van te kijken want u heeft ons een voorstel gestuurd waar u kennelijk niet helemaal tevreden over bent, gelet op het feit dat u € 2 miljoen erbij wilt krijgen om iets extra's te kunnen regelen voor de goedkopere huurwoningen. Mij staat bij dat vanuit het rijk al in ieder geval een bedrag van € 10 miljoen beschikbaar gesteld is om zeker de betaalbare huur of de goedkopere koop in dit plan mogelijk te maken. Daar komt nu nog eens € 2 miljoen bij uit een budget waar misschien nog wel ruimte is, maar waar nog geen extra afwegingskader voor is gemaakt en waar ook geen integrale afweging aan ten grondslag ligt, want we hebben nog wel andere wensen, bijvoorbeeld op het gebied van het onderhoud van de stad, waar ook heel grote ambities gelden naar de toekomst toe. Dat aan de ene kant. Dus ik zou u graag uitnodigen om te motiveren waarom dat nog niet in het plan zat.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan wethouder Rosier, maar ik verzoek u toch interrupties wat korter te houden want ze worden inmiddels weer bijna termijnen en ik wil wethouder Rosier erop wijzen dat hij al zes van de acht minuten heeft opgebruikt. Dus ook daar zou ik enige spoed willen vragen, zonder daarmee overigens de kwaliteit en de inhoud van de beantwoording verloren te willen laten gaan.

Wethouder **Rosier**: Ja dank voorzitter, dat ga ik proberen. Twee dingen. Die € 11,5 miljoen die we van het rijk hebben gekregen, krijgen we onder andere omdat we onder andere voldoen aan de voorwaarde dat minimaal 50% van de woningen goedkoop of betaalbaar is. Dus goedkope huur, koop of middenduur. Het is niet zo dat we het daaraan moeten besteden. We krijgen een totaalbedrag voor wonen om de totale kosten van het plan te betalen. Dat is goed om te benoemen en daar staat bij de voorwaarden voor de subsidie ook niets over de instandhoudingstermijn of over de kamergrootte of over het aantal vierkante meters van dingen. Dus de sturing via de subsidie is niet op het type woning in het segment, maar alleen de minimumeis dat er 50% betaalbaar en goedkope sector komt.

Tweede punt is waarom ik nu zo enthousiast word van dit amendement, om het te parafraseren. Dat is omdat we de afgelopen maanden in Zoetermeer in het debat hebben gezien dat we volgens mij vaker hebben geconstateerd dat er met het huidige beleid – en dat geldt voor vele gemeenten, dat was vandaag nog weer groot in het nieuws – eigenlijk als het gaat om ontwikkelingen van gronden die niet van de gemeente zijn heel weinig sturingsmechanismen zijn om aanvullende afspraken te maken over de instandhoudingstermijn en over het type woningen in dat segment dat er komt. We zien nu ook, en dat hebben we in de commissie ook gewisseld, veel een- en tweekamerwoningen. Dat past nog steeds bij de marktbehoefte die er is, alleen moet je dan concluderen dat je bijna geen driekamerwoningen hebt en dat is bijzonder. Daar willen we graag voor zorgen. En daarom is het volgens mij goed als we – gezien zowel de politieke discussie, maar ook wat we nu zien in het gebrek aan harde sturingsmechanismen – een voorstel zoals dat er nu ligt voor € 2 miljoen extra voor specifiek dat doel eenmalig, positief kunnen adviseren als college.

De **voorzitter**: De heer De Jong wil een vervolgvraag stellen.

De heer **De Jong** (CDA): U noemt het eenmalig, maar als u nu dat zegt, kunt u morgen in een nieuw programma toch niet sturen en overmorgen in weer volgende plannen ook niet. Dit is natuurlijk wel de grootste opgave in de woningbouwopgave, dat snap ik. Maar we bouwen nog veel meer in de stad en ik pas ervoor om telkens plukjes geld extra beschikbaar te moeten stellen. Dus in die zin ben ik ook wel een beetje beducht voor precedentwerking. Heeft u ook overwogen om met de middelen die u heeft dan desnoods te zeggen 'we bouwen minder woningen maar dan wel woningen die gewoon goed voldoen aan wat we nodig hebben'? Dat is ook een knop waar je natuurlijk aan kunt draaien om hetzelfde te bereiken, dan met wat minder aantallen, maar wel met dezelfde kwaliteit. Die afweging had ik heel graag met u en met de hele raad willen maken.

De **voorzitter**: Wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier**: Met minder woningen kunnen we nog steeds niet sturen op het goedkope segment en het type woningen dat commerciële partijen al dan niet samen met de corporaties in dat goedkope segment gaan realiseren. Dus in die zin, meer of minder woningen is geen knop om aan te draaien en te sturen op dat segment omdat we gewoon geen beleidsinstrumenten daarvoor hebben. En nogmaals, dat is niet specifiek iets voor Zoetermeer. Den Haag heeft dat ook en had dat ook al eerder geconstateerd, maar heeft daar vandaag nog een en ander over gepresenteerd. Volgens mij is

ook al eerder gezegd door collega Paalvast 'dit zijn dingen waar je goed naar moet kijken de komende tijd'. Zeker als 2040 is vastgesteld, is het woonbeleid een van de domeinen waar goed naar moet worden gekeken; hebben we de instrumenten die we willen? Dat wordt volgens mij sowieso geüpdatet en dat is misschien ook goede input voor het nieuwe woonbeleid voor een nieuwe raadsperiode.

De voorzitter: Wethouder Rosier, een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer Van Gils (VVD): Ik ben met het de wethouder eens dat sec het aantal woningen de businesscase niet zal veranderen want dat gaat dan over de absolute getallen, maar we hebben natuurlijk ook een keuze gemaakt in de percentages. Als we nu zien dat 27% sociale woningen eigenlijk alleen af te zetten is als je dat combineert met een- en tweekamerwoningen, dan kunnen we ook zeggen 'misschien moeten we maar 20% van die woningen in dat goedkope segment bouwen'. Dan hebben projectontwikkelaars ook meer ruimte om aan de bovenkant te compenseren om met die dure woningen meer geld te verdienen zodat ze aan de onderkant die driekamerwoningen kunnen realiseren. Ik vroeg me af hoe u daartegen aankijkt.

De voorzitter: Wethouder Rosier, ik heb ook nog een interruptie van mevrouw Van der Meer, gaat dat over hetzelfde onderwerp?

Mevrouw Van der Meer (Zó! Zoetermeer): Hetzelfde onderwerp.

De voorzitter: Doet u dan die ook meteen dan kan de wethouder dat in een keer meenemen. Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw Van der Meer (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, we zijn behoorlijk flabbergasted over wat zich nu gaat afspelen want nu blijkt dat we het hele programma gaan omgooien, dat we de businesscase gaan omgooien op basis van een motie over € 2 miljoen terwijl die in de commissie niet eens aan de orde is geweest. Naar wie gaat die € 2 miljoen dan toe? Gaat dat alleen naar de corporaties of ook naar de ontwikkelaars? Ik moet eerlijk zeggen dat ik wel een beetje denk dat we dit eigenlijk gewoon apart moeten bespreken want in twee keer twee minuten kom je er niet uit zo.

De voorzitter: Wethouder Rosier.

Wethouder Rosier: Ik wil even aansluiten bij mevrouw Van der Meer. Wat ik zeg, we hebben in het PUK iets over de doelgroepverdeling staan, dat is niet af te dwingen. Daar hebben we het vaker over gehad. Die beleidsinstrumenten hebben we niet. Het aantal kamers dat in een appartement gebouwd moet worden, kunnen we niet afdwingen. Wat ik net heb gezegd, of probeerde te zeggen, is dat het helpt als we een budget hebben in de gesprekken met de corporaties en de ontwikkelaars, wat mij betreft, volgens mij staat dat ook niet specifiek beperkt in het amendement, om te kijken wat we eraan kunnen doen om die onrendabele top van een driekamerwoning – die gewoon duurder is/minder oplevert – te beperken. We hebben provinciesubsidies die beschikbaar zijn waar we ook aanvragen voor doen om die onrendabele top al met een paar duizend euro terug te dringen en het college denkt at met het amendement dat nu voorligt en vooral met het budget dat dan beschikbaar wordt gesteld. Dat kan helpen om die onrendabele top met z'n allen nog wat kleiner te maken maar ook de eigenaren/corporaties zullen nog steeds een duit in het zakje moeten doen om er met z'n allen voor te zorgen dat die duurdere, hogere prijs, van het ontwikkelen van driekamerwoningen wordt overbrugd. Nogmaals, meer als honing, als goed argument om ze te overtuigen dat te doen en om kracht bij te zetten bij de doelgroepenverdeling die we wel in het PUK hebben opgenomen, waar we – nogmaals, daar hebben we het al eerder over gehad – geen stok hebben om daar op dit moment hard mee te slaan richting ontwikkelaars, als we dat al zouden willen, maar dat begrijpen ze ook wel.

De voorzitter: De heer Boerboom voor een interruptie.

De heer Boerboom (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Het zal u niet verbazen dat we blij zijn met het positieve advies van de wethouder op dit amendement. Ik wil de andere fracties er ook op wijzen dat we goed moeten nadenken over wat we nu willen gaan bouwen in dit gebied. We gaan hier woningen bouwen die hier meerjarig staan. En we hebben de komende periode ook over 2040 een besluit te nemen waarin echt aspecten staan als 'zorg dat je een goede balans hebt in die wijk'. We hebben ook eerder met elkaar geconstateerd dat we een tekort hebben aan woningen voor empty-nesters. Die empty-nesters krijg je niet in een een- of tweekamerappartement en er zijn ook empty-

nesters die een goedkope huurwoning nodig hebben. Dus volgens mij sluit het juist aan bij wat we als raad willen en is dit een manier om juist kwaliteit in het Entreegebied toe te voegen. Dat is de oproep en het geld is puur een middel om dat voor elkaar te krijgen.

De voorzitter: Ik ga naar mevrouw Van der Meer.

Mevrouw Van der Meer (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter. Ik ben blij dat mijnheer Boerboom het ook niet zo'n goed plan vindt alles bij elkaar. Wat ons betreft, vinden we het amendement iets te kort door de bocht. Bent u bereid om ervan te maken dat die € 2 miljoen in ieder geval naar de corporaties gaat? Zodat het daadwerkelijk sociale huur wordt?

De voorzitter: De heer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Wat ons betreft is het juist een goede manier om de corporaties aan boord te krijgen. Of ik het zo hard zou willen maken dat het alleen naar corporaties gaat, weet ik ook niet omdat het uiteindelijk ook afhangt van wat de corporaties willen en als de corporaties maar 200 woningen willen bouwen, om maar wat te zeggen, dan zitten we nog steeds met het vraagstuk dat we ook die grotere driekamerappartementen nodig hebben. Dus ja, voorkeur voor corporaties, ook vanuit de 25 jaar instandhoudingstermijn, maar ik wil het niet zo hard maken dat het een-op-een daarop aankomt.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Boerboom. Ik stel voor dat we deze discussie afronden want u krijgt straks ook nog even ruimte om daar met elkaar afstemming over te hebben. Maar ik stel voor dat de wethouder doorgaat want er liggen nog wat amendementen en moties dus ik stel voor dat we daarmee verdergaan. Wethouder Rosier.

Wethouder Rosier: Dank voorzitter. Ik was aan het einde van mijn toelichting op de motie van GroenLinks Divers en gebalanceerd woningaanbod in de Entree. Ik weet niet of ik het al had gezegd, maar ik denk dat de toelichting helder was en dat het college de motie daarom ontraadt.

Dan de wijzigingsbevoegdheid, iets waar net door zo goed als alle fracties iets over is gezegd. We hebben het er in de commissie uitgebreid over gehad en volgens mij terecht. Het is volgens het college echt een goede manier om te zorgen dat we een plan hebben dat adaptief is, dat kan aanpassen en dat ook past bij het feit dat we hier zeker tien jaar gaan ontwikkelen. We weten nog niet precies hoe de toekomst eruit gaat zien. Er liggen nog helemaal geen tekeningen met 1200 extra woningen. Overigens betekenen die 1200 woningen extra dus ook diezelfde bouwmassa minder aan commerciële voorzieningen. Het is een verandering van bestemming en niet puur een uitbreiding van het bouwen. Er liggen twee amendementen en een motie op dit onderwerp voor. Het amendement van de PvdA om de wijzigingsbevoegdheid te schrappen, amendement 2105-J, wil het college echt ontraden. Gezien ook de broodnodige en goede flexibiliteit helpt het om wel een wijzigingsbevoegdheid in het plan te hebben om op een later moment te kijken of we wel of niet een aantal kantoren of commerciële voorzieningen qua invulling willen vervangen door woningen, met een maximum van 1200. De motie van de PvdA om voor het bestemmingsplan tot een heel goede set aan voorwaarden te komen waarbinnen het college die wijzigingsbevoegdheid kan inzetten, lijkt wel een heel mooie tussenstap. Daarmee bereiken we dat de raad, voor het bestemmingsplan naar de raad komt, een apart voorstel krijgt waarin die voorwaarden die wij als college voor ons zien, waarbinnen die wijzigingsbevoegdheid ingevuld mag worden, aan de raad worden voorgelegd en de raad daarover kan debatteren en ze kan vaststellen.

De voorzitter: Wethouder Rosier, een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Tweeledig, voorzitter, eerst op het laatste punt. Dat is niet zo anders dan wat u al in de toelichting bij het raadsvoorstel heeft gewijzigd volgens mij. Het gaat mij erom dat we u ook dingen kunnen meegeven omdat u zelf aangeeft dat u gedetailleerde voorwaarden gaat aanleveren. Ik heb nog wel wat suggesties of wensen die ik u daarin mee wil geven en daarom vraag ik een rondje langs de raad om dat gewoon te kunnen doen zodat u daarin ook die dingen uit kunt werken. Zodat we, als we dat setje krijgen, onze eigen inbreng daarin uitgewerkt zien zodat we een goede keuze kunnen maken in plaats van dat we u verrassen met allerlei wensen waarvan we dan zeggen 'dat kunnen we niet overzien, dus doen we maar niet'. Dus het gaat mij om de mogelijkheid om u wat mee te geven.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt, ik zag mijnheer Boerboom ook nog.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Ik wil even terug naar motie 2105-03, even stukje terug in het verhaal van de wethouder over het diverse woningaanbod. U ontraadt het, maar misschien kunt u ook wel begrijpen dat mijn fractie aan de ene kant het amendement wil doen om straks wat middelen vrij te maken, maar we ook wel behoefte hebben om een beetje feeling te krijgen met wat er straks voor programma komt in het gebied. Nu is het een soort black box voor mijn fractie en daar zou ik graag iets van u over horen, over hoe u ons daarbij betreft om in ieder geval een beeld daarvan te krijgen bij de raad.

De **voorzitter**: Dat is een helder statement, maar ik stel voor dat dit wordt meegenomen in de tweede termijn want die krijgt u allemaal nog en dan kunt u dat ook nog een keer aan de orde stellen. Ik zie nu een aantal interrupties. De wethouder was bezig met zijn toelichting op de moties en amendementen rond de wijzigingsbevoegdheid. Ik ga dan in eerste instantie naar de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u mijnheer de voorzitter, even over de eventuele opschaling die het gevolg kan zijn van zo'n wijzigingsbevoegdheid naar 1200 woningen. Ik kan me niet voorstellen dat dat in een keer 1200 woningen worden, maar dat dat eventueel in de toekomst geleidelijk gaat omdat toevallig bedrijven stoppen met activiteiten of iets dergelijks. Hoe moet ik dat precies zien? Is dat meteen een opschaling met die 1200 woningen, of is dat de mogelijkheid om geleidelijk aan hier en daar wat aan te passen? Hoe ziet de wethouder dat?

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp, ik ga eerst naar mevrouw Kraneveldt voor een vervolgvraag, dat had ik pas wat later gezien.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Nou ja, dat is wel in aansluiting op wat mijnheer Ekkelenkamp zegt. U zegt 'nee, maar dan heb ik die flexibiliteit'. Maar die 1200 woningen gaan gewoon een eigen leven leiden. Die gaan gewoon een rol spelen in uw onderhandelingen met die projectontwikkelaars want die zien ook dat de deur tot die optie eigenlijk al is opengezet. Waarom zouden we voor zo'n grote hoeveelheid, 26% van het totaal dat nog een keer wordt opgeplust, en dat is echt heel veel, niet gewoon met een normale procedure naar de raad komen zoals we dat bij veel minder woningen elders ook doen? Waarom die gemakkelijkere weg? Wij vinden echt dat u gewoon netjes naar de raad moet komen.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Dan eerst nog mijnheer De Jong want ik neem aan dat die over hetzelfde wat wil zeggen en dan kan de wethouder reageren.

De heer **De Jong** (CDA): Ja, voorzitter, eigenlijk twee vragen. De eerste is een beetje analoog aan de discussie die we net hadden, stel dat er 1200 extra woningen in het plan komen, komt u dan opnieuw in de knel met de goedkope huur waar we het net over hadden en moet u dan nog een keertje bijplusen? Of zegt u 'dat hebben we nu in een keer getackeld'? Dat is het eerste en het tweede is dat ik het nog voorbarig vind om nu al over een aantal van 1200 te spreken. Als u het al heeft over een wijzigingsbevoegdheid, wil ik tegen die tijd kunnen bepalen welk aantal passend is en het lijkt nu net of 1200 woningen een heel passend aantal is. Is het te overwegen om dat te schrappen uit het voorstel? Dan wil ik nog wel overwegen om daarin mee te gaan. Maar ik vind het echt voorbarig om nu te spreken over 1200 woningen.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik over naar de wethouder.

Wethouder **Rosier**: Even beginnend met de eerste vraag van Mijnheer De Jong. Het voordeel is wel dat als er op een gegeven moment plannen worden uitgewerkt om die wijzigingsbevoegdheid in te roepen met maximaal 1200 woningen – het worden dus ook helemaal geen 1200 woningen denk ik, maar het is maximaal 1200 woningen – we dan aan de voorkant inmiddels veel meer hebben geleerd van de instrumenten die we wel en niet hebben. En ik ga ervan uit dat we dan nieuw woonbeleid hebben voordat daar echt plannen voor komen die, zo kan ik me voorstellen, ook wel wat zeggen over hoe we het doen met de instandhoudingstermijn en het sturen op het type woning in het goedkope segment. En dat betekent eigenlijk dat je daar dan als het goed is wel instrumenten hebt en niet meer zozeer hoeft te overtuigen, al dan niet met nog geld, dus dat verwacht ik niet.

Twee, over het aantal dat er nu staat. Er moet een concreet aantal in staan. Volgens mij is het goed om dat te doen en het gaat vooral om de kavels rond het station want daar is het met name de ko-

mende jaren nog de vraag hoe zich dat gaat ontwikkelen; is dat nu de plek voor alleen kantoren, of commercieel? Of is dat op een later moment ook een plek voor een aantal extra woningen dat dan, nogmaals, ten koste gaat van de kantoorontwikkeling of andere massa? Het moet ook nog steeds passen binnen de kaders die er nu voor de Entree worden vastgesteld. Dat is ook een van de redenen om dat nu al mee te nemen. We willen dan ook niet nog eens extra andere afwijkingen van de normen hebben, of dat er een andere bouw plaatsvindt, of dat er andere voorwaarden op het gebied van duurzaamheid gelden. Die moeten gewoon passen binnen wat hier nu zit. En nogmaals, het is een wijziging van de functie. Ik wil de raad een voorstel doen – want daar begon mevrouw Kraneveldt ook over, 'we willen ruimte om aandachtspunten mee te geven' en zo heb ik de motie eigenlijk nog een beetje meer gelezen – dat het college de raad niet zozeer de mogelijkheid geeft om aandachtspunten mee te geven, maar dat voordat het bestemmingsplan naar de raad komt met een wijzigingsbevoegdheid, de set van voorwaarden die we dan plakken op die wijzigingsbevoegdheid apart met de raad wordt besproken en wordt aangeleverd als raadsvoorstel. En dus ook door de raad vastgesteld wordt en dus ook te amenderen is met de voorwaarden die al dan niet worden opgenomen in dat bestemmingsplan. Dus waar ik hoor dat de PvdA vraagt om een moment om nog wat input te leveren, is de suggestie die wij doen een apart raadsbesluit voor het bestemmingsplan over die voorwaarden waarbinnen dan de wijzigingsbevoegdheid mag worden ingevuld. Die wijzigingsbevoegdheid wordt daarna pas formeel in het bestemmingsplan, later, vastgelegd. Dus daar zal nog een keer discussie over plaatsvinden.

De voorzitter: Wethouder Rosier. Ik ga u onderbreken want ik liet u even uitpraten omdat ik dacht 'dat is wel belangrijk om mee te nemen'. Mevrouw Kraneveldt of mevrouw Van der Meer. Eerst mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Met betrekking tot die set criteria en input vanuit de raad het volgende. Ik wil voordat u daaraan gaat werken en dan over een paar maanden apart met het raadsvoorstel komt voor het bestemmingsplan, wat ik overigens prima vind, u dingen mee kunnen geven. Daar gaat het mij om. U zegt hetzelfde als net, maar dat is voor mij niet voldoende. Ik wil u dingen kunnen meegeven want voor die lijnen die u met betrekking tot die voorwaarden schetst, heb ik wel ideeën of daar heb ik misschien wel suggesties voor en die wil ik aan u mee kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw Van der Meer (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, de wijzigingsbevoegdheid lijkt nu te gaan over kantorenplanden die er al zijn, maar als ik het goed begrijp, is het een enorme verhoging van het aantal bestaande kantoorplanden en gaat het onder andere ook over plekken waar nu alleen maar in theorie kantoorplanden zijn. Dus komt er gewoon nog extra hoogbouw bij, vooral aan de kant van Meerzicht. Volgens mij slaan die wijzigingsbevoegdheden op kantoren die er nu niet zijn, maar ik hoor graag van het college of dat anders is want ik denk dat we wel goed met elkaar in beeld moeten hebben dat die wijzigingsbevoegdheid niet gaat over het gebied in het midden.

De voorzitter: Ik geef mevrouw Kraneveldt nog een keer het woord want die wil nog een korte vervolgvraag stellen, maar dat is echt uw laatste vraag want u heeft er al behoorlijk wat gesteld.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Ja, dat klopt. In het raadsbesluit zoals u het wilt, mijnheer de wethouder, staat gewoon 'voor het middengebied'. Dat betekent dus niet per se alleen bij de sociale woningen die bij het stationsgebied moeten komen, maar dat kan van alles zijn. Als u zegt 'het is beperkter', moet u dat anders opschrijven.

De voorzitter: Dank u wel, ik ga naar de wethouder en ik vraag hem om even concreet het advies van het college op die amendementen en moties te geven met betrekking tot de wijzigingsbevoegdheid en dan door te gaan want dan kan de raad daar in tweede termijn uiteraard nog op reageren, wethouder Rosier.

Wethouder Rosier: In het PUK stond al een eerste idee opgenomen over de gebieden waarvoor die wijzigingsbevoegdheid dan zouden gaan gelden, wat nu voorgesteld wordt in het bestemmingsplan. Maar dat is allemaal rond het stationsgebied omdat daar nog de grootste vraag zit in de toekomst, hoe gaat dat er nu uitzien? Dat is binnen de bebouwing op basis van het masterplan dat bedacht is, dus het inroepen van die wijzigingsbevoegdheid leidt dan niet tot hogere gebouwen of heel andere gebouwen. Die zullen binnen de kaders van het bestemmingsplan, die dan in eerste instantie voor de

commerciële functies worden vastgesteld, worden ingevuld. Dus het leidt niet tot meer bouwmassa. Dan het advies aan de raad over de amendementen en moties. Het amendement van de PvdA ontraden we, maar het advies over de motie is positief, maar dan op de manier die het college voorstelt, door er een apart raadsbesluit, voorafgaand aan, dus los van het bestemmingsplan bij te doen zodat de raad kan bepalen welke voorwaarden dan straks gelden. Als daar nog suggesties voor zijn om aan de voorkant mee te geven, dan hoor ik die graag, maar de suggestie was juist om de raad een besluit te laten nemen aan de voorkant over die set aan voorwaarden voordat het bestemmingsplan afgerond is. En daarmee wil ik ook het amendement van GroenLinks op dit onderwerp ontraden. Bij dat amendement is nog wel van belang dat, als het wordt aangenomen, de formele formulering in het bestemmingsplan wordt dat voordat het college tot de wijzigingsbevoegdheid zal besluiten, de gemeenteraad een advies met instemming wordt voorgelegd. Dat is de formele vertaling die dan geldt. Een combinatie van motie en amendement wordt wat het college betreft wel heel lastig want dan gaan we een heel ingewikkeld traject doen met verschillende stappen. Dan loop ik de andere moties en amendementen af. Parkeren geborgd.

De voorzitter: Wethouder Rosier, mijnheer Boerboom wil u hier toch op interrumpen, gaat uw gang.

De heer Boerboom (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, even over ons amendement over de wijzigingsbevoegdheid dat u ontraadt. Eigenlijk is het amendement een vertaling van wat u zelf in het raadsvoorstel heeft opgeschreven. Waar zit het bezwaar dat u het wel in het raadsvoorstel wil opschrijven, maar niet in het raadsbesluit wilt opnemen?

Wethouder Rosier: Eigenlijk is dat omdat ik de motie van PvdA nog veel interessanter vind, om aan de voorkant van het bestemmingsplan met de raad het debat te voeren over de voorwaarden waarbinnen de wijzigingsbevoegdheid dan moet komen. En dat het als dan aan die voorwaarden wordt voldaan en ze zijn geland in het bestemmingsplan, waar dan ook nog een besluit over moet worden genomen, wel mogelijk is om daarna binnen die door de raad vastgestelde kaders, een eventueel wijzigingsplan vast te stellen. Dat is een zuiverdere manier van werken dan door terwijl die wijzigingsbevoegdheid er al is, naar de raad te gaan. Dat kan hoor, nogmaals, met die formulering, maar het aan de voorkant goede kaders stellen en die door de raad laten aftikken, heeft de voorkeur. Het komt gewoon door de motie die er ligt dat we tot die conclusie zijn gekomen. Dat hadden we bij het opstellen van het aanpassen van het raadsvoorstel nog niet bedacht.

Het amendement Parkeren geborgd. We hebben een goede parkeernota en dit amendement wijkt daar eigenlijk van af want daarin is niet bepaald dat een parkeerplaats, de parkeerplaats die bedacht is voor een woning, ook altijd bij die woning hoort. Want of de gemiddelde aanlegnormen ook perfect zijn voor elke woning, of voorziening, bedrijf of instelling, is natuurlijk de vraag. Wellicht dat mensen juist in de Entree gaan wonen omdat het zo goed met het OV te bereiken is en hebben ze geen behoefte aan een parkeerplek. Dan is dat dus niet mogelijk. Of is een bedrijf dat zich wil vestigen in het gebied, ook om die reden dat het daar met OV zo goed te bereiken is, dan wel verplicht om parkeerplaatsen te kopen. Of denk aan het rijk dat vaak alleen maar reizen met OV vergoedt en niet met de auto. Voor dat soort organisaties en mensen wordt het dan oninteressant om te kopen of te huren in het gebied. Het maakt ook de uitwisselbaarheid van parkeerplaatsen nu en in de toekomst onmogelijk. Stel dat een bedrijf zegt 'ik heb heel veel medewerkers en ik ben heel efficiënt in mijn ruimte, maar ik wil meer parkeerplekken hebben', dan kan dat ook niet omdat alle parkeerplekken vastliggen. Dus we ontraden amendement Parkeren geborgd.

Dan het amendement Volgens masterplan. Dat willen we ook ontraden. We hebben het idee dat wat hier in deze stukken staat echt ook conform het masterplan is en een bestemmingsplan zal daar ook op aansluiten dus daarom ontraden.

Het amendement Second opinion businesscase. De businesscase is opgesteld door een...

De voorzitter: Wethouder Rosier, sorry dat ik u onderbreek, maar noemt u even de nummers bij de moties en amendementen, dat helpt. U zit nu bij F volgens mij en u heeft net het masterplan gedaan.

Wethouder Rosier: Inderdaad, het amendement hiervoor was F. Volgens masterplan en ik ben nu bij G Second opinion businesscase. De businesscase is opgesteld door mensen van een extern financieel adviesbureau, door Fakton, misschien wel bekend, met overigens ook nog advies van een ander extern bureau en natuurlijk ook samen met onze eigen, toch wel uitmuntende financials, al zeg ik het zelf. Overigens is ook bij de aanvragen voor het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de WWI, aanvragen waar we die € 11,5 miljoen hebben gekregen, omdat we daar twee keer hebben aangevraagd, ook twee keer de businesscase door een extern bureau tegen het licht gehouden. Dus het

college vindt het onnodig om dat nu nog een keer te doen en zonde van de tijd en het geld en daarom ontraden we amendement G.

Het amendement Advies Louter, dat is D, dat ontraadt het college ook. Daar is het net ook al even over gegaan. Onder andere omdat het tegen het licht houden van het huidige beleid en de grote plannen in Zoetermeer al is opgenomen in de Uitvoeringsagenda bij de stukken 2040. Dus laat de doorlichting van beleid vooral bij dat thema aan bod komen. Misschien zijn er nog wel andere onderdelen van ons beleid die om prioriteit qua doorlichting vragen. We kunnen ons voorstellen dat de Entree dan vooraan staat met een aantal andere belangrijke thema's. Of dat dan door Louter moet worden gedaan, dat zich vooral richt op statistiek en cijfers en conclusies trekt over die cijfers? Of dat nu de goede partij is voor een extra advies voor de gehele gebiedsontwikkeling, is ook echt de vraag. Dus ontraden. En het amendement MER voor bestemmingsplan. Dat is B.

De **voorzitter**: Wethouder Rosier, een interruptie van mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Hoor ik de wethouder nu zegen dat Bureau Louter alleen maar wat doet op basis van statistiek en conclusies en hebben we daarom drie dagen voor jan met de korte achternaam in Dekker gezeten? Dat ging volgens mij alleen maar over Louter.

De **voorzitter**: Wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier**: Nee, dat zeg ik absoluut niet. Volgens mij heeft Louter heel goed werk gedaan. Maar ook als je hun website ziet, noemen ze zich statistisch economisch adviesbureau en wat ze doen, is kijken op basis van statistieken en cijfers naar wat er gebeurt en verbanden leggen en daar conclusies aan verbinden. Dat hebben ze voor 2040 volgens mij heel goed gedaan en of het dan ook de juiste partij is om naar grote gebiedsontwikkelingen als de Entree te kijken, waar nog veel meer gebeurt, is wel echt een vraag.

Als ik door mag gaan, dus amendement B MER voor bestemmingsplan. Wat het college betreft, zorgt juist de integrale afweging van de MER en het bestemmingsplan samen voor een compleet beeld. Want als je alleen maar de resultaten van de MER deelt, bespreek je maar een deel van de werkelijkheid en niet hoe het wordt ingepast in het totale plan. Daarnaast hebben we natuurlijk de raad al eerder beloofd om extra input te geven op de trajecten rond de MER en het bestemmingsplan. Daar is de planning toen ook op aangepast en die is toen iets uitgerekt. Dat is meen ik vorig jaar, of eind 2019 gedaan. Daarom wordt bijvoorbeeld ook de ontwerp-MER voorgelegd aan de gemeenteraad om daar expliciet aandacht aan te geven. Met de zienswijzen en de aandachtspunten zal dan met het bestemmingsplan worden aangepast in het ontwerp en dan als definitieve versie opnieuw worden aangeboden aan de raad voor besluitvorming. Na het debat daarover met uw raad, hebben we die planning zo aangepast en de raad meer momenten gegeven voor invloed. En dat is vervolgens ook de planning geworden die we extern en met stakeholders en zelf constant hebben gecommuniceerd. Overigens wordt natuurlijk in het bestemmingsplan op allerlei manieren wel rekening gehouden met de MER. Volgens mij is het wel goed om daar dan met z'n allen op dat moment bij stil te staan. Maar het heeft echt een integraal verband met elkaar, het college hecht eraan die gezamenlijk te bespreken, wel met die extra momenten, zoals al gezegd. Een extra complicatie is dat als we de MER apart doen, daar ook een apart zienswijzentraject voor moet komen zoals de wet dat voorschrijft, voordat daar uiteindelijk een besluit over kan worden genomen. Dat kan leiden tot een vertraging van mogelijk zes maanden voordat we dan een bestemmingsplan kunnen starten. Gezien bovenstaande ontraadt het college dit amendement.

Amendement Zorgwoningen bezoekbaarheid gehandicapten, dat is E. Dat willen we voor de helft overnemen en daarmee moeten we wel het amendement weer ontraden. Het punt rond de visie over wonen en zorg is inderdaad goed. Dat kan alleen beter landen in het PUK zoals we dat nu vaststellen en wat we nu gebruiken voor de gesprekken met de ontwikkelaars, dan dat het pas in het bestemmingsplan landt. Want nogmaals, met het PUK worden nu de inhoudelijke kaders vastgelegd met het bestaande beleid en ook de relatie met het bestaande beleid. Ook beleid dat eraan komt. Dus bij het ontraden van dit amendement wil ik wel toezeggen dat we in het PUK nog opnemen dat rekening wordt gehouden met de nog vast te stellen, aankomende visie voor wonen en zorg. Dat is een betere plek dan het bestemmingsplan. Qua toegankelijkheid denken we dat dat deel overbodig is omdat we echt niet het idee hebben dat we daar opnieuw weer extra besluiten over moeten nemen. Dit alles leidt tot het ontraden van amendement E.

Dan het amendement over het Q-team, dat is C. Met uitzondering van punt b. vindt het college dit een goed voorstel. Want het Q-team zorgt er niet echt voor dat er specials komen, dat is een opgave voor het projectteam en de grondeigenaren. Het Q-team begeleidt, stuurt en beoordeelt wel als er specials

komen. We waren van plan dit bij het bestemmingsplan te regelen, maar dit amendement – nogmaals, dan wel zonder punt b – geeft ons wel extra voorbereidingstijd. Maar omdat punt b erin staat, moet ik het ontraden. Maar zonder punt b had ik het positief kunnen adviseren.

De motie Cultuur van de VVD, 2105-02 is overbodig omdat we dat al doen.

De motie Entree ook duurzaam op het gebied van mobiliteit, 2105-04. Out of the box-denken is goed dus we adviseren positief. Maar out of the box-denken wordt als het er eenmaal ligt, misschien nooit door iedereen even enthousiast onthaald. Dus we zorgen dat er wel alternatieven liggen zodat we wel binnen de box, binnen bestaande raadsaders blijven als er een out of the box-plan zou komen dat afwijkt. Bijvoorbeeld veel meer deelauto's dan we nu normaal gesproken in het beleid doen. Dus positief, we zorgen voor een out of the box-plan, en ook voor een in the box-plan.

Dan zijn er nog een paar vragen gesteld die probeer ik ook nog snel te beantwoorden. Mijnheer Blansjaar, PDvZ, vroeg 'waarom vasthouden aan minder auto's in de toekomst?' We hebben parkeernormen die zijn gebaseerd op het werkelijke autobezit in onze stad en dan zie je gewoon dat dat verschilt in de binnenstad en andere gebieden. Mijnheer Blansjaar vroeg ook naar de bovengrens voor de mid-denhuur in Zoetermeer, die is denk ik hetzelfde als wat hij aanhaalde bij het rijk, € 997,68, prijspeil 2020. Dat staat ook in het PUK. En ik begrijp ook dat het in het raadsbesluit bestemmingplan versnelingsagenda woningbouw heeft gestaan.

De heer Van der Snoek vroeg wat als een partij geen AOK tekent? Dat hopen we niet omdat we met z'n allen aan de voorkant de goede afspraken willen maken. Lukt dat echt niet, dat hebben we ook al eerder toegelicht, dan zorgen we dat er een dwingend exploitatieplan bij het bestemmingsplan zit waarmee we afdwingen dat op basis van allemaal gemiddelden de eigenaar dan wel gaat bijdragen aan de ontwikkelingen. Dat betekent wel minder flexibiliteit voor ons en zeker ook voor de ontwikkelaar. We hebben goede hoop dat we met de partijen waar we nu mee in gesprek zijn, ook een AOK kunnen tekenen. Maar er is een back-upplan.

U vroeg naar een roadmap zodat het traject ook voor iedereen duidelijk is, met de planning en de momenten van inspraak. Daar gaan we voor zorgen, dat zeg ik toe.

Dan de sociaal zwakkere buurten. Dat hebben we denk ik rond Driemanspolder en Meerzicht te kort door de bocht geformuleerd. Dat betekent wel dat we zien, en dat geldt in meerdere wijken, dat we een aantal buurten hebben waar we waarschijnlijk graag wat doen. De link met de Entree kan zijn dat daar mogelijk mensen wonen in die gebieden, die in de toekomst kunnen verhuizen naar de Entree zodat ze in dezelfde sociale omgeving blijven, maar ook bijvoorbeeld dat we, waar we in Meerzicht nu natuurlijk allemaal naar kijken, kijken naar hoe de toekomst van de wijk eruitziet. Misschien waren we iets te kort door de bocht over de buurwijken van de Entree, dat zijn zeker fijne wijken.

De heer Ekkelenkamp vraagt om kwaliteit uitgangspunt te maken. Dat denk ik wel, maar ik vraag me alleen af wat het betekent. Als ik dat uitleg zoals we het over het amendement hebben gehad, is dat geen probleem. Dan is dat amendement een goede manier, maar als dit betekent dat we naast het masterplan nieuwe inhoudelijke punten moeten opschrijven, wordt het denk ik ingewikkeld want we denken dat we met deze plannen, nogmaals, ook met dat amendement, naar een mooi aantal driekamerappartementen kunnen om ook de kwaliteit ook voor de goedkopere woningbouw te kunnen regelen. Dan planschade, dat ligt vooral bij de eigenaren.

De heer Boerboom vroeg naar de ambities met groen en gebouwen, hoe gaan we dat realiseren? Voor de gebouwen hebben we inderdaad als het goed is dat Q-team om ervoor te zorgen dat die kwaliteit hoog is en daar hebben we uitgangspunten voor. En er komt een beeldkwaliteitsplan bij het bestemmingsplan. De groene inrichting en blauwe inrichting stellen we natuurlijk als plan nu vast. we zorgen er ook voor dat die financiering met businesscase geregeld wordt zodat die aanleg ook uiteindelijk kan plaatsvinden.

Dan mevrouw Brouwer, ChristenUnie-SGP. Is er behoefte aan de woningen? Eerdere besluitvorming in de raad over de woningbouwambities in Zoetermeer was gebaseerd op analyses van de behoefte aan woningen en dat hebben we ook voor de Entree al gedaan. Ik dacht dat ik dat in de commissie ook al benoemd had, dus we hebben wel een beeld van de behoefte die anderen hebben, maar ook Zoetermeesters hebben, om een appartement te kopen of een andere woning.

Dan de brandveiligheid. We hebben het advies van de VRH ingewonnen en dat is ook meegenomen in het PUK. En dan de laatste vraag die ik heb opgeschreven, dat was 'hoe zit het op het moment dat de Omgevingswet is ingevoerd met de wijzigingsbevoegdheid?' Er zit in de Omgevingswet een zogenaamde overgangsregeling, dat ook dat soort instrumenten uiteindelijk meegenomen kunnen worden. Dus dat betekent dat we er wel gebruik van kunnen maken. Hoe dat er dan precies uit ziet, dat hangt ervan af hoe dat precies in de wet wordt geregeld. Maar nogmaals, er zit een overgangsregeling of overgangsrecht dat geldt. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Wethouder Rosier, dank u wel voor uw beantwoording en advisering over de moties en

amendementen. Ik heb in ieder geval een verzoek gekregen, dat heeft u waarschijnlijk allemaal gezien in de app, voor schorsing van tien minuten. Wat mij betreft kan dat. Het is nu 20.42 bij mij, ik stel voor dat we dan om 20.55 uur...

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter?

De **voorzitter**: Ja, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): We zouden ook een schorsing willen, maar ik denk dat tien minuten met deze digitale manier van werken wat krap wordt, dus zou dat een kwartier, of twintig minuten mogen zijn?

De **voorzitter**: Daar wil ik geen druk op leggen maar we hebben nog... Mag ik voorstellen dat we tot 21.00 uur schorsen? Dat is 17 minuten, vindt u dat een goed idee? Ik zie een duim dus dan schors ik nu en kunt u zo snel mogelijk aan de gang. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Het is 21.00 uur, ik stel voor dat we beginnen. Ik heropen de vergadering en we beginnen de tweede termijn van de gemeenteraad. Ik wil iedereen erop wijzen dat het inmiddels al 21.00 uur is, dus ik stel voor en ik hoop dat iedereen het in de tweede termijn zo beknopt mogelijk kan houden zodat we ook zeker naar het besluitvorming kunnen gaan en hopelijk nog vanavond – we hebben nog een groot onderwerp op de agenda staan – dat ook nog kunnen afronden. Maar nu eerst de tweede termijn van de raad. Dan geef ik als eerste het woord aan de heer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Daar ben ik, ik was iets te laat, excuus. Mijn computer is niet supersnel in het schakelen tussen alle vergadersoftware, dat gaat dan fysiek toch een stuk makkelijker. Voorzitter, we hebben een hoop inbrengen gehoord in de eerste termijn van iedereen en ik heb zo snel even meegeteld en ben blij te horen dat er toch wel degelijk een meerderheid in de gemeenteraad is voor de plannen die er liggen. Dat wil ik als VVD ook nog even onderschrijven. De VVD is groot voorstander van het bouwen van de Entree. Er is nog steeds een gigantische woningnood en ik maak me dan ook geen enkele zorgen dat er straks op de eerste dag dat woningen uit de Entree in de voorverkoop gaan, ze niet direct uitverkocht zullen zijn. Er worden nu voorstellen gedaan voor meer geld en dat hoeft volgens ons niet. Volgens ons ligt er een mooi woningbouwprogramma. Ik zal straks nog even kijken, ook naar aanleiding van andere reacties in de tweede termijn, wat we daarmee doen. Maar we moeten oppassen dat we straks niet selectief een aantal woningen extra subsidie geven want laten we niet vergeten dat in deze sociale sector de beloningen op basis van een totale loterij worden toegewezen en dat is ook niet de beste manier om mensen te subsidiëren. We moeten gewoon meer woningen bouwen en dat is precies wat we hier vanavond kunnen doen. 4500 stuks met een wijzigingsbevoegdheid die dat, bij uitblijven van andere functies, dat is een belangrijke voorwaarde, nog verder uitbreidt naar een groter aantal...

De **voorzitter**: Wilt u afronden mijnheer Van Gils? U bent door uw tijd heen.

De heer **Van Gils** (VVD): Dan laat ik het daarbij, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Gils, dan mijnheer Blansjaar, tweede termijn.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Bij het kavelpaspoort wordt het aantal woningen vastgesteld. Als de bewoners daaraan willen morrelen, dan is dat niet mogelijk, maar nu moet er wel ruimte zijn om 1200 woningen extra eventueel te kunnen bouwen. Daarmee wordt voorbijgegaan aan de voorzieningen die daar eventueel voor nodig zijn. Onze vraag is dan ook hoe dat nu zit, hoe is het mogelijk om extra woningen te bouwen met de bijbehorende voorzieningen? Van ons hoeven de extra woningen niet op deze plek. We vinden het meer dan genoeg zoals het er nu staat. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Blansjaar, mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, amendement A gaat over parkeren en in het parkeerbeleid hebben we wel dingen staan over parkeren op eigen terrein, de POET-lijst, maar niets over zwervabonnementen dus we vinden dat we alleen al vanwege de omwonenden dit amendement

in stand moeten laten.

B gaat over de MER. Het college dreigt ermee dat dat vertraging gaat opleveren. We zijn daar gevoelig voor dus we zullen het intrekken maar we willen daarbij wel – en ik kijk daarbij ook even naar mijnheer De Jong als voorzitter van het presidium – de volgende keer als we en de MER en het bestemmingsplan moeten bespreken echt heel goed tijd daarvoor hebben en niet twee minuten in de ene vergadering en twee minuten in de andere, want dan komen we er niet uit.

Met betrekking tot amendement C, het schrappen van lid b. We begrepen uit alles dat dit juist de bedoeling was, maar als dat het probleem is, schrappen we dat eruit. Maar we willen er wel dicht bij betrokken zijn. Dus amendement C is aangepast.

Dan zullen we amendement D over het inzetten van Bureau Louter intrekken en meenemen bij de behandeling van Zoetermeer 2040. Ik vind het wel bijzonder hoe het college nu afstand neemt van dat bureau.

Dan kom ik bij E en daar hebben we een toezegging gehoord van de wethouder over de zorgwoningen, maar ik heb niet begrepen wat hij nu ging toezeggen. Dus misschien kan hij dat in tweede termijn even goed herhalen? En ik begrijp dat hij ook heeft toegezegd dat alles wat we hebben afgesproken over het bezoekbaar maken van woningen, zoals afgesproken bij de visie en bij het masterplan, gaat nakomen. Dus als hij die toezeggingen even goed wil formuleren straks, dan kunnen we amendement E intrekken.

F gaat over het masterplan. We hebben begrepen van de wethouder dat hij zegt dat in het bestemmingsplan het masterplan gevolgd wordt, zodat we dan de hoogbouw krijgen met drie ankers en hoogbouw langs de kant van de Afrikaweg en lagere bouw langs de kant van de Boerhaavelaan en het Bredewater. Als hij echt vindt dat dat in het bestemmingsplan straks tot uitdrukking komt – maar dat wil ik dan wel toegezegd hebben – dat het masterplan gevolgd wordt, kunnen we natuurlijk amendement F intrekken.

De **voorzitter**: Wilt u langzaam naar een afronding gaan mevrouw Van der Meer?

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, ik kan gewoon niet heksen. Even kijken. Nu heeft u me van mijn à propos af geholpen.

Second opinion businesscase laten we staan. We denken dat we straks eerst over J en dan over H moeten stemmen want dat is verstrekkender maar we zullen beide steunen.

En voor I doen we dadelijk wel een stemverklaring. Dank u wel.

Amendement nr. 2105-C1 ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, PvdA

Q-team

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021;

besluit het raadsvoorstel Ruimtelijk kader en Gebiedsbusinesscase over de Entree als volgt te wijzigen:

aan het raadsbesluit wordt een nieuw lid toegevoegd dat luidt:

- a. 'Voor de bewaking van de kwaliteit van ontwikkelingen in Entree wordt zo spoedig mogelijk een Q-team Entree ingesteld. Het Q-team vervangt niet de welstand, het begeleidt in de uitvoering van het beleid. Toetsing geschiedt door de welstand. Het Q-team wordt ingezet om, over een langere periode, de ontwikkeling in goede banen te leiden en actief de kwaliteit te waarborgen. Dat is dus begeleiden, sturen en beoordelen. Deze rol zorgt ervoor dat het Q-team kan sturen op zowel kwaliteit als ambitie. Bovendien wordt de integrale afstemming tussen planontwikkeling op private kavels en inrichtingsplannen voor het openbaar gebied zo optimaal ingericht.
- b. Over de inrichting van het Q-team – wie worden lid van het Q-team – en de opdracht aan het Q-team rapporteert het college aan de raad voorafgaand aan de start van de werkzaamheden.
- c. De rapportages van het Q-team worden een vast onderdeel van de rapportages die de raad ontvangt in het kader van de groteprojectenregeling."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer. Ik zou zeker niet willen dat u moet heksen, dat zou ik niet op mijn geweten willen hebben dus dat is niet de bedoeling. De heer Van der Snoek, gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, voorzitter, goed om te horen dat de meerderheid net als de LHN wil dat er meer gebouwd wordt. Ik wil de wethouder bedanken voor de toezegging dat

er een roadmap in jip-en-janneketaal komt. En ik wil wel meegeven dat fysiek vergaderen echt onze voorkeur heeft. Ik zit nu met drie schermen en de pauze was te kort en het overleg was lastig. Bedankt voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Snoek. Dat laatste zullen we zeker meenemen naar het presidium, want dat gaat niet over het voorstel. Mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer Ekkelenkamp (D66): Dank u mijnheer de voorzitter. Ik zal het kort houden. Wij zijn blij dat ook bij het college de focus op de kwaliteit en diversiteit ligt en dat we dat ook moeten doortrekken in dit gebied. En ik ben ook blij dat er positief wordt gereageerd door het college op de moties die we samen met GroenLinks hebben ingediend. En na deze tweede termijn wil ik vragen om een schorsing want we hebben nog overleg in de fractie nodig en ik denk dat dat ook voor andere fracties geldt. Ik stel voor om een halfuurtje te schorsen, dan kan iedereen ook nog eventjes koffie drinken.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp. We gaan even kijken of een halfuur nodig is, maar ik stel voor de behandeling nu inclusief het college af te ronden en dan voor de besluitvorming te schorsen, ik neem aan dat u dat ook bedoelt. De heer Mooiman.

De heer Mooiman (PVV): Geen behoefte, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Boerboom.

De heer Boerboom (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter, ik wil graag nog op een paar punten terugkomen. We willen het amendement over de wijzigingsbevoegdheid graag zo aanpassen dat het juridisch klopt, iets dat ook op de instemming kan rekenen van Zó! Zoetermeer en Zoetermeer Vooruit als mede-indieners. Ik zal het zo nog even opnieuw toesturen.

Het tweede is dat we ook nog een aantal amendementen en moties opnieuw zullen toesturen omdat we vergeten waren de PvdA op de motie te plaatsen en dat had wel moeten, ik had de mail gemist van mevrouw Kraneveldt. Zodat dat ook helder is.

En tot slot wil ik nog even stilstaan bij onze motie over het woningbouwprogramma. Aan de ene kant hebben we het geld dat wij als een middel zien om meer woningen mogelijk te maken, maar aan de andere kant is het nog steeds een black box voor ons hoe nu doe woningbouwverdeling in het gebied er straks uit gaat zien. We vinden het belangrijk en cruciaal voor het slagen van het project dat daar een goede balans in is. We vragen de wethouder om nog een keer te reflecteren op welke manier hij ons tegemoet zou kunnen komen. Daar wachten we de reactie voor af en daar wil ik het voor nu bij laten.

Amendement nr. 2105-H1 ingediend door GroenLinks, Zó! Zoetermeer, Zoetermeer Vooruit Amendement Wijzigingsbevoegdheid in de Entree op voorwaarden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 mei 2021, gelezen het raadsbesluit Ruimtelijk kader en investeringsbudget middengebied Entree met nr. 0637682126;

besluit besluitpunt 2.d te wijzigen in:

- 'Een adaptief plan te realiseren door in het Bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid toe te voegen om in de toekomst de mogelijkheid te hebben om het programma te optimaliseren naar maximaal 5.700 woningen voor het middengebied. Gebruik maken van de wijzigingsbevoegdheid is gebonden aan een tweetal voorwaarden:
 - In het bestemmingsplan wordt een uitgewerkte set aan criteria voorgelegd op basis waarvan de wijzigingsbevoegdheid gebruikt kan worden.
 - Voordat het college tot de wijzigingsbevoegdheid besluit, zal de gemeenteraad een advies met instemming worden voorgelegd."

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Boerboom. De heer De Jong.

De heer De Jong (CDA): Voorzitter, in tweede termijn even heel kort over een tweetal moties en amendementen. Cruciaal vind ik de motie over de wijzigingsbevoegdheid, of tenminste de motie/amendementen. Gehoord de beraadslaging, zullen we de motie van de PvdA steunen en ik wil daarbij aangeven dat de 1200 woningen die genoemd zijn, voor ons nog geen uitgemaakte zaak zijn. Dat even daarbij in ieder geval. We hebben heel heftig gekauwd op het voorstel om € 2 miljoen extra

uit te trekken voor woningen in het goedkope segment. We zullen daarmee instemmen omdat we het wel belangrijk vinden dat we als we twintig, dertig, veertig jaar vooruitkijken ook de goede woningen bouwen. Dus we zien toegevoegde waarde. We vinden het alleen belangrijk dat we snel tot goede afspraken komen en we moeten niet vaker op deze manier met een amendement moeten regelen dat er geld beschikbaar komt. Dus we willen dat bij toekomstige plannen aan de voorkant over deze vraag wordt nagedacht en het liefst ook in de vorm van nieuw woonbeleid. We zouden graag daarover een afspraak maken met het college. Dat was het van mijn kant.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer De Jong, dan ga ik naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, met betrekking tot onze motie over de gelegenheid geven aan de raad om input te geven voor die voorwaarden waaronder extra woningen zouden kunnen worden gebouwd stel ik voor: laten we nu en/en doen. Dus ik neem graag het voorstel van de wethouder aan dat hij voor het bestemmingsplan komt met een raadsvoorstel met voorwaarden, maar we kunnen ook doen wat in die motie staat: geef ons de gelegenheid om voor de uitwerking ook alvast wat aan u mee te geven.

Met betrekking tot de wijzigingsbevoegdheid is volgens ons inderdaad J verstrekkender dan I. Ik verzoek dan ook vriendelijk ons amendement J eerder in stemming te brengen dan amendement I. We zullen het daar waarschijnlijk niet over eens worden, als college en PvdA, maar we vinden het echt de deur wijd openzetten voor 1200 woningen extra, waartoe we nog niet besloten hebben en waarvoor wij – en misschien zeggen we uiteindelijk ja – op dit moment zeker nog niet willen tekenen. Vandaar dat we dit amendement hebben ingediend.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Het is al eerder gezegd, ook in de app, we zullen J en I omdraaien bij de stemmingen, dan weet u dat vast en is dat ook bij dezen toegezegd. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, ik heb in mijn eerste termijn alles gezegd wat ik wilde zeggen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. We hebben geen behoefte aan een tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan geef ik nog even het woord aan mijnheer Van Gils die nog iets vergeten was in zijn termijn.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, dat is wel handig voor de stemming. Aangezien onze motie, nr. 02, blijkbaar al uitgevoerd wordt, trek ik die graag in want dat is natuurlijk mooi.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van Driel, fijn dat u er bent, maar zet u even de microfoon uit? Dan hebben we de tweede termijn van de raad gehad en ga ik over naar de tweede termijn van het college. Wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier**: Voorzitter, ik dacht eigenlijk dat er nu geschorst zou worden, maar dan heb ik misschien...

De **voorzitter**: Ik stel voor dit eerst af te ronden en dan kunnen we daarna met de stemmingen doorgaan. Dus als het kan, wil ik dat graag doen tenzij u zelf behoefte heeft aan een schorsing.

Wethouder **Rosier**: Nee, dat kan wel. Een aantal concrete vragen hoorde ik en er zijn een paar opmerkingen gemaakt. Mijnheer Blansjaar had het over de 1200 woningen en hoe het dan met de bijbehorende voorzieningen zit. Daar zullen we bij die voorwaarden op terugkomen, daar moeten natuurlijk bepaalde voorzieningen zijn. Nogmaals, die 1200 extra woningen, maximum, binnen de verder bestaande kaders.

Dan mevrouw Van der Meer. Die stelt voor van amendement C punt b te schrappen en daarmee kan, zoals ik al aangaf, amendement C rekenen op een positief advies. Bij amendement E vroeg zij nog naar mijn toezegging. Wat ik heb toegezegd is dat het eigenlijk veel beter is om die link tussen de visie, die visie over zorg en wonen die nu wordt opgesteld, niet in het bestemmingsplan te maken,

maar al in het PUK dat nu voorligt. Dus mijn toezegging is dat ik die link met die visie die wordt opgesteld alsnog in het PUK laat opnemen morgen, als de raad daarmee heeft ingestemd, of na besluitvorming in ieder geval, zodat het nu al in het kader zit. Over toegankelijkheid heb ik gezegd dat het college geen reden ziet om daar opnieuw besluiten over te nemen omdat we daar goed beleid en goede afspraken over hebben, volgens mij.

Dan de heer Boerboom die had het over balans in woningbouw. Ik begrijp heel goed dat mijnheer Boerboom zegt 'ik wil wat meer gevoel hebben bij waar het dan naartoe gaat', om het even plat te zeggen. Ik heb in mijn eerste termijn al de bandbreedte genoemd van 300 tot 500 driekamerwoningen. We hebben nu het beeld dat dat een realistische bandbreedte is waarbij dan waarschijnlijk een groot deel door de corporaties wordt gedaan. Die zijn daarmee dus ook zeer langjarig bereikbaar. Dus de instandhoudingstermijn is dan minimaal 25 jaar bij corporaties. Maar als corporaties inderdaad zeggen 'we doen maar 200 of 300 woningen', wordt het wel heel ingewikkeld om tot heel veel meer woningen te komen. Dat gaan we wel doen en ik denk ook wel dat dat zou kunnen, alleen is dan de instandhoudingstermijn zeer waarschijnlijk wel gewoon vijftien jaar omdat het dan bij de particulieren is. Mijn suggestie zou dan zijn dat, gekoppeld aan dat amendement, wordt gekeken of we bijvoorbeeld vooral met de corporaties kunnen komen tot 300 tot eventueel 500 driekamerappartementen, wat dan inderdaad aansluit bij de doorstroming en een goede balans in de woningbouw van de Entree.

De voorzitter: Een vraag van mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, eigenlijk twee vragen. Ik had bij E gevraagd wat de toezegging is over de zorg en u zegt 'ik ga het opnemen in het PUK'. Ik heb geen idee wat het voorstelt, maar ik hoop dat u daar een memo over stuurt wat er dan gebeurd is. En ik heb gevraagd 'gaan we dan die woningen toegankelijk en in ieder geval bezoekbaar maken?' U zegt 'dat is genoeg afgesproken', daar wil ik ook nog graag even uw mening over horen. En we hebben gevraagd bij F, het masterplan, 'kunnen we erop rekenen dat het bestemmingsplan klopt met het masterplan over de ankers met de hoogbouw en de hoogbouw en laagbouw aan de kant van de verschillende straten?' Want anders moeten we het masterplan laten staan.

De voorzitter: Ik zie ook nog twee interrupties. Eerst de heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. De wethouder refereert aan het amendement om daar iets met 300 tot 500 te doen, maar ik had het zelf over onze motie nr. 03. Het gaat ons er ook om dat u ons... Want volgens ons is het nog wel wat vroeg om nu al echt een uitspraak daarover te doen. De gesprekken lopen nog om uiteindelijk de realistische bandbreedte te kunnen benoemen. Wat kunt u doen om ons daar op een goede manier over te informeren? We hebben nu inderdaad een anterieure overeenkomst opgeschreven. We snappen dat het niet wenselijk is om daar elke keer apart over geïnformeerd te worden, maar kunt u ons daar binnenkort een beter beeld over geven hoe dat eruit gaat zien, zowel over die woningbouw qua grootte, dus die driekamerappartementen, als de instandhoudingstermijn?

De voorzitter: Ik zie nog een interruptie van mijnheer De Jong en dan ga ik terug naar de wethouder.

De heer **De Jong** (CDA): Dank u wel voorzitter, ik spring ook even in op de aantallen woningen die de wethouder noemt in relatie tot het bedrag van die € 2 miljoen en ik wil heel graag meegeven dat € 2 miljoen wel het maximum is dat we hiervoor inzetten en dat het niet zo kan zijn dat we nu een afspraak maken over 300 woningen of over 500 woningen, of over weet ik veel hoeveel woningen, en straks merken dat we nog steeds niet genoeg geld hebben. Dus even heel concreet: wat mij betreft is de afspraak die we maken een inspanningsverplichting van de wethouder. Dat hij zich inspant om die aantallen woningen te realiseren en geen resultaatverplichting want het resultaat is de € 2 miljoen die u beschikbaar krijgt.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier:** Dank u wel. Ik hoop dat ik alles heb opgeschreven. Eerst even terug naar mevrouw Van der Meer. We zullen over hoe we de zorgvisie betrekken een zinnetje of twee verwerken. Eigenlijk kondigen we in het PUK aan dat er nu een visie op wonen en zorg wordt opgesteld en dat als die eenmaal is vastgesteld, dat dan ook een van de beleidsplannen is waar uiteindelijk naar wordt gekeken bij de toetsing en de verdere uitwerking. Maar daar zullen we dan nog een memo over sturen.

Waar het gaat over de toegankelijkheid heb ik niet zozeer een toezegging gedaan, maar is de conclusie van het college dat alle afspraken die we daar in het kader van de Entree, of inderdaad al eerder, over hebben gemaakt, wat ons betreft goed genoeg zijn. Dus geen reden om daar opnieuw een besluit over te nemen.

Dan het masterplan. Dat klopt, dat was ik vergeten. De uitgangspunten van het masterplan, overigens ook met het verspringen van de rooilijnen en een klein verschil in de hoogtes om niet een grote muur te creëren, zijn de ankers, de hogere bouw aan de Afrikaweg, die dan afzakt en beter aansluit bij de woningbouw aan de bestaande wijkkant. Dat is in het masterplan inderdaad opgeschreven en dat komt op die manier terug in het bestemmingsplan, of het beeldkwaliteitsplan waar dat in geregeld wordt. Dat wat betreft het masterplan.

Dan mijnheer Boerboom en ook maar mijnheer De Jong. € 2 miljoen. Ons beeld is nu zeker een inspanningsverplichting en een harde inspanningsverplichting want wij zien ook nut en noodzaak van driekamerwoningen in het goedkope segment. Dus onze inzet is dat we echt met de partijen gaan werken aan zo'n 300 tot misschien 500 driekamerappartementen in het gebied met die € 2 miljoen. Mijnheer Boerboom vroeg ook nog 'kunnen we onder andere daarover maar ook over de instandhoudingstermijn nog wat meer toelichting krijgen?' Ik vind het geen probleem u toe te zeggen dat we binnen drie weken bijvoorbeeld zorgen dat er een memo ligt waarin we die bandbreedte wat meer aangeven en dat we dan aangeven hoe we denken om te gaan met de koppeling tussen die € 2 miljoen en die driekamerappartementen en hoe dat dan waarschijnlijk zit met de instandhoudingstermijn. En ik koppel dat aan het amendement omdat ik daar een positief advies over heb gegeven. Dus als ik daar de koppeling mee maak, blijf ik in die zin wel de motie ontraden, vandaar dat ik het over het amendement had.

Dan mijnheer De Jong die het had over dat de 1200 woningen geen uitgemaakte zaak zijn. Dat is het ook echt niet en ik acht de kans ook heel groot dat er echt geen gebruik wordt gemaakt uiteindelijk van een bevoegdheid van 1200 woningen. Misschien halverwege en misschien wat meer, maar dat zullen we op langere termijn zien. Ik verwacht ook niet dat we dus op korte termijn nog meer voorstellen krijgen die gerepareerd moeten worden met bedragen, waar om geld wordt gevraagd. En ik denk dat wethouder Paalvast nog kort wat kan zeggen over het woonbeleid want ik loop mijn collega misschien voor de voeten als ik daar uitspraken over ga doen. We weten denk ik al wel dat we al veel geleerd hebben bij grote projecten van hoe het nu gaat, over wat we wel en niet kunnen en hoe we daar goed op moeten letten.

Dan de wijzigingsbevoegdheid. Het voorstel dat ik heb gedaan, onder andere op basis van de motie van de PvdA, is dus: laten we zorgen als college dat er een apart raadsvoorstel komt over die voorwaarden die dan gelden voor het vervolgens opnemen van die wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan. Zodat de raad daar expliciet wat van kan vinden en die ook vaststelt en zodat die landen in het bestemmingsplan dat dan uiteindelijk ook nog uitgebreid – dat ben ik met mevrouw Van der Meer eens – en in alle rust besproken moet worden, hopelijk fysiek, zodat er dan alle tijd is voor de raad om daar uitgebreid naar te kijken en het erover te hebben.

En mevrouw Kraneveldt heeft volgens mij ook de nadrukkelijke wens om nog voor die raadsbehandeling, voordat wij zo'n raadsvoorstel bij u neerleggen, input te leveren. Wat mij betreft kan dat echt altijd en ik beloof ook dat we daar serieus naar zullen kijken en daarop terugkomen. Alleen maken we het door daar ook nog een formeel moment van te maken misschien wel heel uitgebreid. Maar nogmaals, daar zijn we wel toe bereid.

Ik heb geprobeerd alles wat gevraagd is of waar nog opmerkingen over waren gemaakt nog even aan te stippen voorzitter. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Rosier. Ik zie dat mevrouw Van der Meer nog het woord wil over haar amendement.

Mevrouw Van der Meer (Zó! Zoetermeer): Voorzitter. Wij zullen B over de MER intrekken, hoewel we ons ervan bewust zijn dat de wethouder niet gaat over de hoeveelheid tijd die we nemen om het te bespreken, maar ik ga ervan uit dat het presidium dat nu ook gehoord heeft dus die trekken we in. En C hebben we aangepast. D trekken we in want dat nemen we mee bij 2040. Bij E wat betreft die toezeggingen gaan we ervan uit dat de wethouder goed in de gaten heeft dat we alle afspraken over bezoekbaarheid bij de hand zullen houden en dat hij dat ook goed in de contracten en anterieure overeenkomsten vastlegt want we kunnen natuurlijk niet hebben dat u naderhand zegt 'dat kunnen we niet afspreken'. En dan F, dat gaat over het masterplan. We hebben heel goed gehoord dat de wethouder heeft gezegd 'dat komt allemaal goed'. Dus wat in het animatiefilmpje staat en wat er in het huidige beeldkwaliteitsplan staat, dat afgekeurd is door de Stadsbouwmeester, klopt niet. Dus dat komt wat dat betreft allemaal goed en daarmee zullen we F ook intrekken.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer. Dan constateer ik dat we aan het eind zijn de tweede termijn van de raad en college en dat we overgaan tot besluitvorming. Er is een verzoek tot schorsing gedaan door mijnheer Ekkelenkamp, als ik me dat goed herinner. Wat is de behoefte, hoe lang heeft men nodig? Is twintig minuten voldoende? Als ik niets hoor verder, ga ik uit van twintig minuten. Mijnheer Boerboom?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, laat ik het zo zeggen. Ik vind twintig minuten goed maar is de ruimte er dan wel om meer aan te vragen, mochten we meer nodig hebben? Of zegt u 'dan spreek ik liever meteen een halfuur af?' We gaan ons best doen, maar...

De **voorzitter**: Laten we uitgaan van twintig, maar mocht u meer nodig hebben, dan laat u dat mij weten en dan zal ik zorgen dat er nog tien minuten extra is als dat nodig is. Maar laten we even uitgaan van twintig. Is dat akkoord?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Hartstikke fijn.

De **voorzitter**: Dan gaan we nu schorsen tot 21.50 uur. Dan heeft u nog vijf minuten extra zelfs. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, een iets langere schorsing maar ik heropen nu de vergadering. We hadden afgesproken om 22.00 uur en dat is het inmiddels dus ik stel voor de vergadering te hervatten. We hebben de termijnen gehad van het college en raad, dus we hervatten met de stemmingen. Ik denk dat het goed is dat ik u meeneem in wat er nu allemaal ligt aan amendementen en moties, dan is dat voor iedereen helder. Ik zie een verzoek om nog een moment te wachten want nog niet iedereen is er. Maar het is 22.00 uur dus ik ga gewoon door. Ik stel voor dat iedereen dan gewoon langzamerhand aansluit.

De heer **Van Gils** (VVD): In dat geval wil ik een punt van orde maken voor een langere schorsing.

De **voorzitter**: Hoe lang wilt u dan nog geschorst hebben? Mijnheer Boerboom, of mijnheer Van Gils? Ik heb het niet gehoord.

De heer **Van Gils** (VVD): Nee, de heer Boerboom is volgens mij nog in conclaaf, maar we hebben nog tien minuten nodig.

De **voorzitter**: Nog tien minuten, dan gaan we naar 22.10 uur. Ik schors de vergadering tot 22.10 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heropen nu wel de vergadering en ik hoop dat iedereen ook aanwezig is. Dat betekent dat we overgaan tot stemmen, daar was ik al mee begonnen om 22.00 uur, met betrekking tot het voorstel dat voorligt en de daarbij behorende moties en amendementen. Ik heb voor u even op een rijtje gezet welke amendementen er volgens mij – en als dat niet klopt hoor ik het graag – nog staan. Even een overzicht zodat dat voor iedereen scherp is. We hebben begrepen dat amendement A blijft staan, Parkeren geborgd, amendement B is ingetrokken, amendement C blijft staan maar is gewijzigd, punt b. is vervangen en daarmee blijft die staan. D is ingetrokken. E is ingetrokken en F is ingetrokken. Dan kom ik zo even bij de heer Boerboom want die wil het woord. Amendement G blijft staan en dan is er een gewijzigd amendement H, dat is H1. Dan hebben we I en J en we hebben ook afgesproken dat bij de stemming J gaat voor H1 omdat J vergaander is. Als het gaat om de moties, is motie 2105-02 ingetrokken. Moties 03, 04 en 05 zijn blijven staan. Dan geef ik het woord aan de heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. We zouden graag motie 2105-03 willen intrekken, mits u de toezegging van de wethouder heeft genoteerd over het memo dat hij naar de raad stuurt over het woningaanbod.

De **voorzitter**: Die toezegging heb ik inderdaad gehoord en die toezegging wordt bij dezen genoteerd.

Als dat zo is, begrijp ik goed dat u motie 2105-03 intrekt?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Klopt, ook in overleg met de mede-indiener.

De **voorzitter**: Dan constateer ik dat uit het lijstje dat ik net noemde ook 03 is ingetrokken en dan blijven alleen 04 en 05 staan. Een ordevoorstel van de heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter, ik wil voorstellen om naast de amendementen die we uiteraard vanavond in stemming brengen, ook over het raadsvoorstel zelf vanavond te besluiten en eventueel aansluitend daarop over motie 05, gelet op de inhoud en de voortgang.

De **voorzitter**: Ik snap uw ordevoorstel maar daar wil ik nu niet in meegaan. Anders gaan we nu echt schuiven. We hebben afgesproken dat amendementen in stemming worden gebracht. Het raadsvoorstel en de moties gaan naar de briefstemming en daar wil ik toch wel aan vasthouden. Want we lopen al behoorlijk uit de tijd en u heeft een behoorlijke tijd schorsing gehad. Dat is prima, maar volgens mij moeten we nu wel door. Ik stel voor om dat dus niet te doen. Tenzij een meerderheid van de raad dat nu wel wil, dan kan dat, maar wat mij betreft zou ik dat nu niet willen volgen. Even kijken, zijn er nog anderen? Ik zie nog een vraag om wijzigingen in H toe te lichten door GroenLinks. Heeft u nog behoefte om daar nog een toelichting op te geven, mijnheer Boerboom?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Nou voorzitter, even kort. Volgens mij had ik dat in de tweede termijn al gedaan. Het gaat er alleen om dat het juridisch ook kloppend is en daarom hebben we een daar een kleine wijziging aangebracht in de tweede bullet van de voorwaarden, maar dat is puur zoals de wethouder zei, om het juridisch kloppend te laten zijn. De inhoud is niet veranderd.

De **voorzitter**: Als er verder geen op- of aanmerkingen meer zijn en geen ordevoorstellen meer zijn, stel ik voor naar de stemming door te gaan. Dan beginnen we met amendement A Entree Parkeren geborgd. Ik zie in ieder geval van de heer Mooiman een stemverklaring.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter, ondanks dat we de zorgen begrijpen en delen, zijn we niet van mening dat de inhoud van het amendement een oplossing biedt voor de problematiek en daarom stemmen we tegen. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, zijn er nog anderen met een stemverklaring bij amendement A? Dat is niet het geval, dan gaan we over tot stemming. Dan begin ik bij de heer Mooiman met de stemming en verzoek ik u luid en duidelijk 'voor' of 'tegen' te zeggen.

De heer **Mooiman** (PVV): Tegen.

De heer **Moree** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Mulholland** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Tegen.

De heer **Schoonbeek** (D66): Tegen.

De heer **Schotel** (VVD): Tegen.

De heer **Smitskam** (PVV): Tegen.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Tegen.

De heer **Zamani** (D66): Tegen.

De heer **Zinck** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: De heer Bauer? Ik kom zo terug bij de heer Bauer.

De heer **Beij** (SP): Voor.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Tegen.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Voor.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De heer **Duiven** (VVD): Tegen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Tegen.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Tegen.

De heer **Van Gils** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Tegen.

De heer **De Jong** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Tegen.

De **voorzitter**: Dan heb ik de heer Bauer nog. Nog een keer? Helaas, dan kunnen we hem niet betrekken.

De heer **Moree** (VVD): Voorzitter, ik checkte net even, maar als ik op dit moment naar de aanwezigenlijst kijk, dan zie ik geen mijnheer Bauer meer bij de aanwezigen.

De **voorzitter**: Dan gaan we dat even checken, hij was wel aangemeld want hij heeft zich keurig aangemeld bij het begin van de vergadering.

De heer **Moree** (VVD): Dat herinner ik me.

De **voorzitter**: Dan kijken we nog even, maar hij kan nu niet meedoen aan de stemming want die sluiten we nu. Het amendement heeft 6 stemmen voor (dit wordt later gecorrigeerd naar 7-29) en 30 tegen en is daarmee verworpen. B is vervallen zoals u weet. Dan gaan we over naar het gewijzigde amendement C. Is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Niet het geval. Dan gaan we naar de stemming.

De heer **Mooiman** (PVV): Voor.

De heer **Moree** (VVD): Voor.

Mevrouw **Mulholland** (GroenLinks): Voor.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Voor.

De heer **Schoonbeek** (D66): Voor.

De heer **Schotel** (VVD): Voor.

De heer **Smitskam** (PVV): Voor.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voor.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Voor.

De heer **Zamani** (D66): Voor.

De heer **Zinck** (VVD): Voor.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voor.

De **voorzitter**: Ik probeer nog een keer mijnheer Bauer, maar ik denk niet dat hij er is. Mijnheer Bauer? Nee, ik ga naar de heer Beij.

De heer **Beij** (SP): Voor.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Voor.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De heer **Duiven** (VVD): Voor.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voor.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Voor.

De heer **Van Gils** (VVD): Voor.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Voor.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Voor.

De heer **De Jong** (CDA): Voor.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Meljroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De **voorzitter**: Ik probeer nog een keer de heer Bauer want ik zag hem net, mijnheer Bauer? Nee, ik sluit de stemming. Ik hoor 31 stemmen voor, 5 tegen, daarmee is dit amendement aangenomen. Amendementen D, E en F zijn ingetrokken. Dan gaan we over naar amendement G. Het amendement Entree second opinion businesscase. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval, dan begin ik bij de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Voor.

De heer **Moree** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Mulholland** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Tegen.

De heer **Schoonbeek** (D66): Tegen.

De heer **Schotel** (VVD): Tegen.

De heer **Smitskam** (PVV): Voor.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Tegen.

De heer **Zamani** (D66): Tegen.

De heer **Zinck** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Tegen.

De heer **Beij** (SP): Voor.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Tegen.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Voor.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De heer **Duiven** (VVD): Tegen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Tegen.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Tegen.

De heer **Van Gils** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Tegen.

De heer **De Jong** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Tegen.

De **voorzitter**: Mijnheer Bauer? Ik hoor u nog steeds niet. Ik zie wel staan 'ik ben er weer', maar ik hoor u niet, nog een laatste keer, kunt u een stem uitbrengen? Nee, dan sluit ik de stemming en kijk naar de griffier. Het amendement is met 9 voor, 27 tegen verworpen.

Dan hebben we het gewijzigde H1, maar we hebben afgesproken dat we eerst amendement J behandelen omdat dat verstrekkender is. Dus amendement 2105-J van de PvdA, SP en Zó! Zoetermeer gaan we eerst in stemming brengen. Wie wenst hier een stemverklaring over af te leggen? Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Wij zullen zowel voor J als H1 stemmen want we vinden het helemaal niets, die wijzigingsbevoegdheid, waarbij we nog steeds denken dat J als eerste in stemming gebracht zou moeten worden.

De **voorzitter**: Dat heb ik ook zo gezegd. We gaan nu met J beginnen, dat heb ik ook gezegd. Een stemverklaring van mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dank u wel. We zien hier door verschillende voorstellen, twee van de PvdA en een van GroenLinks, eigenlijk drie trajecten ontstaan. We hebben de voorkeur voor het traject voorgesteld in motie 05 en zullen dus tegen zowel amendement J als H1 stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Zijn er nog anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan gaan we over tot stemming. We beginnen dus, nog een keer voor alle duidelijkheid, met amendement J, het amendement Geen wijzigingsbevoegdheid college bij meer woningen in de Entree. En iemand heeft zijn microfoon aanstaan. Volgens mij is de heer Bauer druk bezig de techniek op orde te krijgen, maar graag even de microfoon uit. We gaan over tot stemming van amendement 2105-J.

De heer **Mooiman** (PVV): Tegen.

De heer **Moree** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Mulholland** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Tegen.

De heer **Schoonbeek** (D66): Tegen.

De heer **Schotel** (VVD): Tegen.

De heer **Smitskam** (PVV): Tegen.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Tegen.

De heer **Zamani** (D66): Tegen.

De heer **Zinck** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Tegen.

De heer **Bauer** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Beij** (SP): Voor.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Tegen.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Voor.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De heer **Duiven** (VVD): Tegen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Tegen.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Tegen.

De heer **Van Gils** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Tegen.

De heer **De Jong** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Tegen.

De **voorzitter**: We wachten even op de uitslag. 7 voor, 30 tegen daarmee is dit amendement verworpen. Dan gaan we terug naar H1. Ik zie daar een stemverklaring, mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang,

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, alhoewel we absoluut tegen een wijzigingsbevoegdheid zijn voor het college, zullen we wel voor dit amendement stemmen. Niet omdat we het ermee eens zijn om de deur wagenwijd open te zetten voor 1200 woningen, maar omdat het in ieder geval een verbetering is ten opzichte van het voorstel van de wethouder want wat hij geschreven heeft gaat nu uit de toelichting, naar het raadsvoorstel en dat is in ieder geval beter dan het was, maar we zijn nog niet blij.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt, anderen voor een stemverklaring? Niet het geval, dan ga ik over tot stemming over amendement 2105-H1 Wijzigingsbevoegdheid in de Entreevoorwaarden.

De heer **Mooiman** (PVV): Tegen.

De heer **Moree** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Mulholland** (GroenLinks): Voor.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Tegen.

De heer **Schoonbeek** (D66): Voor.

De heer **Schotel** (VVD): Tegen.

De heer **Smitskam** (PVV): Tegen.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Tegen.

De heer **Zamani** (D66): Voor.

De heer **Zinck** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voor.

De heer **Bauer** (GroenLinks): Voor.

De heer **Beij** (SP): Voor.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Voor.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Tegen.

De heer **Duiven** (VVD): Tegen.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voor.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Tegen.

De heer **Van Gils** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Voor.

De heer **De Jong** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Tegen.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De **voorzitter**: Dan kijken we even, het amendement is met 18 voor en 19 tegen verworpen. Dan gaan we zo naar I, maar ik wil nog even wat rechtzetten zodat we bij amendement A de correcte telling hebben, dat moet zijn 7 voor en 29 tegen. Voor de uitkomst maakt dat niet uit maar voor de geschiedschrijving of de vastlegging is het goed om dat nog even netjes vast te leggen. Bedankt voor de attente opmerking daarvan. Dan gaan we over naar amendement I. Is er iemand die daar een stemverklaring bij heeft? Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, ons wordt gevraagd € 2 miljoen niet alleen aan de corporaties, maar ook aan projectontwikkelaars te geven die dan daarvoor vijftien jaar sociale huur doen. We vinden de financiën sowieso al niet zo degelijk op dit ogenblik in ieder geval. Onze second opinion heeft het ook niet gehaald dus we zullen tegen dit amendement stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel, anderen voor een stemverklaring? Niet het geval, dan gaan we over tot stemming van amendement I Samen aan de lat voor een gebalanceerd woningaanbod.

De heer **Moolman** (PVV): Voor.

De heer **Moree** (VVD): Voor.

Mevrouw **Mulholland** (GroenLinks): Voor.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Voor.

De heer **Schoonbeek** (D66): Voor.

De heer **Schotel** (VVD): Voor.

De heer **Smitskam** (PVV): Voor.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Tegen.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voor.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Voor.

De heer **Zamani** (D66): Voor.

De heer **Zinck** (VVD): Voor.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voor.

De heer **Bauer** (GroenLinks): Voor.

De heer **Beij** (SP): Voor.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Tegen.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Tegen.

De heer **Duiven** (VVD): Voor.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voor.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Voor.

De heer **Van Gils** (VVD): Voor.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Voor.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Voor.

De heer **De Jong** (CDA): Voor.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Tegen.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De **voorzitter**: 33 voor, 4 tegen, dan is het amendement aangenomen. Dan hebben we als ik het goed heb, alle amendementen gehad. Dat betekent dat we nu naar het gewijzigde raadsvoorstel gaan. Ik ga ervan uit dat daar stemming over gewenst is, als dat niet zo is, hoor ik het ook graag, maar we gaan eerst vragen of er stemverklaringen zijn bij het gewijzigde raadsvoorstel dat in stemming wordt gebracht. Ik zie er in ieder geval twee, mevrouw Van der Meer en dan mijnheer Boerboom.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, tot nu toe hebben we bij de Entree op een enkele kanttekening na, steeds voor gestemd. Maar het begint nu zo ver weg te lopen bij wat wij beogen, we vinden de financiën wankel en het parkeren vinden we niet goed genoeg geregeld. De wijzigingsbevoegdheid vinden we een probleem en die blijft er nu dus gewoon in. Dus we zullen helaas tegen het voorstel moeten stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer. De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Met de toevoeging van amendement I om ook daadwerkelijk te kijken naar de goedkope huursector om daar een divers aanbod te realiseren, zullen we voor het voorstel stemmen ondanks dat we wel teleurgesteld zijn dat de wijzigingsbevoegdheid niet is aangepast. Maar we gaan ervan uit dat als de motie van de PvdA het haalt, het college zorgvuldig daarmee aan de slag gaat. Dus we zullen instemmen met het voorstel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Boerboom. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter. De PvdA is voorstander van de Entree, we hebben die wijk nodig, maar we hebben grote twijfels over de uitwerking. Toch stemmen we voor, wel een beetje met pijn in het hart, omdat we de Entree nodig hebben om voldoende woningen voor onze inwoners te bouwen. We tekenen daarbij aan dat we echt tegen het besluit tot een wijzigingsbevoegdheid voor het college zijn en dat zullen we ook blijven. Voor ons is het verhogen van het aantal woningen tot 5700 geen uitgemaakte zaak. We willen ons op geen enkele wijze committeren aan dit aantal en we willen ook niet dat ze er sluipenderwijs toch ingerommeld worden want de deur naar die 1200 openzetten, is ze ook krijgen. Daar nemen wij geen verantwoordelijkheid voor, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Je zou de stemverklaring van mevrouw Kraneveldt kunnen nemen, maar dan daar achter zetten 'daar nemen wij geen verantwoordelijkheid voor en dus stemmen we tegen'. Er is gewoon te veel in dit voorstel waarvan wij het gevoel krijgen dat het aan het ontsporen is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer. De heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u. Ook wij zullen voor het voorstel stemmen. We vinden het wel jammer dat de wijzigingsbevoegdheid niet goed geregeld is nu, maar dat is eventueel nog te repareren met de motie van de PvdA. Dus denk daar allemaal nog eens heel goed over na. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik heb verder geen verzoeken meer tot stemverklaring in de app gekregen en dan constateer ik gezien het aantal mensen dat tegen wil stemmen, dat dit naar de briefstemming gaat. We gaan over naar de moties waarvan 2105-02 is ingetrokken en 2105-03, met de toezegging die daarop is gedaan door het college, is ook ingetrokken. Dan houden we nu over 2105-04 en daar wil mevrouw Van der Meer een stemverklaring over afleggen.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Wij zullen tegen deze motie stemmen want we hebben al veel pijn in onze buik over het huidige parkeerbeleid en hier wordt voorgesteld om daar nog verder afstand van te nemen. Dus daar kunnen we echt niet in meegaan, zeker niet vanwege de omwonenden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen? mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Dank voorzitter, we zien in het planuitwerkingskader al goede plannen staan voor duurzame mobiliteit en overigens ook voor duurzaamheid. Deze motie onderschrijft dat nog een keer en daarom zullen we hier voor stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog een stemverklaring? Niet het geval, dan constateer ik dat deze ook doorgaat naar de briefstemming. Dan hebben we nog een motie over, 2105-05. Is er nog iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Wenst iemand stemming? Dan ga ik ervan uit dat die gewoon doorgaat naar de briefstemming, dat lijkt me in dit geval het handigst. Dan hebben we de stemming over dit onderwerp gehad. Dan zijn we inmiddels om 22.45 uur aangeland en ik stel voor dat we in ieder geval wel beginnen met het Raadsvoorstel Vaststellen visie stationsgebied Zoetermeer en realisatie plintgebouw en daarna even kijken wat de stand van zaken is want we hebben natuurlijk nog een fors onderwerp staan. Dus ik ga even kijken hoe dat loopt, maar laten we er in ieder geval voor zorgen dat 8.c wordt afgehandeld.

c. Raadsvoorstel Vaststellen visie stationsgebied Zoetermeer en realisatie plintgebouw

De **voorzitter**: Ik heb al een aantal mensen die hier het woord over wensen te voeren dus die ga ik nu ook het woord geven en ik begin met mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dank, ik zal het kort houden. Bij de mooie nieuwe leefbare en moderne en duurzame stadswijk die we, denk ik, de koppen tellend, zojuist met meerderheid naar de briefstemming hebben gestuurd, horen ook goede verbindingen. Er liggen nu heel mooie schetsen om het openbaar vervoer rondom station Zoetermeer een upgrade te geven. Wat ons betreft, staan alles seinen op groen om die verder te gaan onderzoeken. Tegelijkertijd is het goed om, gezien de ongetwijfeld lange doorlooptermijn van zo'n ingrijpende verandering, al te starten met een uitwerking van het stationsgebouw en de gelijkvloerse aansluiting van de Mandelabrug op de Afrikaweg. En daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, gezien de tijd zal ik mijn aanloop schrappen. We nemen aan dat de haalbaarheidsstudie alleen maar gaat over het vervoersknooppunt en dat de hoogte en exploitatie van de omliggende gebouwen die onder andere in de wijzigingsbevoegdheid zitten, niet van belang zijn voor de haalbaarheidsstudie. We horen graag van de wethouder of dat klopt. Verder wil Zó! Zoetermeer benadrukken dat het belangrijk is dat er in de stationshal goed bereikbare toiletten komen, inclusief gehandicapten toiletten. Want dat is, voor zover we weten, op station Lansingerland nog steeds niet gerealiseerd. Zó! Zoetermeer heeft daarvan geleerd dat toiletten vanaf het begin meegenomen moeten worden. Zó! Zoetermeer zal instemmen met het voorstel, afhankelijk van wat het college hierover zegt, maar we willen wel meegeven dat nauwkeurig de balans gevonden moet worden tussen wat we uitgeven voor onderzoek en de verwachting dat het rijk daadwerkelijk zal meebetalen aan dit plan. Wat Zó! Zoetermeer betreft, is geld voor de ZoRo-lijn veel belangrijker en is dat een prioriteit. Dat is nog steeds niet gelukt dus dat moet eerst voor elkaar zijn. Voorzitter, tot zo ver.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer. Dan de heer Van der Snoek.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. 'Publiek-culturele functie, bibliotheek, theater, wijk, filmhuis, kunsthuis, eventueel een combinatie met nieuwe werkconcepten'. De wethouder gaf aan dat deze benoemd waren als mogelijkheden en impressies. Toch maken we ons als LHN zorgen over het grote aantal culturele voorbeelden. En als we het dan toch over culturele voorbeelden hebben, zouden wij graag de Kop van Rob Scholte terug willen zien. Dat is een mooie herinnering aan de Floriade en een markant herkenningspunt. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Snoek. Ik heb nu de heer Ekkelenkamp staan maar die heeft zijn minuut gebruikt bij het vorige punt dus die sla ik nu over. Dat geldt ook voor de heer Boerboom en mevrouw Kraneveldt straks. Ik ga naar de heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter. Het is een goede zaak dat het college in wil zetten om het station Zoetermeer en het gebied rond het station op te waarderen. De onaantrekkelijke staat van ons station is onze fractie al langere tijd een doorn in het oog. Het hoofdstation moet immers gezien worden als een visitekaartje van onze stad. Mede vanwege het feit dat er in de omgeving wordt gewerkt aan de Entree, zou een goede waardering van het nabijgelegen station een positieve bijdrage moeten leveren aan de aantrekkelijkheid van onze stad. Een aantrekkelijk OV-knooppunt biedt niet alleen kansen voor de ontwikkeling van het gebied, maar kan ook fungeren als verbindende schakel met de binnenstad, wat ook met de Entree beoogd wordt. Verder is het verstandig dat rekening wordt gehouden met de toekomstige verdubbeling van het spoor en een grotere capaciteit van de perrons en een uitnodigende, sociale, veilige uitstraling. Zoetermeer verdient een volwassen en modern station met faciliteiten van deze tijd. We zijn tevens blij dat op korte termijn al aan de slag wordt gegaan met een upgrade van de noordelijke ingang. We zien de verdere uitwerking van de plannen graag tegemoet. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Mooiman, dan de heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. We moeten bezuinigen. In deze periode gaat het college een hoogstaande, dure stationshal bouwen. Dit terwijl er alleen nog maar een boemeltreintje stopt. Voorlopig komen we niet in aanmerking voor een intercitystopplaats. Een vraag aan de wethouder: wanneer voldoen we niet aan de eisen om als intercity stopplaats te fungeren? Dan heeft het station echte meerwaarde. Voor de haalbaarheidsstudie van het station hebben wij van de PDvZ alle varianten de revue laten passeren. Alles op een rijtje gezet is variant e., boven de snelweg en tussen de viaducten van de Afrikaweg en de Nelson Mandelabrug de beste optie. Hoewel dat ingrijpend is en financieel veruit de duurste optie is, is het ook de beste optie. Nu we toch met geld aan het strooien zijn, kunnen we het maar beter goed doen. De uitgave is eenmalig en de voordelen gaan jaren mee. We horen graag van de wethouder hoe hij daar tegenaan kijkt, of is het besluit al genomen? We horen het wel. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Blansjaar. De heer Schotel.

De heer **Schotel** (VVD): Ik had me voor 8.e aangemeld, niet voor 8.c.

De **voorzitter**: U staat wel op mijn lijstje maar dan gaan we u straks vragen. Dan ga ik naar mijnheer De Jong. O, dat klopt, want mijnheer Van Gils had al het woord gevoerd, dus u heeft helemaal gelijk. Mijnheer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Dank u wel voorzitter. Het CDA Zoetermeer wil dat het station en het openbaar gebied wordt mee ontwikkeld met de woonopgave van het Entreegebied. We zijn aangenaam verrast met de voortgang en het voorstel waarin het station wordt ontwikkeld tot een volwaardig knooppunt met bijbehorende voorzieningen. We zien dat de gemeente de samenwerking met regio-partijen heeft opgepakt, zoals onder meer de Metropoolregio, de provincie, de NS, ProRail en de HTM en we juichen het daarbij toe dat het station Zoetermeer is opgenomen in het programma Knooppunten van het programma MoVe. We zullen het voorstel van harte ondersteunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer De Jong. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter, de ChristenUnie-SGP gaat ermee akkoord de haalbaarheidsstudie uit te werken tot een ontwerp. Ook de noordelijke ingang die naar

voren wordt gehaald en de overige voorstellen in het raadsvoorstel zijn wat ons betreft akkoord. Belangrijke aandachtspunten zijn voor ons wel de verbeterde situatie voor fietsers, maar ik moet zeggen, het is al gauw beter dan het nu is met de roltrap. We zijn nieuwsgierig naar de praktische uitwerkingen en hoe wordt voorkomen dat er alsnog een verkeersinfarct ontstaat met alle samengebrachte verkeersstromen. Ook zullen we letten op de aankleding van wat we gaan doen want we willen niet weer een plek die op social media gaat circuleren als de lelijkste plek van Nederland. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer, dan mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Wat is de Entree zonder een goed stationsgebied en omgekeerd? Als je a zegt, zeg je meestal ook b. Ook hier geldt dat nog wel wat vragen en onduidelijkheden zijn, maar zoals het raadsvoorstel nu voor ons ligt, kunnen we van Zoetermeer Vooruit hiermee uit de voeten. We zijn dan ook positief. Het stationsgebied van Zoetermeer is ooit in de top 3 van lelijkste plekken van stations in Nederland terechtgekomen. Laten we vooruitkijken en in de toekomst een prachtig stationsgebied neerzetten waarvan de Nelson Mandelabrug het middelpunt is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink. Dan constateer ik dat de eerste termijn van de raad erop zit en stel ik voor naar het college te gaan. Wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier**: Dank u wel. Ik zal me gezien de tijd beperken tot de concrete vragen die aan het college zijn gesteld. Bereikbare toiletten – daar zullen we naar kijken. Daar hebben NS en ProRail ook wat over te zeggen maar we zijn er nu aan de voorkant goed op gewezen en dat is fijn. En wat betreft de balans tussen onderzoek en realisatie van mevrouw Van der Meer, het vraagt inderdaad een flinke investering. Dat is terecht, maar we hebben echt wel even tijd nodig om deze plannen en dit scenario uit te werken. Dat is direct een bruggetje naar de heer Blansjaar. Hoe ziet de toekomst er nu uit? Het platform tussen de Mandelabrug en de Afrikaweg is het meest wenselijke scenario en dat gaan we verder uitwerken. We gaan ook kijken of daar financiering van het rijk voor te vinden is. Dat gaat om een flink bedrag en daar hebben we wel even tijd voor nodig. Het beeld is wel dat vanuit de ambities die het rijk heeft waar het gaat om knooppunten, zeker ook gecombineerd met de verstedelijking, het rijk daar ook graag aan meebetaalt en lang niet altijd uit dezelfde potjes als de ZoRo-verbinding. Mijnheer Blansjaar vroeg ook nog heel concreet hoe het zit met de intercitystatus. Ik denk dat we die allemaal zouden willen, maar er zijn nu ongeveer 6000 in- en uitstappers per dag op het station en als minimale ondergrens zegt de NS zeker 10.000 per dag. Zelfs dan is het geen automatisme dat je een intercitystatus krijgt. We moeten zorgen voor een mooi station en een mooi stationsgebied en een mooi Entreegebied daaromheen en goede bereikbaarheid voor de andere wijken. Als dat leidt tot voldoende reizigers in de trein, zullen we zeker vooraan staan bij NS en ProRail om ervoor te zorgen dat de intercity er ook gaat stoppen, voor nu is dat helaas niet realistisch. Dat waren volgens mij de vragen, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Rosier. Nog een vraag van mevrouw Van der Meer die nog niet beantwoord is.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, de eerste vraag die ik aan de wethouder stelde. Ik ga ervan uit dat de haalbaarheid gaat over het knooppunt en niet over die gebouwen eromheen, maar omdat die in al die tekeningen zo prominent staan, wil ik dat eerst zeker weten.

De **voorzitter**: Wethouder Rosier.

Wethouder **Rosier**: De hoogte van de gebouwen bijvoorbeeld maakt inderdaad geen onderdeel uit van de haalbaarheid.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de raad voor de tweede termijn. De heer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Geen behoefte aan een tweede termijn voorzitter, dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Nee, dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van der Snoek.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Nee hoor, dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Nee, dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Blansjaar?

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Nee, dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: De heer De Jong.

De heer **De Jong** (CDA): Klaar voor de stemming.

De **voorzitter**: Dat is mooi. Dan ga ik nog even naar mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Nee, dank u voorzitter.

De **voorzitter**: En dan mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Geen behoefte, dank u wel.

De **voorzitter**: Helder. Dat betekent ook geen vragen meer aan de wethouder. Die ga ik dan ook het woord niet meer geven en dan gaan we over tot stemming over dit raadsvoorstel. Er zijn geen moties of amendementen ingediend dus dat betekent dat we direct naar het raadsvoorstel gaan. Is er iemand die behoefte heeft aan een stemverklaring? De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, aangezien we geen termijn hadden nu nog even kort. GroenLinks is blij dat er een voorstel ligt om het stationsgebied een upgrade te geven. We denken dat het past bij de ambities van deze stad. We vragen wel aandacht voor de goede verbinding van de binnenstad, het Stadshart, en dat daar goed naar gekeken wordt bij de verdere uitwerking. We zullen dus het voorstel steunen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Boerboom. Anderen met een stemverklaring? Dan vraag ik of er behoefte is aan stemming. Als er geen behoefte is aan stemming, dan ga ik ervan uit dat het akkoord is en dan is dit raadsvoorstel aangenomen.

Dan zijn we op een moment aangekomen rond 23.00 uur en we hebben nog een raadsvoorstel Cultuurvisie staan. Ik vraag u of u voor of tegen bent om nu door te gaan, en dan ga ik even een rondje langs de fractievoorzitters. De volgorde is niet een bepaalde volgorde, maar ik probeer even de lijst af te gaan dus voelt u zich niet gepasseerd als u misschien wat later aan de beurt komt.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, voor u dat gaat vragen, wat is het alternatief?

De **voorzitter**: Het alternatief zou betekenen – maar ik zeg er meteen bij als raadsvoorzitter dat ik daar niet zo gelukkig van word – dat we woensdagavond verdergaan. Ik ben daar zelf geen groot voorstander van, maar u gaat over uw eigen orde dus de enige vraag die ik nu voor wil leggen is: wilt u nu doorgaan met de vergadering of nu schorsen en doorgaan op woensdag? Dus de complete vraag is: bent u voor of tegen doorgaan met de vergadering vanavond? Ik ga naar de heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Doorgaan, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Gezien de agenda die we nog af te werken hebben, zien we dat niet als realistisch. Dus wat ons betreft is het prima om de avond nu af te sluiten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, omdat we het toch niet af zullen krijgen, kunnen we net zo goed schorsen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): De VVD-fractie kiest ervoor om nog even door te gaan.

De **voorzitter**: Dan de heer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Wat ons betreft schorsen tot woensdag.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): We hebben wat verdeelde reacties in de fractie, we kunnen wel door.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): In principe doorgaan, maar alleen als we het dan ook echt goed kunnen behandelen en niet gaan afraffelen. Als dat niet mogelijk is, dan graag naar de woensdag.

De **voorzitter**: Dank u wel. Afraffelen stel ik niet voor, maar dan gaan we door tot het agendapunt is behandeld, dat mag ook helder zijn. Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ik ben niet heel erg blij voorzitter, want ik heb woensdag wat anders, maar we gaan toch voor de woensdag uiteindelijk.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, gezien het feit dat er nog drie agendapunten zijn lijkt het mij niet reëel om dat vanavond nog af te sluiten dus wat dat betreft zijn we bereid om woensdag door te gaan.

De **voorzitter**: De heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter. Ik hecht er wel belang aan dat we de punten die we behandelen op een degelijke manier doen en dat we daar alle aandacht aan kunnen geven die ze verdienen. Dus wat mij betreft behandelen we ze woensdag.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Nawijn.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ook mijn fractie is voor doorgaan op woensdag om dezelfde reden als de heer Mooiman net aangeeft, als we onderwerpen behandelen, moet dat zorgvuldig. Die drie onderwerpen die nog op de agenda staan moeten dan misschien wel afgeraffeld worden en daar zitten we niet op te wachten.

De **voorzitter**: Dank u wel. We hebben er nu elf gehad. Mijnheer Beij?

De heer **Beij** (SP): Ook voorstander van doorschuiven naar woensdag, voorzitter.

De **voorzitter**: Dan is er een meerderheid voor doorschuiven en dat betekent dat we woensdag om 20.00 uur verdergaan. Ik schors de vergadering en wens u allen nog een fijne avond voor wat ervan rest. We zien elkaar overigens ook morgen, maar in ieder geval voor de raad woensdag a.s. De vergadering is geschorst.

Schorsing om 23.02 uur

NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP WOENSDAG 19 MEI 2021

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:

36 leden, te weten: de dames Bakkers, Van den Berg en Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar en Boerboom, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heren Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heer Van Gils, de dames Hoekstra, Hostmann en Huijbens, de heer De Jong, de dames Kraneveldt-van der Veen, Van Leeuwen en Van der Meer, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mooiman en Moree, mevrouw Mulholland, de heer Nawijn, mevrouw Van Oudheusden, de heren Schoonbeek, Schotel, Smitskam, Van der Snoek, Van Steenis, Van der Vlies, Weekenstroo, de dames Wortel-Driessen en Van Yperen, de heren Zamani en Zinck

Tevens aanwezig zijn:

6 wethouders, te weten: mevrouw Van Driel, mevrouw Groeneveld, de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, de heren Paalvast en Rosier

Afwezig zijn: de heren Bauer, Beij en Weening

AGENDA

8. **Heropening**
Debat (inclusief stemmingen):
 - d. Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030
 - e. Raadsvoorstel Vaststellen Regionale Energiestrategie RES 1.0 regio Rotterdam Den Haag
 - f. Raadsvoorstel Benoeming leden Referendumcommissie
9. **Sluiting**

VERSLAG

Heropening

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering van 17 mei jl. en de voortzetting van de raadsvergadering van 17 mei. Voor ik met alle huishoudelijke zaken begin en alles wat betrekking heeft op de agenda, wil ik eerst de heer Moree van harte feliciteren. Fijn dat we allemaal op uw verjaardag kunnen zijn vanavond, dat is natuurlijk een heuglijk feit. En ik ben blij dat we het samen kunnen vieren, hoewel u zou kunnen denken dat het leuker zou zijn om het op een andere manier in te vullen, maar ik laat het aan u of u dat vindt en nogmaals, van harte gefeliciteerd. Nog heel veel jaren in geluk en gezondheid. Dat wordt u namens de hele raad gewenst.

De heer **Moree** (VVD): Dank u wel. Ik hoop dat u het cadeautje dat ik voor mijn verjaardag heb gehad, namelijk flinke verruiming op 19 mei a.s. voor iedereen, erg zult waarderen.

De **voorzitter**: Daar ga ik ook van uit ja. Dank u wel. Dan gaan we verder met de vergadering. Ik ga niet alle huishoudelijke mededelingen weer uitgebreid behandelen want die kent u. Even voor de presentie. Het is denk even goed om te melden dat we de vorige keer bericht van verhindering van mevrouw Van den Berg en mijnheer Weening hadden, maar mevrouw Van den Berg is vanavond wel aanwezig dus die zit in de vergadering. De heer Weening is nog steeds afwezig en ook de heer Bauer en de heer Beij hebben zich afgemeld. Dat is even goed om te weten voor de voortgang van deze raadsvergadering. U kent alle bekende regels. Ik loop ze heel snel nog even langs. De microfoon uit als u niet aan het woord bent. Graag de hoofdtelefoon of oordopjes gebruiken om echo's te vermijden. En u kunt, maar dat heeft u al veelvuldig gedaan dus dat hoeft ik eigenlijk bijna niet te zeggen, in de WhatsAppgroep voortzetting rv 17-05 aangeven of u het woord wilt voeren of interromperen of an-

derszins straks rond de stemming iets wilt melden. De moties en amendementen, dat is inmiddels denk ik een gebruikelijk recept geworden. U kunt ze allemaal van tevoren insturen en dat heeft u ook gedaan waarvoor dank en we gaan ze dan ook keurig in iBabs zetten. Mocht u dit doen, dan dient u ze formeel nog in te dienen in de vergadering. Dan weet iedereen ook dat ze onderdeel zijn van de besluitvorming. Als u nog andere moties en amendementen heeft, kunt u die insturen via het adres griffie@zoetermeer.nl en uiteraard zorgt de griffie ervoor dat ze ververst worden. U hoeft alleen maar op het huisje te drukken. De stemmingen, dat is ook dezelfde procedure als altijd, ik zal vragen of u behoefte heeft aan een stemverklaring bij het raadsvoorstel dat voorligt. Als daar geen reactie op komt binnen tien seconden in de WhatsAppgroep, concludeer ik dat we overgaan tot stemming. Als daarop geen reactie komt binnen tien seconden, ga ik ervan uit dat het voorstel is aangenomen. Als u stemming wenst, dient u dat expliciet aan te geven. Als er wel stemming gewenst is, doen we dat via de briefstemming. Dat geldt niet voor de amendementen want daarvan weet u dat we dat ook hoofdelijk doen. We gaan morgen voor 12.00 uur zorgen dat u allemaal een stembiljet krijgt op grond van wet- en regelgeving voor de stemming. Deze kunt u uiterlijk zaterdag a.s. 22 mei om 09.30 uur in de stembus in het stadhuis stoppen. Als u het niet voor die tijd heeft ingeleverd, dan betekent dat dat u niet heeft gestemd. Ter herinnering meld ik nogmaals dat u ook de handtekening er goed onder moet zetten, zodat het geldig is voor de stemming en uiteindelijk de besluiten. Dan hebben we op 17 mei al bij loting bepaald dat als het tot hoofdelijke stemming komt, de heer Mooiman de eerste is die daarvoor in aanmerking komt.

Dat nog even voor wat betreft alle opmerkingen vooraf en huishoudelijke mededelingen en alles wat er nog bijkomt. Dan gaan we wat mij betreft over naar het debat.

8. Debat (inclusief stemmingen):

d. Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030

De **voorzitter**: We waren gebleven bij 8.b. Ik heb gezien dat sommigen extra spreektijd hebben aangevraagd. Daarover ga ik de lijn doortrekken die we ook maandag hadden dus die sta ik niet toe. Dat betekent dat we gewoon de spreektijd zoals voorgesteld vasthouden en dat is twee minuten per fractie. Volgens mij heeft u ook daarna nog de mogelijkheid om nog in debat te gaan met elkaar, ook naar aanleiding van de reactie van het college. Ik heb de volgorde in ieder geval al hier op een lijstje staan en dat zal ik even melden. Ik begin straks bij mevrouw Van Oudheusden van het CDA, dan de heer Van der Vlies, mevrouw Bout, mevrouw Wortel, mevrouw Hoekstra, mijnheer Smitskam en de heer Blansjaar. Dat is wat tot nu toe heb. Mevrouw Brouwer, hoor ik hier naast mij, mevrouw Meurs, mevrouw Van den Berg, mevrouw Bakkers en mevrouw Hostmann. Dat is de volgorde van sprekers. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Van Oudheusden. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Dank u wel. De kracht van deze visie zit hem in de samenwerking tussen alle culturele aanbieders, maar de gestelde ambitie is te hoog in verhouding tot het budget. Dan moet je om alles te doen wat je nu doet of het budget bijstellen of de ambitie bijstellen. Om goede innovatieve projecten op te zetten, zul je ook het passende budget bij de ambitie moeten geven. Daarom dienen wij de motie van de PvdA Spontane initiatieven van harte mede in. En tevens de motie Cultuurbesteding per inwoner. We willen dat het budget voor de cultuurvisie gelijk blijft per inwoner. Er zal dan een aanpassing in het budget moeten plaatsvinden wanneer het aantal inwoners fors stijgt als gevolg van de schaa sprong.

Voor Museum De Voorde zouden we als CDA graag meer gespreide verantwoordelijkheid zien. Zoals nu het businessmodel is ingericht, is de situatie niet wenselijk en ligt de financiële verantwoordelijkheid te veel op de schouders van de gemeente. Er zal voor Museum De Voorde flink bijgestuurd moeten worden in de bedrijfsvoering en de vraag leeft of we nog wel het museum in de huidige vorm willen behouden voor de stad. Ten slotte zijn we verheugd dat het Videogame Museum een aanvraag gaat doen voor een museumaccreditatie. We zien grote meerwaarde voor dit museum in de stad, we vertrouwen erop dat de wethouder in gesprek blijft en mee blijft denken om voor het Videogame Museum een plek te vinden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van Oudheusden. Dan ga ik naar de heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. In de nieuwe cultuurvisie wordt de positie van de grote instellingen verstevigd, dat vinden wij positief. Zó Zoetermeer is ook blij dat de minder grote cultuurbrengers van de stad meer zekerheid krijgen. Cultuur is de levensstijl van de samenleving. Het is dan ook niet meer dan normaal dat toegankelijkheid voor cultuur een vanzelfsprekendheid is en we zijn blij dat het belang hiervan in het raadsvoorstel is vermeld.

We hebben lang op de cultuurvisie moeten wachten. We waren hierdoor in de veronderstelling dat we over alle voorgenomen wijzigingen zouden kunnen besluiten. Nu blijkt dat we moeten wachten op de uitkomst van gesprekken voordat we als raad kunnen beslissen over wat er gaat gebeuren met het Cultuurfonds. En we moeten op een planning van de uitvoeringsagenda's van de voorgestelde programmalijnen. En we moeten wachten op wat het college gaat voorstellen over de toekomst van het verliesgevende Museum De Voorde. Allemaal zaken waarover we graag gelijktijdig met deze visie hadden kunnen besluiten.

Voorzitter, we zullen instemmen met deze cultuurvisie, maar we vinden het niet handig en niet netjes dat de lastige onderwerpen opnieuw vooruit worden geschoven. Tot slot, sommige van de programmalijnen vragen nogal wat geld. Als dat geld er niet is, moeten we dat snel duidelijk maken en niet blijven hangen in wensdromen, tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van der Vlies. Dan ga ik over naar mevrouw Bout.

Mevrouw Bout (PvdA): Dank u wel voorzitter. De PvdA-fractie weet nog niet of we voor of tegen de visie zijn, ons oordeel hangt af van de uitkomst vanavond. De PvdA heeft uitgebreid gesproken met culturele organisaties en we bedanken hen daarvoor. Hun belangrijkste boodschap is: maak van cultuur een speerpunt, investeer. We weten allemaal dat het financieel lastig is, maar we begrijpen die oproep goed. Zoetermeer besteedt € 23,00 per persoon minder aan cultuur dan een gemiddelde gemeente in Nederland. Dat is voor een G40-stad een vreemde stap. De raad kan op zijn minst ervoor zorgen dat het bedrag dat we per bewoner aan cultuur uitgeven, gelijk blijft. Hiertoe dienen wij het amendement Bedrag per inwoner minimaal gelijk in, samen met GroenLinks, CDA en Fractie Van den Berg. Dat moet ervoor zorgen dat daar in de uitwerking van de cultuurvisie rekening mee wordt gehouden.

Met de genoemde organisaties hebben we het ook gehad over de subsidies. Twee subsidievormen staan duidelijk in de visie, maar de flexibele pot, waar geld in zit voor de spontane initiatieven, ontbreekt. Daarom dienen we het amendement Ruimte voor spontane initiatieven in samen met GroenLinks, CDA en Fractie Van den Berg. We zien hier een rol weggelegd voor de cultuurmakelaar en het Cultuurfonds. Maar het is aan het college om met een voorstel te komen voor hoe deze vorm van subsidie wordt vormgegeven.

Voorzitter, de participatie is eerder uitgebreid aan bod gekomen en we konden het niet eens worden met de wethouder. We ontvingen afgelopen maandag in de dagmail een deelnemerslijst en daarin staat welke organisaties hebben deelgenomen aan het participatietraject. Opvallend is dat hier diverse kleine cultuurorganisaties op staan die via het CKC zouden zijn uitgenodigd. We hebben afgelopen maandag en in de vergadering al gehoord van de heer Nijkerk van Scylla dat er geen contact met hen is opgenomen vanuit het CKC en van de andere organisaties hoorden we dit helaas ook. Het is dan ook opvallend dat bij alle deelnemers die via het CKC zouden zijn uitgenodigd, staat dat ze niet hebben deelgenomen. Tenzij ze partner van CKC zijn. Wethouder, hoe kan dit zijn gebeurd? We hebben over dit onderwerp een motie voorbereid en we hopen deze niet in te hoeven dienen als de wethouder bereid is toe te zeggen dat hij ervoor gaat zorgen dat kleinere organisaties in het vervolgtraject nauw worden betrokken. Daar kom ik in mijn tweede termijn graag nog op terug.

Amendement nr. 2105-K ingediend door PvdA, GroenLinks, CDA, Fractie Van den Berg
Cultuurbesteding per inwoner minimaal gelijk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

besluit in Raadsvoorstel (0637656147) Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030 aan beslispoint 3 toe te voegen:

- 'a. In deze uitvoeringsagenda's met een plan te komen waarmee het bedrag dat de gemeente besteedt aan cultuur per inwoner minimaal gelijk blijft."

Amendement nr. 2105-L ingediend door PvdA, GroenLinks, CDA, Fractie Van den Berg
Ruimte voor spontane initiatieven

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

besluit in Raadsvoorstel (0637656147) Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030 aan beslispoint 3 toe te voegen:

- 'a. In deze uitvoeringsagenda's rekening te houden met een verdeling van subsidies in drie cate-

gorieën:

1. meerjarensubsidie;
2. jaarsubsidie;
3. subsidie voor spontane initiatieven.

Met dien verstande dat de voorwaarden voor deze subsidies in de uitvoeringsagenda's worden uitgewerkt."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. De Cultuurvisie 2030. Het doel van deze visie is te komen tot een stad met een eigen identiteit op het gebied van kunst en cultuur en inwoners die trots zijn op hun deelname hieraan. De toekomst van de culturele sector wordt via acht programmalijnen uitgezet waarbij er een stabiele basis komt door het inzetten van vijf basisinstellingen. Ook moet via de programmalijnen ruimte zijn voor vernieuwing en wordt er gewerkt aan verbinding en versterking voor en door iedereen om zo te komen tot een sterkere invulling van de cultuur in Zoetermeer.

De museale functie is uit het rijtje van basisinstellingen gehaald. LHN is echter van mening dat de museale functie ook aan de basisinstellingen toegevoegd zou moeten worden. Ten eerste omdat de museale functie ook belangrijk is in het culturele veld en ten tweede is het van cruciaal belang dat alle culturele spelers bij het opstarten van de samenwerking hun inbreng kunnen hebben. Wij hebben hiervoor een amendement opgesteld. De basisinstellingen vormen een vast gremium, zo lijkt het ten minste, maar er is ruimte voor aanvulling en dat spreekt LHN aan. LHN heeft een amendement opgesteld waarin dit mogelijk wordt gemaakt. Tijdens de commissie heeft de LHN aandacht gevraagd voor participatietrajecten die naar onze mening niet zijn gelopen zoals wij en vele fracties hadden gehoopt.

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel, mevrouw Wortel?

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Daarom een motie voor het vervolg waarbij opnieuw een participatietraject wordt ingezet. Via deze motie wordt gevraagd om veel aandacht te besteden aan de communicatie rond de participatie en specifiek aandacht te besteden aan de jeugd.

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel?

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ook heeft de LHN vragen over het ombuigen van het budget, welke effecten en consequenties dit heeft. Mijnheer Bezuijen?

De **voorzitter**: Ik had al een paar keer uw naam gezegd, maar hoort u mij? Want er is een interruptie namelijk, daarom moest ik even onderbreken. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Dat was een beetje grappige situatie.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, zeker.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik denk dat u vertraging heeft ofzo, mevrouw Wortel.

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel kunt u even de microfoon uitzetten alstublieft?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik denk dat of mevrouw Wortel vertraging heeft, of dat wij mevrouw Wortel met vertraging horen, ik weet niet precies hoe het zit. Maar ik heb een vraag aan mevrouw Wortel en die komt dan vanzelf bij haar binnen. Wat vindt u ervan, met betrekking tot die museale functie, dat Museum De Voorde en het Nationaal Videogame Museum tegen elkaar worden uitgespeeld en dat er dus steeds gepoogd wordt om die twee op de een of andere manier intensiever samen te laten werken of te fuseren?

De **voorzitter**: Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel**: Ik heb de microfoon open op dit moment, kunt u mijn horen?

De **voorzitter**: Ik hoor u zeker. Heeft u de vraag gehoord van mevrouw Bout? Gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel**: Dank u wel voorzitter. Mevrouw Bout, u heeft het over uitspelen tussen beide musea. Ik denk niet dat ik daar bericht over heb ontvangen, noch op papier, noch sprekend met de mensen dus ik heb daar geen mening over.

De **voorzitter**: Is dit voldoende voor u, mevrouw Bout?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Nou ja, het antwoord verbaast me wat want het heeft ook in de krant gestaan dus het is volgens mij wel algemeen bekend. Maar als mevrouw Wortel over de situatie niets weet, kan ze er uiteraard ook niet over antwoorden. Dus dank u wel.

De **voorzitter**: Dan gaat mevrouw Wortel verder met haar betoog.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. LHN heeft ook een vraag over het om- buigen van het budget, namelijk welke effecten en consequenties dit heeft voor de instellingen. En als laatste heeft LHN een motie opgesteld over het Cultuurfonds en de acties die nu ondernomen worden om na te gaan of en in welke hoedanigheid het Cultuurfonds een vervolg krijgt. LHN vraagt om een gedegen evaluatie om zodoende met een juiste basis te komen tot dit vervolg. Tot zover voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Wortel, dan zie ik nog een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Ik luister met verbazing naar alle moties en amendementen die aangekondigd worden. Ik ben heel benieuwd wat daarin staat want we hebben ze vooraf blijkbaar niet mogen ontvangen. Dan kun je ze ook niet van tevoren beoordelen of mede-indienen. Hoe komt dat mevrouw Wortel, waarom heeft u ze niet rondgestuurd?

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik heb ze maandag al naar de griffie gestuurd. Dus hoe dat komt, dat weet ik niet. Ze zijn al vanaf maandag onderweg dus.

De **voorzitter**: Daar kunt u nu kennis van nemen mevrouw Bout, dus waarom ze niet bij u zijn, weet ik niet, maar u kunt er nu kennis van nemen. Dan hebben we nog voldoende tijd om daarover te debatteren en daar invulling aan te geven. Dus ik denk dat het nog wel goed zal komen.

Amendement nr. 2105-M ingediend door LHN Museale functie als culturele basisinstelling

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021; gelezen het gewijzigd Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030, ZaakID: 0637656147;

besluit:

1. de tekst van besluit 2 te wijzigen van:
'Voor de komende beleidsperiode (2022-2025) aan te merken als culturele basisinstelling voor programmalijn 1:
a. aan te merken als culturele basisinstelling:
 - Stadstheater Zoetermeer
 - CKC & Partners
 - Bibliotheek Zoetermeer
 - Cultuurpodium Boerderij
 - FRANKX.'

in de volgende tekst:

'Voor de komende beleidsperiode (2022-2025) aan te merken als culturele basisinstelling voor programmalijn 1:

- Stadstheater Zoetermeer
- CKC & Partners
- Bibliotheek Zoetermeer
- Cultuurpodium Boerderij
- FRANKX
- een nader te bepalen instelling met een museale functie.'

2. de tekst van beslispunt 2b te laten vervallen."

Amendement nr. 2105-N ingediend door LHN

Ruimte voor aanvulling basisinstelling

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;
gelezen het gewijzigd Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030, ZaakID: 0637656147;

besluit:

- aan besluit 2 een beslispunt toe te voegen met de volgende tekst:
'Elke culturele instelling die voldoet aan de in het raadsvoorstel beschreven drempелеisen voor een basisinstelling, kan worden toegevoegd als culturele basisinstelling. Hierbij kan betreffende instelling ook andere werkzaamheden verrichten dan: openbare bibliotheek, theater, museale functie, poppodium, centrum voor cultuureducatie, -participatie en amateurkunst, of instelling voor hedendaagse beeldende kunst.'

Motie nr. 2105-06 ingediend door LHN

Participatietraject programmalijnen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

constaterende dat:

- de participatie om tot de Cultuurvisie 2030 te komen, niet door alle belanghebbenden en diverse fracties als positief is ervaren;
- hierdoor het beeld is ontstaan dat de opgestelde visie door een beperkte groep belanghebbenden is opgesteld;
- na vaststelling van de visie er opnieuw een participatietraject wordt opgestart, ditmaal om de programmalijnen in gang te zetten;

overwegende dat:

- om tot een gedragen beleid te komen het van groot belang is dat 'alle' inwoners (via een culturele instelling of als particulierkunstmaker of genietter) de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan het participatietraject;

verzoekt het college:

- om voorafgaand aan de participatietrajecten van de programmalijnen, veel aandacht te besteden aan de communicatie naar de inwoners en (alle) participanten uit de sector zelf;
- ruim voldoende tijd in te richten zodat iedereen in de gelegenheid is om te participeren;
- hierbij speciale aandacht te schenken aan de jeugd van Zoetermeer;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2105-07 ingediend door LHN

Gedegen evaluatie Cultuurfonds

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

constaterende dat:

- de raad op 14 april 2021 een raadsmemo over de toekomst van het Cultuurfonds Zoetermeer heeft ontvangen;
- waarin als conclusie wordt getrokken dat het Cultuurfonds er tot op heden nog niet volledig in is geslaagd om de doelen te bewerkstelligen, er nog geen alternatieve geldstromen zijn gevonden om de financiële slagkracht te vergroten en dat het Cultuurfonds er nog niet in is geslaagd om vernieuwing en innovatie aan te jagen;
- de wethouder heeft tijdens de vergadering van de commissie Samenleving op 19 april jl. toegezegd de gemeenteraad voor het zomerreces duidelijkheid te bieden over hoe er wordt omgegaan met het Cultuurfonds;

overwegende dat:

- er geen evaluatie is geweest terwijl er wel conclusies zijn getrokken;

- er vervolgstappen worden ondernomen waarin om te beginnen het Cultuurfonds en de culturele sector samen gaan onderzoeken wat de beste wijze is hoe de opgedane expertise kan bijdragen aan het realiseren van het nieuwe cultuurbeleid. En er daarom drie scenario's worden verkend;

verzoekt het college:

- eerst een gedegen evaluatie te houden naar de behaalde resultaten van het Cultuurfonds;
- de evaluatie zo objectief mogelijk te laten uitvoeren, waarbij doelen, kaders en behaalde resultaten onderdeel van de evaluatie zijn;
- de resultaten in Q3 2021 aan de raad aan te bieden om vervolgens met de raad in gesprek te gaan over het nemen van een eventuele vervolgstap, waarbij de resultaten van de evaluatie als basis zullen dienen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we wat mij betreft over naar de volgende spreker, dat is mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Tijdens de behandeling van deze Cultuurvisie 2030 is de Zoetermeerse VVD behoorlijk kritisch geweest op meerdere punten. Met name het gebrek aan focus in de visie en de financiële blokkades die dit raadsvoorstel opwerpt voor nieuwe en innovatieve makers, de kleinere aanbieders en zzp'ers springen er hier voor ons nogal uit. De inbreng van de wethouder tijdens de commissievergadering heeft onze zorgen nog niet volledig weg kunnen nemen.

Ten eerste over de kansen voor jonge en nieuwe makers. Zij zijn het levensbloed van de culturele wereld, ze hebben nieuwe ideeën, gebruiken vernieuwende technieken en tonen nieuwe inzichten. Deze mensen moeten we willen behouden en aantrekken voor onze stad. Vandaar dat we initiatieven om dit te bereiken van harte zullen ondersteunen. De Zoetermeerse VVD dient vandaag een motie en amendement in die gaan over prioriteiten stellen in de ambities in de Cultuurvisie 2030. Samen met Zoetermeer Vooruit. In ons amendement stellen we dat programmalijnen 1, 4 en 8 voorwaardelijk zijn voor het behalen van de ambities uit alle programmalijnen. Het steunen van de basisinstellingen gecombineerd met de grotere aantrekkelijkheid van nieuwe makers en Zoetermeer terecht op de kaart zetten als de plek zorgen voor het vergroten van de kansen in andere programmalijnen. We willen dan ook dat de grote ambities daadwerkelijk behaald kunnen worden en deze prioriteitstelling vergroot de kwaliteit van het raadsvoorstel naar ons oordeel.

De **voorzitter**: Mevrouw Hoekstra, er is een vraag, of zelfs twee nu. Eerst van de heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Naar aanleiding van het amendement. U geeft aan dat programmalijn 1 en 4, de nieuwe makers, dragend zijn voor de rest van de stad, voor de cultuur. Maar hoe zit het dan met die lui van programmalijn 2? Dat zijn toch die kleine makers of middelgrote makers in de stad die met dit verhaal juist sterker worden gemaakt? Hoe ziet u dat? Geeft u nu voorrang, wilt u prioriteit geven aan externe, nieuwe makers die we hierheen moeten lokken of wilt u mensen van programmalijn 2 behouden?

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga eerst naar mevrouw Hoekstra. Ik heb nog meer vragen en interrupties en daar kom ik zo op terug. Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Zoals gezegd zijn voor ons 1, 4 en 8 voorwaardelijkheden voor de rest van de programmalijnen. Dus we zeggen niet dat de rest er niet toe doet of niet belangrijk is, of dat ze niet nodig zijn, of dat ze geschrapt zouden moeten worden, dat allemaal niet. Al die programmalijnen zijn van belang, alleen voor ons, in ons beeld, zijn 1, 4 en 8 daar voorwaardelijk aan dus als die stabiele fase er is en als die nieuwe smaken er komen.. Er heeft iemand twee tientjes winst vandaag, dat is mooi.

De **voorzitter**: Uw microfoon staat aan. Mevrouw Van Leeuwen, uw microfoon staat aan, ik weet niet hoe het komt maar... Mevrouw Hoekstra, gaat u verder.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Als 1, 4 en 8 dus voorwaardelijk zijn, dus als die echt goed geregeld zijn, creëren we daar betere en grotere kansen mee voor de andere programmalijnen. Dus we doen zeker niets af aan 2, 3 en 7, al die andere punten. Zeker niet, alleen als die andere drie goed voor elkaar zijn, gaat dat sneller en efficiënter en worden de ambities in onze optiek eerder behaald, vandaar dat

we 1, 4 en 8 hebben aangegeven.

De **voorzitter**: Dank u wel. Is dat voldoende voor de heer Van der Vlies voor dit moment? Ja. Dan ga ik over naar de vraag van mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank u wel voorzitter. De VVD geeft aan dat het uws inziens goed is om een knip te maken in prioriteiten. Heeft u dat ook getoetst bij de culturele instellingen en zo ja, wat is het beeld dat u daarvan teruggekregen heeft?

De **voorzitter**: Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter en dank u wel voor de vraag. Uit hoofde van mijn dagelijks werk ben ik ongeveer constant in contact met culturele instellingen. Dus ja, dit soort ideeën toetsen we regelmatig. De gedachtegang achter het amendement heb ik wel degelijk bij mensen voorgelegd. Ik heb het natuurlijk niet letterlijk voorgelegd, maar daar positieve reacties op gekregen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Is dat voldoende mevrouw Bakkers? Ik hoor niets, dan ga ik daarvan uit, dan een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Mevrouw Hoekstra geeft aan prioriteit voor 1, 4 en 8. 8 is citymarketing en citymarketing heeft een eigen budget. Het verbaast ons echt ten hoogste dat u daar nu weer prioriteit aan geeft aangezien het een potje is dat al bestaat. Dat hoeft toch niet nog een extra potje te zijn? En de tweede vraag is: als wij een prioritering aangeven, hoe zouden we dat dan moeten doen want je bent appels met peren aan het vergelijken. Het zijn acht losse onderdelen waar geen samenhang in zit. Dus hoe komt u nu tot een voorkeur?

De **voorzitter**: Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u voorzitter. Ten eerste, waarom programmalijn 8, citymarketing? In onze optiek is het natuurlijk heel erg belangrijk dat je in Zoetermeer van alles en nog wat doet en ontwikkelt en dat je nieuwe creatieve uitdagingen maakt en zorgt dat mensen mee kunnen doen en zelf kunnen maken en kunnen gaan kijken. Dat is prachtig, maar daar heb je ook bezoekers voor nodig. Daar heb je mensen voor nodig die naar de stad komen, die hier al wonen, maar ook van daar buiten. Mensen die weten dat dit heel bijzonder is en die weten dat Zoetermeer de plek is. Dus dat moet je van de daken willen schreeuwen, in ieder geval in onze optiek. Dat je duidelijk maakt aan heel Nederland, heel de wereld 'Zoetermeer is de plek, kom hierheen'. Daar moet een focus op komen te liggen. Vandaar dat we zeggen, om die focus te krijgen, moeten we programmalijn 8 echt heel stevig neerzetten. Dat was waarom we programmalijn 8 uitkiezen. Nu ben ik even deel 2 van de vraag kwijt. Zou u die even kunnen herhalen?

De **voorzitter**: Mevrouw Bout heeft ook nog een vervolgvraag dus die gaat ze dan meteen meenemen denk ik.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Zal ik die combineren? Dat kan. Mijn vervolgvraag over citymarketing is: citymarketing is juist in het leven geroepen om van de daken te schreeuwen dat Zoetermeer de plek is, in hoeverre denkt u nu... Laat ik het zo zeggen, wij vermoeden dat een budget voor citymarketing in de cultuurvisie geld van de cultuur afsnoept. Waarbij we dus al zo'n slecht budget per inwoner hebben. Dus u wilt voor reclame maken, wat we ook al doen in het potje citymarketing, nog meer afsnoepen van de cultuur? Dat is mijn vervolgvraag.

En mijn tweede vraag was: hoe wilt u appels met peren vergelijken want het zijn acht losse onderdelen.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout. Mevrouw Hoekstra, gaat uw gang.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel en dank voor de herhaling want ik was hem echt even kwijt. Appels en peren vergelijken. Als je ze allemaal als losse onderdelen ziet, ja, dan is dat wel zo. Maar we zien dit als een hele cultuurvisie met alle programmalijnen die met elkaar samenhangen. Je kunt het een niet zonder het ander doen. Je kunt bijvoorbeeld niet zeggen 'we vinden het heel erg belangrijk dat toegankelijkheid voor kunst en cultuur goed geregeld is', als er geen kunst en cultuur is. Dus vandaar dat die basisinstellingen van belang zijn en vandaar dat die nieuwe makers van belang zijn.

Voor ons is het niet zozeer appels met peren vergelijken, daarom zeggen we ook niet 'schrapp alle andere programmalijnen'. Nee, ze horen er allemaal bij. Alleen om die anderen goed voor elkaar te krijgen, moeten we 1, 4 en 8 als voorwaardelijk stellen.

Dus dat was het stukje appels en peren vergelijken en dan nog de vraag 'zijn we dan geen geld aan het afsnoepen van kunst en cultuur voor de citymarketing?' In mijn beeld – maar ik hoor het graag van de wethouder als we dit verkeerd zien – is het stukje citymarketing in dit opzicht, dus met betrekking tot cultuur en kunst ook nodig. Dus op het moment dat je daar meer aandacht voor krijgt, als mensen weten wat hier speelt en wat hier voor geweldige theatervoorstellingen worden gemaakt, weten dat hier een FRANX is waar van alles en nog wat prachtigs aan kunst en cultuur te zien is, dan komen ze ook hiernaartoe. Dan kopen ze ook kaartjes, dan kopen ze kaartjes voor festivals en brengen ze allerlei geldstromen deze kant op. Ik denk dat dat juist is wat de kunst- en cultuursector in Zoetermeer nodig heeft, dat mensen hiernaar toe komen en ervan kunnen gaan genieten.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Hoekstra. Ik kijk nog even naar mevrouw Bout of dit nu voldoende is maar anders stel ik voor dat mevrouw Hoekstra haar betoog vervolgt. Is dat akkoord? Ik zie geen reactie, gaat u verder mevrouw Hoekstra.

Mevrouw Hoekstra (VVD): Dank u wel. Even kijken, waar was ik ook alweer gebleven? O ja, we willen dus de grote ambities daadwerkelijk behalen en we denken dat met deze prioriteitstelling, de voorwaardelijkheidstelling, kwaliteit van het raadsvoorstel echt vergroot wordt. Mochten fracties het niet eens zijn met het idee van onze prioriteitsstelling – misschien een idee voor mevrouw Bout, en anderen natuurlijk – maar het wel eens met het idee van een prioriteitstelling, maar niet met onze keuzes, dan staan in onze motie de programmalijnen alleen als voorbeeld en niet als verplicht. De motie laat dus de keuze voor de prioriteiten aan het college en zegt dus niet dat het deze moeten zijn. Dus mocht u het gevoel hebben 'we vinden die prioriteiten wel van belang', maar misschien andere keuzes willen maken, dan is steun voor de motie van harte welkom.

Tot slot kijken we...

De voorzitter: Mevrouw Hoekstra, er is een vraag van mevrouw Bakkers en ik wil u verzoeken dan ook snel tot een afronding te komen want u bent door uw tijd heen.

Mevrouw Bakkers (D66): Dank u wel voorzitter. Mijn vraag gaat over die motie want die heb ik vooral gelezen als 'kijk nu eerst naar het laaghangende fruit, om het zo te zeggen, in plaats van dat wij als politiek gaan bepalen waar de culturele sector zich ten eerste mee moet bezighouden'. Ik kan me voorstellen dat je eerst binnen dat culturele veld gaat kijken 'waar hangt nu dat laaghangende fruit?' Dat is misschien wel heel praktisch en dat krijg ik ook terug uit het culturele veld om daarna de grotere zaken op te pakken. Moeten we de motie die u indient zo interpreteren?

De voorzitter: Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw Hoekstra (VVD): Dank u wel voor deze vraag. We hebben het bewust niet op die manier ingestoken. We hebben het bewust heel vrij opgezet met het idee 'zorg nu dat er prioriteiten worden gesteld zodat er actief en effectief aan het werk kan worden gegaan met het culturele veld zodat er echt stappen gezet kunnen worden'. Want ik denk dat we daar allemaal op zitten te wachten. De cultuurvisie heeft natuurlijk best een tijdje geduurd. Dus daarom hebben we in de motie juist vrijgelaten welke keuzes er gemaakt moeten worden en die laten we dus over aan het college.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Hoekstra. Is dat daarmee ook de afronding van uw eerste termijn?

Mevrouw Hoekstra (VVD): Ik had nog een zin en dat was dat we uitkijken naar de reactie van het college.

De voorzitter: Dank u wel. Dat is heel goed. Mooi en dat gaan we straks zeker nog doen, dank u wel voor uw inbreng in de eerste termijn.

Amendement nr. 2105-O ingediend door VVD, Zoetermeer Vooruit
Prioriteiten Cultuurvisie 2030

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

besluit het Raadsvoorstel Cultuurvisie 2030 (ZaakID 0637656147) als volgt te wijzigen:

- besluit beslispunt 1 komt als volgt te luiden:
"De Cultuurvisie 2030 met de volgende programmalijnen vast te stellen, met dien verstande dat de programmalijnen 1, 4 en 8 voorwaardenscheppend en dus prioritair zijn voor de overige programmalijnen. Met als opgave per programmalijn:"

Motie nr. 2105-08 ingediend door VVD, Zoetermeer Vooruit
Prioriteiten stellen in ambities Cultuurvisie 2030

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

constaterende dat:

- er in de Cultuurvisie 2030 acht programmalijnen met uitgebreide ambities in beslispunt 1 staan;
- deze visie budgetneutraal uitgevoerd gaat worden;
- het zeer in de lijn van de verwachting ligt dat deze ambities niet budgetneutraal behaald kunnen worden;

overwegende dat:

- de huidige en verwachte toekomstige financiële situatie van de gemeente Zoetermeer geen reële te verwachten ruimte biedt voor een verhoging van de budgetten;
- het voor de stad, voor de Zoetermeesters en voor de culturele instellingen en aanbieders van groter belang is om een aantal ambities volledig te behalen dan alle ambities gedeeltelijk;
- een duidelijke prioriteitsstelling in de programmalijnen en ambities de kans op het behalen van alle ambities zal vergroten;

verzoekt het college om:

- prioriteiten aan te brengen in de programmalijnen en bijbehorende ambities;
- deze prioriteiten te verwerken in het uitvoeringskader;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar de heer Smitskam.

De heer **Smitskam** (PVV): Dank u voorzitter, uit onderzoeken is gebleken dat een groot deel van de Zoetermeerse inwoners belang hecht aan cultuur in Zoetermeer. Dat is een belangrijk gegeven waar we als stad iets mee kunnen. Met de Cultuurvisie 2030 geeft het college hiervan blijk en komt met verbeter- en invulplannen voor de komende jaren. De fractie PVV Zoetermeer zal dat voorstel steunen. We hebben echter wel enkele opmerkingen die we het college graag willen meegeven. Zoetermeer heeft een inhaalslag te maken op cultureel gebied. Zoetermeer staat in de culturele index uit de Atlas voor gemeenten op plaats 46 van de 50. Onze stad heeft in vergelijking met andere steden minder te bieden op cultureel gebied, zo valt te lezen. Ook zouden we niet zichtbaar genoeg zijn. Als we de COVID-19-situatie even buiten beschouwing laten en kijken naar wat we in Zoetermeer hebben gepresteerd de afgelopen jaren, of wat we überhaupt voor elkaar hebben, kunnen we dit niet goed rijmen met die conclusies. Als we kijken naar de grote aantallen bezoekers die onze festiviteiten trekken, een poppodium dat hoog staat aangeschreven binnen en buiten Europa, unieke musea, een ultramoderne sporthal, een indoorskibaan die vanuit heel Nederland wordt bezocht, en zo kunnen we nog wel even doorgaan. Wij denken dat cultureel Zoetermeer wordt onderschat en dat Zoetermeer zichzelf wat onderschat. De genoemde conclusies doen naar onze mening geen recht aan wat we als stad wel hebben bereikt op cultureel gebied. We willen ervoor pleiten daar wat meer het accent op te leggen binnen Zoetermeer en daarbuiten. We willen nog wel meegeven dat we budgettair wel binnen de lijntjes moeten blijven. Dat was het voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smitskam. Dan ga ik over naar de heer Blansjaar. De heer Blansjaar, gaat uw gang. Of uw microfoon staat nog uit, of uw verbinding werkt niet. Mijnheer Blansjaar? Ik hoor net van de griffie dat het geluid bij u niet werkt. Dat is vervelend maar dan stel ik voor dat ik later even bij u terugkom. Dan ga ik eerst naar mevrouw Brouwer. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. We gaan ermee akkoord om de pro-

grammalijnen uit te werken op basis van deze visie. Dat er zo veel nadruk op samenwerking is in de culturele sector spreekt ons aan, al heel lang. We zullen wel kritisch kijken naar de uitwerking van de lijnen, bijvoorbeeld naar de invulling van de cultuurmakelaar en ook naar de subsidieaanvragers waar we al eerder mee te maken hebben gehad. Tot slot moet me van het hart dat ik me verbaas over het gedoe over prioriteiten. Ik vraag me af waarom we deze visie krijgen als er voor de lijnen die erin staan eigenlijk niet genoeg budget is volgens de coalitiepartijen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Brouwer, dan mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw Meurs (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Voor ons ligt het voorstel voor de Cultuurvisie 2030. Wat ons blij stemt, is dat en ik citeer 'de cultuurvisie biedt een proeftuin om te oefenen in werken vanuit een nieuw perspectief'. En 'culturele en vrijetijdsactiviteiten worden meer nabij en ook op maat ingericht met voor en door inwoners, bezoekers en makers'. Wat ons echter angst inboezemt, is dat het lijkt alsof er toch uitgegaan wordt van een aantal grote spelers en dat de kleinere, spontane, maar ondanks dat goede initiatieven geen kans krijgen omdat er geen budget voor is. Dat er geen financiële ruimte is voor creatieve of impulsieve ideeën. Daarom dienen wij zowel het amendement Prioriteiten Cultuurvisie 2030 als de motie Prioriteiten stellen in ambities Cultuurvisie 2030 mede in, omdat Zoetermeer Vooruit van mening is dat grote spelers, zeker als zij een meerjarige financiële steun krijgen, langzaamaan ook hun eigen broek op moeten gaan houden en niet oneindig kunnen leunen op de financiële steun van de gemeenschap. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Meurs, dan ga ik over naar mevrouw Van den Berg.

Mevrouw Van den Berg (Fractie Van den Berg): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, aanwezigen en mensen thuis. Jarenlang was Zoetermeer behoorlijk cultuurarm, maar gelukkig worden we inmiddels al meer gevuld. Daarom is Fractie Van den Berg ook blij met het voornemen in deze cultuurvisie om cultuur op meer plaatsen te brengen, toegankelijker te maken. En daarom is Fractie Van den Berg voorstander van het plan voor meer samenwerking om meer verbondenheid, binding met de stad en met cultuur te bewerkstelligen en ook om cultuur stevig op de kaart te zetten.

Fractie Van den Berg vindt het wel jammer dat de eerstkomende reden van verandering is dat Zoetermeer helaas kort op de culturele inzet. Liever hadden we gezien dat dit college intrinsiek gemotiveerd was om te investeren in cultuur, in plaats van dat we weer hopen op een ranglijstje te komen. Ook vinden we het jammer dat de doorontwikkeling van cultuur in onze stad budgetneutraal moet. Dit past niet bij de ambities en past ook niet bij de groei van Zoetermeer. Daarom steunt Fractie Van den Berg de amendementen van PvdA, Cultuurbesteding per inwoner gelijk, en de ruimte voor spontane initiatieven. Een laatste aspect dat ons niet overbodig lijkt wanneer we cultuur willen laten groeien. Ook steunen we de motie van de PvdA om kleinere culturele organisaties te betrekken bij de uitwerking, zodat ook de rol van de kleinere spelers in het veld geconcretiseerd kan worden en zij actief bij de visie betrokken worden.

Als laatste hebben we wel nog een vraag. Hoe breed of hoe smal ziet de wethouder het beoogde aanbod van tentoonstellingen en collecties die passend moeten zijn, volgens het raadsvoorstel, bij onze stad? Wat is hier passend en waarom zou dit aanbod passend bij Zoetermeer moeten zijn in plaats van bijvoorbeeld de regio? We zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder. Hartelijk dank.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Van den Berg. Ik heb inmiddels begrepen dat mijnheer Blansjaar een andere voorziening heeft getroffen dus ik wil nu eerst de heer Blansjaar het woord geven.

De heer Blansjaar (PDvZ): Hoort u mij?

De voorzitter: Ik hoor u uitstekend, gaat uw gang.

De heer Blansjaar (PDvZ): Heel fijn, dank u wel voorzitter. De Cultuurvisie 2030 ziet er onzes inziens in grote lijnen niet slecht uit, wel hebben we een paar kanttekeningen.

De voorzitter: Mijnheer Blansjaar, we hebben u niet in beeld dus waarschijnlijk staat uw camera uit. Kunt u daar even naar kijken.

De heer Blansjaar (PDvZ): Ik had een andere camera, maar dan zal ik deze ook even aanzetten, ziet u mij nu wel in beeld?

De **voorzitter**: Ik heb u nog niet in beeld.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dan zal ik kijken of ik zo in beeld kom, ben ik nu in beeld?

De **voorzitter**: Ja, u bent in beeld, gaat u verder. Excuses voor de onderbreking.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Oké. Ik zal even opnieuw beginnen. De Cultuurvisie 2030 ziet er onzes inziens in grote lijnen niet slecht uit, wel hebben we een paar kanttekeningen. Er is volgens ons geen rekening gehouden met de groei. Het budget groeit niet mee. Onze vraag aan de wethouder is: waarom groeit dat niet mee? Ook de inspreker, de heer Nikerk, had kritische punten, zowel op de participatie als over de huisvesting. Graag horen we van de wethouder waar hij ruimte ziet voor jonge ondernemers en daarbij voldoende rekening houdt met de innovatie die ongetwijfeld zal komen.

Ook kijken wij heel kritisch naar het museum. Dit geldverslindende project heeft in de huidige vorm geen bestaansrecht. Het beleid moet drastisch worden aangepast. Wil het bezoekers trekken, dan zal het met meer aansprekende tentoonstellingen moeten komen. Veel inwoners van Zoetermeer weten überhaupt niet dat er een museum bestaat, laat staan in de regio. Ik ben benieuwd wat de wethouder daaraan gaat doen.

Tot slot merken we op dat PDvZ staat voor maximaal .. % subsidie verstrekken aan culturele instellingen. Daarmee worden gestimuleerd om meer marktgericht te gaan denken en geld uit de markt te halen. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Blansjaar. Dan ga ik naar mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dat zou ik graag doen maar volgens mij is er een vraag.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bakkers, ik was niet zo snel omdat ik nog niet op WhatsApp had gekeken, maar er is een vraag inderdaad. Mevrouw Hoekstra, gaat uw gang.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Excuses voorzitter, ik was wat laat met versturen. Ik heb een vraag aan de heer Blansjaar want hij had het over budget voor kunst en cultuur en of dat automatisch mee moet groeien. Ik vroeg me af, kunt u mij een voorbeeld geven van een ander budget dat we in de gemeente hebben waar dat wel automatisch gebeurt?

De **voorzitter**: De heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel. Dank u wel voor de vraag. Dat is überhaupt het probleem in deze gemeente. Je moet dingen mee kunnen laten groeien in de ontwikkeling en als je dat niet mee laat groeien, krijg je niet zo'n ontwikkeling. Dat is net als in het bedrijfsleven, je moet een begroting maken die economisch meegroeit met de inflatie en als je de inflatie voor kunt blijven, scheelt dat een heel stuk. Elke keer dat gebedel om geld hoeft dan niet meer.

De **voorzitter**: Dat leidt tot een vervolgvraag van mevrouw Hoekstra. Gaat uw gang.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Jazeker, ik was heel benieuwd hoe de heer Blansjaar dat dan voor zich ziet, dat van tevoren al voorschotten nemen op bedragen die we nog niet hebben terwijl we eigenlijk geen geld hebben om dat nu te doen. Dus ik vraag me af hoe de heer Blansjaar dat wil financieren.

De **voorzitter**: De heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Heel simpel, als nu de begroting van cultuur voor een X-percentag van de begroting deel uitmaakt, stel even gemakshalve 5%, en je dat jaarlijks mee laat groeien tot 5%, groeit je budget automatisch mee. Dan hoef je niet elke keer weer opnieuw te lopen zeuren om centen. Ook de cultuurinstellingen hoeven niet te lopen zeuren om centen, die weten dan waar ze aan toe zijn. Als dat elk jaar gewoon gestaag meegroeit met de begroting, dan heb je gewoon een stabiele begroting en dan kun je daarin schuiven en kan je een stukje hebben dat te gebruiken is voor nieuwe innovatie en voor nieuw talent.

De **voorzitter**: Ook dat leidt tot een vraag, van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter, mag ik dan aan de heer Blansjaar vragen: mag ik daar-

uit concluderen dat u ons amendement gaat steunen waarbij we zeggen dat per inwoner altijd hetzelfde bedrag aan cultuur uitgegeven moet worden? Want als dan het inwoneraantal stijgt, stijgt het budget voor cultuur ook.

De voorzitter: De heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dat is een andere insteek dan die ik heb genoemd. Helaas.

De voorzitter: Kort en krachtig maar ik weet niet of mevrouw Bout dat voldoende vindt, mevrouw Bout?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Nou ja, ik heb het over een bedrag in euro's en mijnheer Blansjaar heeft het over een bedrag in procenten, maar volgens mij komt het op hetzelfde neer maar het is jammer dat mijnheer Blansjaar dat anders ziet.

De voorzitter: Wil mijnheer Blansjaar daar nog op reageren.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Ik zie het iets anders, ik denk altijd alleen in percentages. Percentages zeggen mij meer dan exacte getallen.

De voorzitter: Dat is een mooie constatering voor vanavond, daarmee komen we tot een afronding van de eerste termijn van de heer Blansjaar en dan ga ik over naar mevrouw Bakkers. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank u wel voorzitter. Namens D66 allereerst een heel groot compliment aan het culturele veld want in deze bizarre tijden, de coronatijden, die achter ons liggen, is de cultuurvisie tot stand gekomen. Dat niet alleen, want in diezelfde periode hebben culturele spelers mogelijkheden gevonden om de culturele programmering gewoon voort te zetten. Met digitale concerten en met de Cultuurzomer die ook voor aankomende zomer op de planning staat.

Voorzitter, de voorliggende cultuurvisie wordt breedgedragen. We horen veel positieve geluiden vanuit het veld en om een aantal te delen, ik quote 'wij staan achter deze cv, het stuk ademt ambitie en cohesie uit, we trappen om aan de slag te gaan, het feit dat je zo samen over de cultuurvisie spreekt, geeft aan dat er sprake is van een nieuw elan'. De D66-fractie is blij met deze uitspraken want dat belooft wat. De nieuwe meerjarensubsidieregeling geeft rust. Hierbij worden continuïteit en daarmee een langetermijnperspectief geboden en dat is 'echt een stap vooruit', zoals we terugkrijgen uit het veld.

De voorzitter: Mevrouw Bakkers, er is een interruptie, of een vraag eigenlijk van mevrouw Hoekstra. Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter, ik was heel erg benieuwd, we krijgen nu allemaal quotes te horen en dat zijn prachtige quotes. Het zou zo op een poster voor een theateervoorstelling kunnen staan. Ik ben heel erg benieuwd wie u dan gesproken heeft. Van wie komen welke quotes?

De voorzitter: Mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Ik zou bijna zeggen, wie hebben we niet gesproken? We hebben heel veel spelers gesproken, om er een paar te noemen de directeur van het Stadstheater, we hebben FRANX gesproken. Ik heb dit weekend nog gebeld met de culturele instellingen, de bibliotheek hebben we gesproken en het museum. Dat beantwoord, denk ik, de vraag wel.

De voorzitter: Niet helemaal geloof ik, een vervolgvraag van mevrouw Hoekstra. Gaat uw gang.

Mevrouw **Hoekstra:** Als ik u zo hoor, mevrouw Bakkers, dan klinkt het in ieder geval – maar misschien heb ik u verkeerd begrepen – alsof u alleen de basisinstellingen heeft gesproken en niet de kleinere, de cultuurvoorzieningen en cultuurmakers. Mag ik dat zo interpreteren?

De voorzitter: Mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank u wel voorzitter. We horen veel geluiden uit het culturele veld en we hebben actief gesproken met de grote culturele instellingen, dat klopt.

De voorzitter: Daar zie ik geen vervolgvraag, maar nog wel een andere interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter, mijn vraag was precies dezelfde als de vervolgvraag van mevrouw Hoekstra, dus ik weet genoeg. D66 heeft alleen met de grotere instellingen gesproken.

De voorzitter: Mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Ik moet u zeggen dat we allemaal hebben kunnen luisteren naar de verschillende inbrengen. U heeft ook de insprekers gehoord en volgens mij vertegenwoordigen die niet de grote instellingen, om het zo te zeggen. Dus ik vind het wat kort door de bocht om te zeggen dat we alleen met de grote instellingen hebben gesproken. Ik vind het overigens wel opvallend dat een partij die nog niet met de instellingen had gesproken tijdens de commissievergadering of voorafgaand aan de commissievergadering deze woorden uitspreekt, maar laten we daar niet over jij-bakken. Volgens mij gaan we vanavond een feestje vieren want we zijn in groten getale heel erg positief volgens mij, ik hoorde dat van verschillende fracties, over wat er nu voorligt. Dus ik denk dat we dit vooral een feestje moeten laten zijn, om het zo te zeggen.

Dan ga ik door met mijn inbreng voorzitter, als u mij toestaat.

De voorzitter: Jazeker. Gaat u verder.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Want het langetermijnperspectief dat geboden wordt, is echt een stap vooruit en dat brengt ook de verantwoordelijkheid met zich mee. Want los van de subsidieregeling culturele jaarprogramma's gaat het natuurlijk om het gehele culturele veld. Ik noemde het al zo-even, we horen natuurlijk geluiden vanuit dat hele veld en met wie we actief spreken, verschilt per keer. Maar we spreken hier vooral de hoop en de verwachting uit dat de samenwerking zich verder voortzet en ook verder wordt versterkt. Want voor ons ligt een ambitieus document en we weten nu wat het culturele veld met elkaar wil bereiken voor onze stad. Als onze financiële positie dat ook weer toelaat, denken we graag na over de verdere invulling van het culturele veld en daarom dienen we de motie van GroenLinks mede in.

Voorzitter, ik sluit af met de woorden dat mijn fractie net zoals de culturele spelers, uitkijkt naar het moment dat er weer meer mogelijk is en hoopt dat we maar snel weer mogen genieten van een prachtige culturele programmering. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Bakkers. Dan ga ik over naar mevrouw Hostmann, gaat uw gang.

Mevrouw **Hostmann:** Dank u wel. Voorzitter, GroenLinks is blij met de cultuurvisie. We vermoeden wel dat het lastig zal zijn alle ambities in de cultuurvisie te realiseren met een budgetneutrale begroting. Pas als de uitvoeringsagenda af is, weten we wat wel en niet haalbaar is en daarom dienen we samen met PvdA en D66 de motie Haalbaarheidsambities cultuurvisie in, waarmee we het college vragen om voorstellen te doen als blijkt dat bepaalde ambities binnen het huidige budget niet haalbaar zijn. Dan kunnen we als raad afwegen of het toch wenselijk is om extra te investeren.

Vooraf willen we meegeven dat het voor ons belangrijk is dat er makersplekken komen. We willen dat er geld is voor nieuwe initiatieven zodat we culturele makers aan Zoetermeer kunnen binden. We steunen dan ook het amendement van de PvdA over ruimte voor spontane initiatieven. We vinden het nog steeds wel jammer dat zo'n laag bedrag per inwoner naar cultuur gaat en daarom steunen we het amendement van de PvdA om het bedrag per inwoner in ieder geval niet te laten dalen. En verder zijn we blij met de eerdere toezegging van wethouder Paalvast dat er voor de zomer duidelijkheid komt voor Museum De Voorde. Kan de wethouder toezeggen dat het museum in 2022 in ieder geval nog een volledige subsidie krijgt als het onverhoopt niet lukt om voor de zomer duidelijkheid te geven?

De voorzitter: Mevrouw Hostmann, ik heb een vraag voor u van mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik hoor GroenLinks nu, maar eerder ook al een aantal andere partijen, over de financiën. Er wordt eigenlijk gezegd dat er te weinig uitgegeven wordt, er moet veel meer uitgegeven voor kunst en cultuur. En bij al die voorstellen mis ik eigenlijk een financiële dekking. Hoe gaan we dit nu doen? Want er is eigenlijk geen enkel budget in de gemeente dat automatisch meegroeit. Dat bestaat gewoon niet. Dus ik vraag me af, en vraag dat nu aan GroenLinks maar mochten andere mensen erop willen reageren, dan hoor ik dat ook graag: hoe gaan we dit in

godsnaam financieren?

De **voorzitter**: Mevrouw Hostmann, via de voorzitter graag.

Mevrouw **Hostmann**: Sorry. Het gaat over het hetzelfde bedrag per inwoner. Als er meer inwoners in Zoetermeer komen, gaan ook de inkomsten van de stad omhoog, bijvoorbeeld van het Gemeentefonds of de ozb. Daaruit kan een hoger bedrag voor investering in cultuur worden betaald. En daarnaast is het een visie tot 2030 en we hopen dat in de toekomst de financiële positie van de gemeente verbetert. We weten niet hoelang het gaat duren om de uitvoeringsagenda te maken, maar als we kijken naar hoelang het heeft geduurd voor de cultuurvisie er was, zou het best kunnen dat tegen de tijd dat die gereed is onze situatie weer anders is. Dus vandaar de vraag om voorstellen aan de raad voor te leggen, mochten de ambities niet haalbaar blijken binnen hetzelfde budget.

De **voorzitter**: Dat leidt tot een vervolgvraag van mevrouw Hoekstra en daarna zie ik nog twee interrupties.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het automatisme waarmee wordt gesproken over 'als er meer inwoners zijn, dan zijn er meer inkomsten' verbaast me elke keer. En dan gaan we dat nu dus alvast oormerken voor kunst en cultuur. Ik denk dat we in Zoetermeer nog wel een paar punten hebben waarvan in ieder geval meerdere fracties vinden dat er ook wel geld aan gegeven moet worden en daar zit dat automatisme al niet ingebakken. Dat zeggen we nooit voor veiligheid, voor onderwijs, voor gezondheidszorg, allemaal punten die we hier in de gemeenteraad behandelen waarvoor we dat nog nooit gezegd hebben. Nu maken we een uitzondering voor kunst en cultuur en dat verbaast me echt enorm. Dat doen we zelfs niet, en dat verbaast me van GroenLinks, voor de ontwikkelingen op het gebied van groen. Dus hoe gaat u dit nu opeens wel automatiseren terwijl alle andere zaken niet geautomatiseerd worden?

De **voorzitter**: Mevrouw Hostmann.

Mevrouw **Hostmann**: Dank u wel voorzitter. Juist omdat het geen automatisme is, is er een amendement nodig om dit te regelen en ik denk deze situatie het rechtvaardigt omdat cultuur zo achterloopt in Zoetermeer. Als we bijvoorbeeld kijken naar groen, hebben we ook in de analyse van Zoetermeer 2040 kunnen zien dat Zoetermeer een ontzettend groene stad is. Van GroenLinks mag er natuurlijk altijd meer naar groen, maar dat is de reden waarom er wat ons betreft een uitzondering nodig is voor cultuur.

De **voorzitter**: Dank daarvoor. Dan ga ik naar een andere interruptie, er zijn er nog twee, mevrouw Wortel als eerste.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Mijn vraag is eigenlijk dezelfde als mevrouw Hoekstra van de VVD heeft gesteld; waarom nu voor deze portefeuille wel en alle andere portefeuilles niet? Want als de stad groeit, groeien ook de andere problemen mee en we weten allemaal, de jeugdzorg, dat is een probleem, daar zal geld bij moeten. Ging dat ook automatisch, dan hadden we die boel ook lekker op de rit, maar zo werkt dat gewoon niet in de stad. Daarbij denk ik ook nog eens dat we bij de begroting zelf aan het stuur zitten om budgetten toe te kennen. En als we zeggen 'we hebben jaren tekorten gehad', dan denk ik dat we toch even naar onszelf moeten kijken want toen hebben we gewoon prioriteiten gesteld naar inzicht van onze eigen wensen als fractie. En duurzaam en groen – daar bent u altijd voorstander van, daar zitten we wat gematigder in, hoewel groen heel belangrijk is – krijgt ook voldoende budget en dat groeit ook niet automatisch mee. Ik begrijp niet waarom dat hier wel zou moeten.

De **voorzitter**: Mevrouw Hostmann.

Mevrouw **Hostmann**: Ik zie dat we daar anders in staan. Wat ons betreft, is juist omdat er in het verleden zo weinig is geïnvesteerd in cultuur nu het moment om als raad te kiezen. Want inderdaad heeft de raad het budgetrecht en via dit amendement kunnen we als raad ervoor kiezen het budget voor cultuur wel te laten groeien.

De **voorzitter**: Dan is er nog een vervolg van mevrouw Wortel en dan ga ik naar mevrouw Bout.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik ben benieuwd aan wat voor budget mevrouw Hostmann dan denk als we nu € 23,00 per inwoner hebben. Wilt u dan doorschieten naar de € 123,00 zoals misschien wel hoort voor een stad van onze maat? Waar heeft u het dan over en wat gaan we dan niet doen? En waarom nu en niet straks bij de begroting?

De **voorzitter**: Mevrouw Hostmann.

Mevrouw **Hostmann**: In het amendement staat heel duidelijk dat we willen dat – tenminste, de PvdA heeft het amendement verzonnen dus wij vonden het een heel goed idee, maar alle lof aan de PvdA – het bedrag per inwoner niet mag dalen. Er staat niet dat we nu al ervoor kiezen om het bedrag per inwoner te laten stijgen. Ook omdat we natuurlijk rekening houden met de financiële positie van de gemeente. Maar wat GroenLinks betreft, zou het bedrag, als er voldoende financiële middelen zouden zijn, in ieder geval tot het gemiddelde van de Nederlandse gemeenten moeten groeien. En dat is dan inderdaad een debat dat we in de raad moeten hebben met elkaar.

De **voorzitter**: Dank u wel. Een interruptie ook van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Als u mij toestaat, voorzitter, het is eigenlijk een interruptie op mevrouw Hoekstra die reageerde op mevrouw Hostmann want ze stelde een vraag aan meerdere fracties dus als u mij toestaat zou ik daarop willen reageren.

De **voorzitter**: Dat mag natuurlijk ook. Maar het is wel goed om dat even aan te geven want ik interpreteer het als interruptie op mevrouw Hostmann. U wilt een interruptie op mevrouw Hoekstra, dat mag ook.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Mevrouw Hoekstra vraagt: waar betalen we dat allemaal van? Ik ben het helemaal met mevrouw Hostmann eens dat als we meer inwoners krijgen in onze stad – en dat hopen we toch want met de schaa sprong en de Entree en omgevingsvisie Zoetermeer 2040 gaan allemaal alleen maar uit van groei – er ook meer inkomsten binnenkomen. We hopen dus dat de enkele tonnen die we verdelen over cultuur dus niet verdeeld worden over meer inwoners want dan gaat het bedrag dat we per inwoner uitgeven aan cultuur nog verder omlaag en we staan al zo laag op het lijstje. Ik denk dat het slecht is om als G40-stad niet zo'n ambitie te hebben. Het gaat hier ook niet over heel grote bedragen. Ik hoor grote bezwaren van mevrouw Wortel en mevrouw Hoekstra maar het gaat hier om enkele duizenden inwoners per jaar waarmee onze stad groeit, dus het gaat ook om enkele duizenden euro's per jaar. Ik heb gezien dat als je dat koppelt aan onze begroting, ik bijna zou willen concluderen met de stelling van wethouder Haan 'hoe kleiner het bedrag, hoe groter het gedoe'. En dan zeg ik het heel netjes. Het gaat in dit geval over bijna helemaal niets.

De **voorzitter**: U maakt er bijna een minitermijn van, zeg ik er maar even bij. Dus probeert u de interrupties, ik herhaal het nog een keer – ik dacht dat niet hoefde – zo kort en krachtig mogelijk te houden want dat maakt het ook sterk. Maar mevrouw Hoekstra wil daar uiteraard op reageren. Gaat uw gang.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik zal het kort houden. Het probleem met het idee dat u nu voorstelt, is dat het niet begroot is. Dus in de huidige begroting en in alle budgetten die we tot nu toe hebben vastgesteld en alle doorkijkjes naar de toekomst zit dit niet verwerkt. Op het moment dat we dit wel zouden doen en dit aannemen, maken we dus een groot gat in de begrotingen in een tijd dat we het al financieel zwaar hebben. Vandaar dat het heel onverstandig is om dat op deze manier te doen. Hoe goed het ook lijkt te voelen. Laten we eerlijk zijn, ik draag kunst en cultuur absoluut een warm hart toe maar we hebben daar nu gewoon geen ruimte voor in de budgetten in de begroting, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk nog even naar mevrouw Hostmann. Die was volgens mij klaar met haar termijn.

Mevrouw **Hostmann**: Dat klopt voorzitter.

De **voorzitter**: En de interruptie van mevrouw Wortel komt te vervallen.

Motie nr. 2105-09 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66
Haalbaarheid ambities cultuurvisie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

constaterende dat:

- de cultuursector in Zoetermeer een achterstand heeft in te lopen;
- de cultuurvisie mooie en ambitieuze doelen bevat;
- de cultuurvisie vooralsnog budgetneutraal wordt ingevoerd;

overwegende dat:

- het een uitdaging zal zijn om alle ambities te bereiken die in de cultuurvisie staan, zeker met een gelijkblijvend budget;
- de concrete gevolgen van de keuze om de cultuurvisie budgetneutraal uit te voeren voor de haalbaarheid van ambities pas duidelijk worden na uitwerking van het uitvoeringsplan;
- het wenselijk is als de raad zich kan uitspreken als onderdelen van de cultuurvisie niet haalbaar blijken door geldgebrek;

verzoekt het college:

- na afronding van de uitvoeringsplannen de raad te informeren over de uitkomst;
- indien ambities onhaalbaar blijken binnen het beschikbare budget, voorstellen te doen aan de raad waaruit blijkt welke middelen nodig zijn om de betreffende ambitie(s) alsnog te halen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan heb ik verder geen inbreng meer van de gemeenteraad en als het goed is, heeft iedereen daarmee de eerste termijn gehad en de eerste termijn van de raad is daarmee afgerond. Het is nu 20.55 uur er is een verzoek van het college om te schorsen omdat ook mensen aan ambtelijke zijde het vertraagd doorkrijgen. Dus we gaan even schorsen. We schorsen een kwartier en gaan om 21.10 uur verder. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik heropen de vergadering bij dezen, het is 21.10 uur en ik hoop dat iedereen ook weer aanwezig is en dan geef ik het woord aan het college. Wethouder Paalvast voor de eerste termijn, gaat uw gang.

Wethouder **Paalvast**: Voorzitter, dank u wel. Ik laad even iBabs opnieuw in de hoop dat dan ook alle moties en amendementen geladen worden. In de commissie hebben we uitgebreid gesproken over de cultuurvisie en ook vanavond ontstond een levendige discussie. Dat is denk ik goed want met deze cultuurvisie geven we aan wat we de komende tien jaar willen bereiken en dat gaan we dus niet in een keer allemaal realiseren. Maar het doel is wel het culturele vermogen te versterken en de samenwerking is daarbij absoluut het sleutelwoord. Dat gaan we bereiken via die acht programmalijnen.

Laat ik vooropstellen dat ik echt trots ben over hoe het culturele veld in het coronajaar heeft geacteerd. Dat was zeker niet makkelijk maar ze hebben wel laten zien wat je met samenwerking kunt bereiken en dat is precies wat we willen. De Cultuurzomer is daar een heel mooi voorbeeld van. Met die uitvoeringsagenda gaan we daar natuurlijk verder invulling aan geven. We gaan die samenwerking bestendigen, maar we gaan ook verder invulling geven aan die ambities van die cultuurvisie. En ik heb in de commissie toegezegd met een tijdlijn te komen van het proces van aanpak om tot de uitvoeringsagenda te komen, toezegging 428 om precies te zijn.

Voorzitter, ik stel voor dat ik nu langs de moties en amendementen loop en ik hoop dat ik daarmee ook de meeste vragen meteen beantwoord. Ik zal meteen kijken of ik dan ook van de verschillende fracties de vragen beantwoord heb. Dan moet ik even kijken. Ik heb nog niet van iedereen de amendementen met nummers erbij. Ik zal even kijken of ik ze snel kan vinden.

Ik begin bij het amendement van de VVD, nr. 2105-O Prioriteiten Cultuurvisie 2030. Daarin stelt de VVD voor om een aantal programmalijnen prioriteit te geven en het zal u niet verbazen dat we dat ontraden. Dat ontraden we bij dit amendement omdat die verschillende programmalijnen nauw met elkaar samenhangen. Het is niet zo dat je het ene wel kunt doen en het andere niet. Om daar een voorbeeld bij te noemen, bijvoorbeeld de cultuureducatie, programmalijn 6. Dat kan resulteren in nieuwe makers en dat kan vervolgens weer resulteren in 2, het middensegment en straks misschien zelfs in 1, een basisinstelling. Zo zit er ook een groeipad en een verbondenheid in. Datzelfde geldt voor de marketing, voor de basisinstelling, voor de jaarsubsidies en de marketing doe je ook samen

met het programma 8. Zo hangen die dingen samen met elkaar en daarom ontraden we dit amendement. Maar de motie van de VVD, die zoek ik er even bij, 2105-08 Prioriteren stellen ambities Cultuurvisie 2030, kunnen we wel positief adviseren als bedoeld wordt dat je wel prima binnen die programmalijnen kunt aangeven wat je op de korte termijn gaat aanpakken en wat op de lange termijn. Als ik die motie zo mag interpreteren, dan zullen we daar ook expliciet aandacht aan geven in de uitvoeringsagenda en dan kunnen we de motie positief adviseren.

De **voorzitter**: Wethouder Paalvast, er is een vraag van mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voorzitter, hoor ik de wethouder daarmee eigenlijk zeggen 'de categorie laaghangend fruit pakken we eerst op en de rest volgt logischerwijs daarop'?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter, dank u wel. Laaghangend fruit moet je natuurlijk sowieso sneller pakken, maar het zou ook best kunnen zijn dat we ook wat moeilijkere dingen toch op de korte termijn oppakken omdat die randvoorwaardelijk zijn om andere zaken ook uit te kunnen voeren. Maar dat moet zo blijven en we gaan samen met het culturele veld nader uitwerken wat dan precies de volgorde is. Als u deze motie aanneemt, zullen we dat ook goed verwerken in die uitvoeringsagenda. Dat brengt me dan bij de motie van GroenLinks over de haalbaarheid. De motie kunnen we een positief advies geven, maar ik zeg daar wel bij dat er op dit moment geen budget is voor extra ambities. Maar het zal de komende tien jaar zeker zo zijn dat we dingen uit de cultuurvisie zullen willen realiseren en dat daar extra geld voor nodig is. Als dat dan het geval is, en dat zal pas vanaf een volgende collegeperiode zijn, dan zullen we daar zeker voorstellen toe doen. We zullen dan ook zeker die uitvoeringsplannen ter info aan de raad sturen. Dus met deze uitleg kunnen we een positief advies geven aan de motie van GroenLinks. Dan vraag ik u waarschijnlijk, welke motie is dat? Dat is 2105-09.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Paalvast, dat klopt inderdaad helemaal maar daar is meteen een interruptie op van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Mevrouw Brouwer wil het nog even over motie 08 hebben. Tot mijn verbazing gaf de wethouder een positief advies over de motie van de VVD Prioriteiten stellen. Ik heb de indruk dat de uitleg die de wethouder aan deze motie geeft een beetje wishful thinking is. Ik wil graag van de VVD horen of dat een logische uitleg is.

De **voorzitter**: Uw interruptie is richting de VVD, ik stel voor dat u die dan in de tweede termijn meeneemt, tenzij u nu al... Ik zie u knikken, de VVD mag dat in de tweede termijn meenemen en de wethouder mag gewoon weer verder met zijn afhandeling van de moties en amendementen.

Wethouder **Paalvast**: Oké voorzitter. Dan ga ik naar amendement 2105-K Cultuurbesteding per inwoner minimaal gelijk houden van de PvdA. De PvdA geeft dus aan 'meer inwoners is meer budget'. Als wethouder van Cultuur vind ik dit amendement natuurlijk heel erg sympathiek, maar u zult begrijpen dat we dit amendement ontraden als college want dit is niet gedekt dus het lijkt ons echt onwenselijk om dit amendement aan te nemen. In onze planning-en-controlcyclus hebben we een andere werkwijze voor dit soort zaken dus daarom ontraden we dit amendement, hoe sympathiek ook, wel met nadruk.

De **voorzitter**: Wethouder Paalvast, het zal u niet verbazen dat hier een interruptie op komt van mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dat is uiteraard geen verrassing. Het verbaast me dat de wethouder motie 09 positief adviseert, waarbij hij eigenlijk zegt – en dan zeg ik het even kort door de bocht en het is geen quote van wethouder Paalvast – 'daar komt wel geld voor', maar nu bij ons amendement zegt 'daar is geen geld voor en zo werkt het niet en er is geen dekking'. Dat is wel de omgekeerde wereld.

De **voorzitter**: Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Nee, dat denk ik toch niet, er zit wel een groot verschil tussen een motie die ergens toe oproept en een amendement dat het raadsvoorstel aanpast. En als dit amendement aangenomen wordt, betekent dat gewoon dat als het aantal inwoners toeneemt, ook het budget toeneemt.

Die systematiek kennen we niet en daarom ontraden we dit amendement.

De **voorzitter**: Een vervolg hierop, wethouder Paalvast, van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, voorzitter ik wil dan graag aan mijnheer Paalvast vragen of de wethouder, als ik hem ombouw naar een motie waarin ik vraag aan de wethouder of het college om te streven naar deze inbreng, wel akkoord daarmee kan gaan.

De **voorzitter**: Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter, dan zou ik die motie echt moeten zien en dan zou ik hem ook naast de motie van GroenLinks leggen en dan kijken wat daar dan precies de verschillen zijn. Dan krijgen we misschien dezelfde discussie als u had met mijnheer Blansjaar over percentages en bedragen. Dus daar kan ik op dit moment geen antwoord op geven zo.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Paalvast**: Dan ga ik naar het volgende amendement van de PvdA, 2105-L. Ruimte voor spontane initiatieven. Die kunnen we positief adviseren. Het is inderdaad de bedoeling dat er ook voor die spontane initiatieven en die kleine spelers ook gewoon subsidieruimte is en die subsidieruimte is er nu natuurlijk ook via het cultuurfonds en het is ook echt de bedoeling dat die ruimte er blijft. Met dit amendement gaan we daar volgens mij invulling aan geven. Dat kunnen we ook samen betrekken met de toezegging 430 over de toekomst van het Cultuurfonds waar ik zo meteen nog op terugkom. Dus amendement L is een positief advies.

Dat brengt me bij het amendement van de LHN, de museale functie. Dan moet ik even kijken of ik die kan vinden. Die zie ik er niet bij staan dus die sla ik even over. Dat brengt me bij... Ik zit even te kijken of mijn aantekeningen me niet in de steek laten, dan kom ik bij motie Museale functie meten. De motie van de LHN. Even kijken hoor. Ik kan die even niet vinden, dus die sla ik ook even over. Dan de motie over participatie, die heb ik wel gezien. Dat is 2105-06. Participatietraject van de programmalijnen. Die pak ik er even bij om te zien of we dan echt over hetzelfde praten. Die roept op om, voorafgaand aan, voldoende tijd voor participatie te maken. Die motie is naar ons idee overbodig. We hebben natuurlijk een uitgebreid participatietraject doorlopen met het culturele veld, maar daar ga ik met u niet de discussie over aan. Het doel is heel nadrukkelijk nu met de uitvoeringsagenda, en die toezegging zou ik graag aan mevrouw Wortel doen, dat we die kleine gezelschappen of kleine spelers ook nu weer gaan betrekken bij de uitvoeringsagenda. En laat ik dit tegen u zeggen: op het moment dat u een kleine speler tegenkomt die zich niet gekend voelt of niet op de hoogte is, laat die kleine speler contact opnemen met het cultuurloket@Zoetermeer.nl. Daar kunnen alle vragen terecht en dan nemen wij contact met hen op. Maar we gaan hen expliciet uitnodigen voor de verdere uitwerking van de cultuuragenda en ik zou haast zeggen, ik zal de heer Nijkerk persoonlijk uitnodigen zodat hij ook betrokken wordt bij de uitvoering en de uitvoeringsagenda. Ik zie mevrouw Bout al blij kijken.

De **voorzitter**: Ik laat u even uitpraten. Want mevrouw Bout en mevrouw Wortel willen interrumpen hierop. Eerst mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, ik word hier blij van en ik zou graag horen van de wethouder dat dat echt een toezegging is om de kleinere organisaties direct, echt rechtstreeks, persoonlijk uit te nodigen en niet via het CKC of een andere grote organisatie. Als de wethouder daar een toezegging voor doet, kunnen we denk ik onze motie die we hadden klaarliggen, intrekken. Maar ik wacht even op wat de wethouder zegt.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar de wethouder.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter, die toezegging doe ik graag. Want we hebben ook goed geluisterd naar wat in de commissie is gezegd en het is voor ons ook echt belangrijk dat we die kleine spelers, en dan gaat het ook om de zzp'ers en de creatieve makers, de jonge ondernemers, ook goed betrekken omdat die weer door kunnen groeien in die programmalijn. En de grote basisinstellingen, het middensegment, is makkelijk te bereiken, maar voor de kleinere spelers is dat soms wat lastig. Dus ik zou zeggen, helpt u ons daar ook vooral bij op het moment dat u partijen spreekt die nog niet deelnemen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout, kort graag want u heeft al een paar keer wat gevraagd, en ik wil nog

naar mevrouw Wortel.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik maakte een vergissing. Ik zei 'ik trek hem in', maar ik had hem officieel nog niet ingediend. Maar dan gaan we de motie ook niet indienen en zijn we blij met deze toezegging.

De **voorzitter**: Dank u wel, dat is helder. Mevrouw Wortel, gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Wij van de LHN zijn ook blij met deze toezegging en het is ons er echt om te doen meer betrokkenheid van de kleinere partijen te krijgen, buiten de grote die er altijd bij zijn. De heer Nikerk zal vast tevreden zijn als we zijn naam zo vaak noemen, dus dat zal wel goed komen. Maar wat we ook nog in het amendement hadden geschreven, is die aandacht voor de jeugd en die hoor ik u nog niet noemen. Dat we ook de jeugd een belangrijke speler is en combinatie zijn. Wat vindt u daarvan?

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Wortel. Ik geef zo het woord aan wethouder Paalvast, maar ik vraag of u even naar uw verbinding wilt kijken want u komt erg schokkerig binnen bij ons. Misschien ben ik de enige, maar ik heb het idee dat dat niet zo is. Bij de anderen gaat het goed, maar bij u was het erg schokkerig dus ik vraag u daar even aandacht voor. Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Ja, in antwoord op de vraag van mevrouw Wortel. We willen natuurlijk juist als het gaat om die creatieve makers en jonge ondernemers, en dat was ook mijn opmerking met betrekking tot die kleine spelers, die betrekken bij die uitvoeringsagenda. Daarnaast zit er natuurlijk gewoon in deze cultuurvisie in de programmalijnen ook cultuureducatie wat een heel belangrijk element is dat ook terugkomt in verschillende programmalijnen. Met cultuureducatie bereiken we natuurlijk ook een heel brede doelgroep, scholieren en jongeren. Dus ik zou haast zeggen, dat komt wel goed, maar voor de uitvoeringsagenda gaan we dus expliciet de kleine spelers betrekken om de cultuurvisie verder vorm te geven.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen reactie daarop dus gaat u verder wethouder.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter. Dan ga ik nog een poging doen om wijs te worden uit iBabs. Dat was dan de motie van LHN over participatie. En dan kom ik bij de motie – ik kijk even welke motie we nog meer hebben van de LHN – een gedegen evaluatie van het Cultuurfonds, dat is 2105-07. Die motie ontraden we want volgens mij lopen hier een paar dingen door elkaar. Het lijkt dat we het Cultuurfonds opnieuw moeten positioneren en de motie lijkt een beetje uit te spreken dat we niet tevreden zijn over het Cultuurfonds. En natuurlijk hebben we wel opmerkingen over het Cultuurfonds, dat ze misschien niet alle taken precies zo doen als zou moeten, maar ze hebben ook heel veel dingen wel goed gedaan. De Cultuurzomer, die ze samen met het Stadstheater en Netwerk Zoetermeer hebben gedaan, is natuurlijk een heel mooi voorbeeld van hoe zij succesvol zijn geweest. Maar het zit hem er vooral in dat, ook geleerd hebbend van het Netwerk Zoetermeer en de juridische vorm daarvan, dat deze vorm niet langer houdbaar is. Want we zijn het Cultuurfonds gestart samen met Fonds 1818 en toen gaven twee partijen subsidie en de ambitie was dat het Cultuurfonds ook zelf inkomstenbronnen zou genereren. Dat is niet gelukt dus we zijn als Zoetermeer nu de enige partij die subsidie geeft aan het Cultuurfonds. Het Cultuurfonds geeft dat weer door en de huidige juridische constructie staat dat niet toe. Dus we moeten dat gewoon aanpassen. Dus we gaan samen met het Cultuurfonds en het culturele veld, want dat moet goed met elkaar samenwerken, kijken naar de nieuwe plaats van het Cultuurfonds. Ik zeg u toe dat we in die uitwerking – ik heb al eerder die toezegging 430 gedaan om de raad daar goed over te informeren – dan nog even expliciet goed uitleggen wat de juridische redenen zijn waarom dat nu moet. We zullen ook heel duidelijk aangeven binnen welke programmalijnen het Cultuurfonds goed past want we zien natuurlijk een huidige rol om die kleinere spelers subsidie te geven en dat is lekker flexibel, maar ook om cultuur beter voor het voetlicht te brengen. Dus programmalijn 8. Daar moeten met het Cultuurfonds goed naar kijken. En we moeten ook met het culturele veld goed kijken hoe we dat het beste kunnen inpassen. Daarover heb ik al een toezegging gedaan dat ik de raad daarover zal informeren, maar ik zal ook expliciet ingaan op de vraag waarom dat Cultuurfonds echt aangepast moet worden, even los van hoe ze kunnen functioneren. Ik hoop dat dat voldoende is voor mevrouw Wortel.

De **voorzitter**: Ik zie geen reacties, gaat u verder wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Oké. Dan heb ik als het goed is de moties van LHN nog niet allemaal gehad. De

motie Ruimte voor aanvulling basisinstelling heb ik dan volgens mij nog niet beantwoord. Ik kijk even welke dat is. Die stelt 'elke culturele instelling die voldoet aan in het raadsbesluit omschreven drempels voor een basisinstelling kan worden toegevoegd als culturele basisinstelling. Hierbij kan de betreffende instelling ook andere werkzaamheden verrichten...'. Kijk, zoals dit nu geformuleerd is, moet ik dit ontraden. Elke culturele instelling kan meedingen naar een basisfunctie en daar hebben we er nu zes van gedefinieerd. We hebben gezien dat er nog geen een aan de museale functie voldoet. Maar het kan niet zo zijn dat meerdere culturele instellingen bijvoorbeeld de basisfunctie van een poppodium hebben. Dus daar moeten wel keuzes in worden gemaakt. Dus volgens mij, zoals het er nu staat, moeten we dit amendement ontraden. Dan ga ik even terug in mijn chaotische administratie maar dan heb ik de moties en amendementen besproken en als dat niet zo is, hoor ik het graag.

De **voorzitter**: Ik denk dat u het amendement M Museale functie als basisinstelling nog een advies heeft te geven.

Wethouder **Paalvast**: Ik denk dat u daar gelijk in heeft. Ik pak hem er even bij.

De **voorzitter**: Voordat u daarmee begint, heeft mevrouw Wortel nog een interruptie.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter, ik ben verkast dus ik hoop dat mijn geluid nu beter is dan waar ik net zat.

De **voorzitter**: Een stuk beter.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat is fijn te horen, dank u wel. Maar als een instelling zich helemaal kan schikken naar alle regels die wij daarvoor opgesteld hebben, hoe gaan we dan beoordelen of zij erbij kunnen? Ik zou het in die zin graag in het amendement laten opnemen, want hoe gaat dat in werking want wie is er dan in charge om een toezegging te doen om die mensen toe te laten, of hoe werkt dat?

De **voorzitter**: Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter, hoe dat in zijn algemeenheid werkt, is gewoon met een subsidieverordening die we voor de verschillende velden hebben. Niet alleen voor cultuur, maar ook bij zorg en evenementen. En binnen het afwegingskader, als je aan de drempelisen voldoet, kom je daarvoor in aanmerking. Op het moment dat er meerdere instellingen opteren voor een basisfunctie en dat is dezelfde basisfunctie, dat zou bijvoorbeeld voor een poppodium Boerderij kunnen zijn of JJ Music House, dan zal afhankelijk van de aanvraag en welke het beste voldoet worden beoordeeld wie de basisinstelling wordt. Die wordt dat dan en de andere niet. Die blijft dan op een jaarsubsidie zoals dat nu het geval is met JJ Music House. Dus dat loopt via de subsidieverordening

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Oké, dank u wel.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Paalvast**: Dan kom ik inderdaad bij 2105-M, de museale functie als culturele basisinstelling. We hebben die eruit gehaald omdat zowel het Nationaal Videogame Museum als Museum De Voorde op dit moment niet voldoen aan de drempelvereisten waar we net over spraken. Dus ik ontraad deze motie maar ik doe wel een toezegging want ik snap wel dat – dat zei mevrouw Wortel volgens mij in haar spreektekst – het wel van belang is dat Museum De Voorde en het Nationaal Videogame Museum wel betrokken worden en niet straks als tweede moeten aanhaken en daar een enorme achterstand in hebben. Dus ik zeg toe dat ik beide musea zal betrekken bij het overleg van de grote basisinstellingen zodat ze daar ook in meeparticiperen.

De **voorzitter**: Dat leidt tot een interruptie van mevrouw Wortel. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik denk dat dat een heel mooie toezegging is van de wethouder. Ik denk dat we hier heel tevreden mee kunnen zijn als LHN. Hierbij kunnen we het amendement intrekken. De toezegging staat al.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan constateer ik al vast en ik kom straks nog even bij de besluitvorming

erop terug dat u amendement M ingetrokken heeft. Geen onderdeel meer van de besluitvorming. Ik ga terug naar wethouder Paalvast.

Wethouder Paalvast: Het doet me deugd dat mevrouw Wortel ook problemen heeft met schaken op verschillende borden. Ik heb nog de vragen uit de raad openstaan en ik kijk even welke ik nog niet heb beantwoord. Mevrouw Van Oudheusden had het over de kracht van samenwerking en stelde dat het budget omhoog moest of de ambitie omlaag. Het gaat om een visie voor tien jaar dus de ambitie blijft, alleen met het beperkte budget zal niet alles in een keer kunnen en dat is hoe we met de uitvoeringsagenda straks ook aan de slag gaan.

Datzelfde geldt voor opmerking die de heer Van der Vlies van Zó! Zoetermeer heeft gemaakt. Mevrouw Bout had een vraag maar die heb ik volgens mij inmiddels toegezegd dat ik kleinere organisaties nauw ga betrekken. Dat had ik gedaan, ja.

Mevrouw Wortel stelde een vraag over het ombuigen van budgetten en die zal ik er even bij pakken. Ik heb volgens mij al aangegeven dat we op dit moment zes basisinstellingen hebben die een meerjarensubsidie gaan krijgen en de middenspelers die een jaarsubsidie krijgen. Dan houd je de kleine spelers over. In de huidige situatie bedient het Cultuurfonds de kleinere spelers. Ik heb ook toegezegd in de commissie dat we voor het zomerreces duidelijkheid geven over de toekomst van het Cultuurfonds en daarmee ook over de subsidie voor kleinere spelers want dat moet gewoon blijven dus het ombuigen van budgetten heeft in die zin geen direct gevolg voor de kleinere spelers. Ik hoop dat ik daarmee de vraag van mevrouw Wortel heb beantwoord.

Mevrouw Hoekstra stelde volgens mij naar aanleiding van een discussie die zij had de vraag 'hoe zit het met citymarketing en cultuur?' We willen nu door die betere samenwerking binnen cultuur ook alles wat er gebeurt op het culturele vlak veel beter voor het voetlicht brengen. En zo ook beter aan de stad laten zien wat er allemaal gebeurt. Daar zoeken we natuurlijk die samenwerking met citymarketing. We gaan dat wel niet opnieuw uitvinden, maar het is niet zo dat cultuur citymarketing gaat betalen, maar we gaan elkaar juist versterken. Dus binnen het culturele veld versterken we, maar we leggen ook heel nadrukkelijk die link bij citymarketing. Want ik denk dat we best trots mogen zijn op wat er allemaal gebeurt in de stad en dat is dan meteen een antwoord op de vraag van mijnheer Smitskam van de PVV. Ja, in de landelijk lijstjes komen we er niet zo best vanaf, maar ik denk dat als je kijkt naar wat we de afgelopen vier jaar, ook de vorige collegeperiode, hebben bereikt qua infrastructuur, we daar best trots op mogen zijn. Ik denk dat we de samenwerking met het culturele veld beter voor het voetlicht kunnen brengen en daarmee ook een groter bereik kunnen halen bij de inwoners van de stad.

Ik kijk even wie er verder nog vragen heeft gesteld die nog niet beantwoord zijn. Mevrouw Meurs heeft het over de kleinere spelers gehad en die heb ik al beantwoord. Mevrouw Brouwer had ook de vraag over het budget en die heb ik beantwoord. Mevrouw Van den Berg stelde de vraag 'hoe breed of smal moeten tentoonstellingen of collecties zijn?' We stellen voorop dat cultuur en tentoonstellingen bezoekers moeten trekken, dat is belangrijk. En het moet goed aansluiten bij de interesses van bewoners. Daar hebben we in de cultuurvisie ook onderzoek naar gedaan, 'wat zijn die interesses?' En daarnaast hebben we ook gezegd dat het een aantrekkingskracht moet hebben voor de binnenstad. En bepaalde dingen die in de omgeving van Zoetermeer al bestaan, of landelijk, hoeven wij niet over te doen. We moeten vooral bekijken waar Zoetermeesters blij van worden. Dat is wat ons betreft de insteek en dat kan soms wat groter en soms wat kleiner zijn.

De heer Blansjaar, u stelde een vraag, en laat ik die neutraal formuleren, over het beleid van het museum en u doelde op Museum De Voorde. We hebben u natuurlijk geïnformeerd over het traject waar we nu mee bezig zijn en ik heb ook toegezegd dat we de verschillende scenario's gaan uitwerken. Daar komen we bij u op terug en dat is een bruggetje naar mevrouw Hostmann want die stelde de vraag 'wat nu als er voor het zomerreces geen duidelijkheid is over de toekomst voor Museum De Voorde en het Nationaal Videogame Museum?' Ik heb in de commissie al toegezegd – de vraag ging in ieder geval over Museum De Voorde volgens mij, maar hetzelfde geldt ook voor het Nationaal Videogame Museum wat mij betreft – dat ik voor de zomervakantie ofwel met duidelijkheid met een voorstel kom wat de toekomst wordt van de museale functie, ofwel over hoe we doorgaan met Museum De Voorde en het Nationaal Videogame Museum. Dat betekent dan ook dat we dan ook een financieel voorstel zullen doen voor wat er voor nodig is om ook in het volgende jaar die twee instellingen door te laten gaan. En of dat de volledige subsidie is, of meer of minder, moet dus blijken uit wat er nodig is om volgend jaar goed door te kunnen draaien als overgangsjaar. Dat is de toezegging die ik heb gedaan. Misschien is het dan goed om dat aan te vullen met de financiële component zodat we daarover ook met een voorstel zullen komen wat er nodig is volgend jaar door te draaien. Ik weet niet of dat de vraag van mevrouw Hostmann beantwoordt.

De **voorzitter**: Dat weet ik ook niet maar dat gaat ze straks zeggen want eerst heeft mevrouw Brouwer nog een interruptie.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel. Als ik de wethouder was, zou ik ook zeggen dat ik mijn vraag al beantwoord had, maar ik vind van niet. Ik probeerde duidelijk te maken dat ik me verbaas dat we deze cultuurvisie krijgen terwijl zoveel coalitiepartijen lijken te zeggen dat er niet genoeg geld is voor wat erin staat. Daar zou ik graag van de wethouder een toelichting op willen.

De **voorzitter**: Dan ga ik eerst naar de wethouder en dan mag mevrouw Hostmann haar vraag stellen.

Wethouder **Paalvast**: Voorzitter, gelukkig kennen we al een tijdje het dualisme dus wat de coalitiefracties vinden, is aan hen. U mag van het culturele veld enige creativiteit verwachten en ze zullen moeten roeien met de riemen die we hebben en daarbinnen. Als ik met het culturele veld spreek, zijn ze best enthousiast en staan ze te trappelen om aan de slag te gaan. Het liefst zou ik ook extra geld hebben als wethouder Cultuur, maar dat is er gewoon niet. Dus we zullen het moeten doen met het budget dat er nu is en het idee is echt wel dat we daar slagen kunnen maken met deze visie, dat die echt het culturele veld gaat helpen. Een voorbeeld zijn de jaarsubsidies. Daar hebben we echt een aantal culturele instellingen heel blij mee gemaakt en dat geeft zekerheid en continuïteit waarmee ze ook verder kunnen bouwen dus we hoeven daar ook helemaal niet pessimistisch over te zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie nog geen vervolg. Mevrouw Hostmann, gaat uw gang.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Dank u wel. De wethouder zegt dat als er voor de zomer geen duidelijkheid is, hij gaat kijken wat er nodig is. Het probleem is natuurlijk dat – dan zal ik beide musea maar meteen meenemen – dat voor beide musea dan echt te lang duurt, dat ze heel lang in onzekerheid zitten en niet weten wat voor plannen ze kunnen maken voor volgend jaar. Als ze voor de zomer geen duidelijkheid hebben voor de toekomst en vervolgens een heel lang traject wordt ingegaan om te kijken wat er dan nodig is voor het jaar daarop, dan is onze fractie daar niet blij mee. Dus is dan ook voor de zomer duidelijk wat ze nodig hebben om verder te gaan?

De **voorzitter**: Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Ja, uiteraard. De culturele instellingen kunnen volgens mij vanaf juni subsidies aanvragen en daar loopt dit een beetje doorheen en daarom heb ik ook gezegd 'het is fair om voor het zomerreces duidelijkheid te kunnen verschaffen aan de culturele instellingen: ofwel we doen een compleet voorstel 'wat gaan we met de museale functie doen?' ofwel we doen een concreet voorstel inclusief het budget dat nodig is om volgend jaar nog een jaar door te draaien'. Dat geldt ook voor beide culturele instellingen.

De **voorzitter**: Ik zie geen vervolgvraag. Gaat u verder.

Wethouder **Paalvast**: De laatste, mevrouw Bakkers had het over nieuw elan, dat merk ik ook bij het culturele veld. Men is gewoon enthousiast en staat te trappelen om te beginnen dus voorzitter, laten we dat vooral doen, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Paalvast. Dan zijn we aan de afronding van de eerste termijn van het college. Ik moet even moeite doen want ik had net een koekje aangebroken, ik dacht dat u nog even doorging. Maar dat is niet zo. Dat slik ik even door, excuses daarvoor. We zijn aan het einde van de eerste termijn, er is een verzoek tot schorsing van vijftien minuten en dat wilde ik ook voorstellen. We schorsen de vergadering voor vijftien minuten en dat is een mooi moment want dan is het precies 22.00 uur. We beginnen weer om 22.00 uur en ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Het is 22.20 uur, we hebben tien minuten extra gegeven, maar wat mij betreft, gaan we nu verder met de vergadering. De schorsing was aangevraagd, in eerste instantie, door mevrouw Bout. Daar is als ik het goed heb een motie ingediend, maar dat vraag ik even aan mevrouw Bout want dat weet ik niet zeker. U had gezegd dat u het amendement om ging zetten in een motie. Is die motie ingediend?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja voorzitter. Ik heb de motie naar de griffie gestuurd. Als het goed is, kunnen we van start.

De **voorzitter**: Prima dan ga ik er dus ook van uit dat die is ingediend.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voorzitter, ik moet hem nog officieel indienen, maar dat doe ik in de tweede termijn.

De **voorzitter**: Helder. Dan begin ik met de tweede termijn. Dan geef ik als eerste het woord aan mevrouw Van Oudheusden.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Zou u eerst een ander het woord het woord willen geven en mij nog een ogenblikje geven? Ik ben nog even aan het overleggen namelijk.

De **voorzitter**: Helder. Maar dan ga ik de lijst verder af. De heer Van der Vlies, gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u voorzitter, we hebben het overleg af kunnen ronden en we hebben nog een paar puntjes. Om te beginnen de kwalificatie van mevrouw Bout over het tegen elkaar uitspelen van Museum De Voorde en het Nationaal Videogame Museum. Dat frame is onjuist. De situatie was dat De Voorde weinig bezoekers had en een heel dure ruimte. Het Nationaal Videogame Museum heeft juist meer ruimte nodig en heeft veel bezoekers. Zó! Zoetermeer heeft toen het voorstel geopperd om de mogelijkheden van een kruisbestuiving te bekijken en de wethouder heeft toegezegd dat te onderzoeken en heeft dat volgens mij keurig gedaan. Het gaat dus om een stap in de richting van meer samenwerking, helemaal in de geest van het voorliggende raadsvoorstel. Het tweede punt, als het gaat om prioriteiten. Zoals gezegd, hebben we twijfels bij de haalbaarheid van alle programmalijnen. Dus we zien niets in het voorstel van de VVD om prioriteiten te geven aan nieuwe cultuurmakers boven de bestaande cultuurmakers. In de motie van de VVD over de prioriteiten lezen we ook nog steeds dat het gaat om prioriteit voor de programmalijnen 1, 4 en 8. Dus voordat we de motie in behandeling nemen, graag daar nog meer duidelijkheid. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Vlies voor uw tweede termijn, dan ga ik naar mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Het hele proces van de omgevingsvisie en Zoetermeer 2040 is erop gericht om de woonaantrekkelijkheid van Zoetermeer te vergroten. Het is belangrijk voor inwoners dat daarbij de hoeveelheid voorzieningen die we hierbij hebben ook goed op de kaart komen. Alle culturele voorzieningen spelen daarbij een belangrijke rol en dat is ook weer in coronatijd gebleken. We hebben om die reden ons ingezet om amendement K om te zetten in een motie en we trekken bij dezen amendement K in en dienen de nieuwe motie Cultuurbesteding per inwoner minimaal gelijk nu in. En geachte collega's, we rekenen op uw steun want het culturele veld rekent ook op u.

We hebben nog een vraag aan de wethouder. Er is in november 2020 extra geld beschikbaar gesteld door het rijk voor cultuur. Heeft het college zich ervoor ingespannen dat ook Zoetermeer een deel krijgt en zo ja, is dat door het college ook geoormerkt voor cultuur?

Wat betreft de prioritering. Alle genoemde onderdelen zijn ons even lief, behalve citymarketing. Citymarketing is wat de PvdA betreft geen doel op zich, maar een middel om cultuur te promoten dus de PvdA brengt geen prioritering aan. Cultuur is geen wedstrijdje want als we er als raad en college een wedstrijdje van maken, is straks de cultuur en daarmee de stad, de grote verliezer. Tot slot voorzitter, willen we daarom de wethouder bedanken voor de toezegging om beide musea te betrekken in het vervolgtraject.

Motie nr. 2105-10 ingediend door PvdA, GroenLinks, CDA, Fractie Van den Berg, D66
Cultuurbesteding per inwoner minimaal gelijk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

verzoekt het college:

- in de uitvoeringsagenda's ernaar te streven dat het bedrag dat de gemeente besteedt aan cultuur per inwoner minimaal gelijk blijft."

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Bout. Mevrouw Wortel. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. We hebben de reactie gehoord op ons amendement en moties en we zijn dan ook blij met...

De voorzitter: Mevrouw Wortel, even wachten want er is iemand anders die zijn microfoon ook open heeft staan. Ik vermoed mijnheer Nawijn.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik zie dat hij nu uit is.

De voorzitter: Prima, gaat u verder mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dat is wel steeds bij mij. Dat is heel vervelend, ik begin gewoon opnieuw. We zijn heel blij dat de wethouder positieve reacties heeft gegeven op onze amendementen en moties, niet om ze aan te nemen, maar wel met de toezeggingen die er zijn gedaan en we zien dus ook dat de signalen die we hebben afgegeven belangrijke signalen zijn. Daar zijn we heel blij mee en ik hoor ook andere fracties daar al over.

We zijn minder blij met de motie die een amendement was en nu een motie is. Daar zijn we minder blij mee en die zullen we dan ook zeker niet steunen. We zullen straks nog verder in beraad gaan over alle moties en amendementen die zijn ingediend, tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Wortel. Mevrouw Hoekstra, gaat uw gang.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ten eerste, excuses voor de tijd die het overleg soms neemt. Als je even ruggespraak wilt hebben met je fractie en andere partijen is dat digitaal soms onhandig. En dan neemt het net te veel tijd. Dus ik zag dat het voor sommige mensen die aanwezig zijn heel frustrerend is en het was helemaal niet onze bedoeling om te frustreren dus laten we vooral hopen dat we zo snel mogelijk weer in de raadzaal zitten. Ik hoop dat u mijn excuus op dit punt wilt accepteren.

Dan inhoudelijk, er waren wat vragen over onze motie. Eerder al van mevrouw Brouwer en net nog van de heer Van der Vlies. Hoe is de motie te interpreteren en wat is nu precies de bedoeling? Het gaat ons erom, zoals de wethouder ook zei, dat we beperkt budget hebben, dus niet alles zal in een keer kunnen. We hebben wel tien jaar de tijd om dit allemaal te gaan doen, maar om die tien jaar en het geld dat ervoor is zo nuttig mogelijk en zo efficiënt mogelijk te besteden, zeggen wij 'laten we er een prioritering bij maken'. En of dat is zoals bij onze voorkeur in de toelichting staat, op programmaalijn, of dat dat is zoals als straks uit overleg blijkt met het culturele veld, of dat dat het laaghangend fruit is of misschien wat grotere, moeilijkere bereikbare projecten, dat maakt niet uit. Het gaat om een zo groot mogelijk effect bereiken binnen de tijd en de budgetten die we hebben. Dat is voor ons van belang. Ik hoop dat dat voor zowel mevrouw Brouwer als de heer Van der Vlies duidelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Hoekstra, wilt u langzaam afronden want u zit al aan uw tijd. Wilt u naar een afronding gaan?

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Zeker. Nog een opmerking over onze motie. De wethouder zei 'ontraden want alle onderdelen hangen met elkaar samen'. Dat is precies wat wij ook zeiden, we zeggen alleen 'er zit een voorwaardelijkheid in', dus wat dat betreft, zeggen wij nog steeds: doe dit vooral wel. Dank u wel.

De voorzitter: Een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel. Een korte interruptie voor mevrouw Hoekstra. Ik begrijp uit uw tekst dat u niet akkoord gaat met de uitleg van mijnheer Paalvast over uw motie. Klopt dat?

De voorzitter: Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra**: Nee, dat klopt zeker niet. Dat is een van de manieren om hem uit te leggen. Je kunt natuurlijk zeggen 'we kiezen voor programmalijnen'. Je kunt ook zeggen: uit overleg met het werkveld blijkt dat bepaalde elementen vanuit allerlei verschillende programmalijnen het eerst gedaan moeten worden. Het gaat ons vooral om het zo efficiënt mogelijk omgaan met de beschikbare middelen en budgetten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie een vervolgvraag van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, mevrouw Hoekstra maakt het mij wel moeilijk want het is of de uitleg van de VVD, of de uitleg van mijnheer Paalvast, wat ons betreft. Dus ik zou heel graag een duidelijk ja of nee willen hebben en niet een 'misschien' en 'want' en 'toch' en 'als'.

De **voorzitter**: Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra**: Zoals in de motie ook staat, het gaat om prioriteiten aanbrengen in de programmalijnen, dus dat is de uitleg. Precies dat. En of dat op de ene wijze of op de andere wijze gaat gebeuren, belangrijk is dat dat met het culturele werkveld wordt overlegd en dat daaruit blijkt waar de grootste kansen liggen en waaraan als eerst gewerkt moet worden en dat dat wordt opgepakt in de uitvoeringsagenda's.

De **voorzitter**: Dank u wel, ik stel voor door te gaan met de tweede termijn. De heer Smitskam.

De heer **Smitskam** (PVV): Voor mij geen tweede termijn voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Voorzitter, voor ons is alles duidelijk. Ook geen tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik was eigenlijk van plan om te zeggen dat ik geen tweede termijn nodig had maar dat maakt mevrouw Hoekstra mij een beetje moeilijk. Ik snap heel goed dat je zo op je woorden moet letten na een coalitieoverleg, maar voor mij is het nu – als het al duidelijk was – niet meer duidelijk wat er met dat amendement bedoeld wordt en daar kunnen we dan ook niet voor stemmen. Mevrouw Bout zegt het heel goed, het is de ene of de andere uitleg en je kunt niet zeggen 'of het nu het een of het ander is, het is allemaal best maar we bedoelen het een'. En verder zou ik willen zeggen dat ik er de voorkeur aan geef dat het overleg gewoon in de raad gebeurt en niet achter de raad langs, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, ik heb geen behoefte aan een tweede termijn.

De **voorzitter**: Dan mevrouw Van den Berg.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie Van den Berg): Ja, dank u wel voorzitter. Ik zit even in het donker want een van mijn katten heeft net het licht uitgedaan. Maar ik houd het heel kort. Het is me niet helemaal duidelijk wat wethouder Paalvast nu bedoelde met het antwoord op mijn vraag over de exposities die gerelateerd moeten zijn aan Zoetermeer. Zijn antwoord was onder andere 'vooral waar de Zoetermeerder blij van wordt', maar is dat geïnventariseerd, wordt dat geïnventariseerd? Hoe komen we daarachter? Hartelijk dank.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van den Berg. Mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voorzitter, dank u wel. D66 ziet vanavond toch wel als een feestelijke avond want het is een mooie cultuurvisie geworden waarin verbinding centraal staat. En ik benoem het nog maar een keer, kleine partijen en middelgrote partijen en grote partijen, alle partijen zijn ons even lief en even belangrijk voor ons culturele veld en daarmee ook voor ons culturele aanbod. We kijken als partijen zeer uit naar het uitvoeringsprogramma en we kijken nog meer uit naar meer vrijheden en meer ruimte voor kunst en cultuur, dus daar wil ik het bij laten. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bakkers. Dan mevrouw Hostmann.

Mevrouw **Hostmann**: Dank u wel voorzitter. Allereerst dank voor het positieve advies op onze motie en daarnaast willen we de wethouder vragen over de motie van de PvdA over het bedrag per inwoner

of hij iets kan doen om te zorgen dat het gesprek over budgetten voor cultuur per inwoner kan worden aangegaan, mochten de inwonersaantallen stijgen de komende tijd.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Hostmann. Dan is de tweede termijn van de raad afgelopen en ga ik naar de tweede termijn van het college en daarvoor geef ik het woord aan wethouder Paalvast.

Wethouder Paalvast: Ja voorzitter. De hamvraag is dan: hoe gaan we om met de motie van de PvdA? Maar een andere vraag was ook wel van de heer Van der Vlies over meer duidelijkheid over die motie en dat amendement van de VVD. Het amendement van de VVD is ontraden omdat dat aangeeft dat een aantal programmalijnen prioriteit moet krijgen boven andere en dat kan niet. Binnen de programmalijnen kunt u wel aangeven 'wat kunnen we op korte termijn', mevrouw Bakkers noemde dat laaghangend fruit, 'en wat op de langere termijn?' In de motie van de VVD staat nog wel in de toelichting een beperkt aantal programmalijnen genoemd, maar we leggen die motie zo uit dat we in de breedte kijken, en volgens mij gaf mevrouw Hoekstra dat ook zo aan, binnen alle programmalijnen, naar wat we kunnen doen op de korte termijn en wat we kunnen doen op de lange termijn. Met die uitleg kunnen we de motie van de VVD positief adviseren.

De voorzitter: Wethouder Paalvast, er is een vraag van de heer Van der Vlies en ik ben inderdaad mevrouw Van Oudheusden vergeten als spreker voor de tweede termijn, maar dat zal ik straks goedmaken. Eerst de heer Van der Vlies voor een vraag.

De heer Van der Vlies (Zó! Zoetermeer): Als ik het goed heb begrepen, zegt mijnheer Paalvast dat prioritering wordt gezocht binnen de programmalijnen en wat mevrouw Hoekstra eigenlijk beoogde was per programmalijn prioriteiten stellen. Dat is denk ik de crux van de discussie geweest, dat dat niet duidelijk was. Het een sluit wel degelijk het ander uit dus dan zou ik toch voorstellen om die motie te herformuleren op dat punt.

De voorzitter: Wethouder Paalvast.

Wethouder Paalvast: Ja voorzitter, dat zou denk ik wel helpen als daar veel discussie over is want ik bedoel dat je, als je kijkt naar alle programmalijnen, binnen alle programmalijnen kijkt 'wat kunnen we op korte termijn doen en wat op de lange termijn?' Dat vindt dan zijn weerslag in de uitvoeringsagenda.

De voorzitter: Wethouder Paalvast, een reactie van mevrouw Hoekstra.

Mevrouw Hoekstra (VVD): Ik zal nog een keer proberen om de twijfels weg te nemen. Het gaat in deze motie om het verzoek aan het college, de toelichting eronder is alleen maar een voorbeeld. Dus het verzoek, dat is waar het om gaat en waar ik u vraag om voor te stemmen. Dat is het enige.

De voorzitter: Dank u wel voor de toelichting, dan ga ik terug naar wethouder Paalvast.

Wethouder Paalvast: Ja voorzitter, dan hadden we ook nog een vraag van mevrouw Bout. Die kwam een beetje out of the blind. Die ging over dat we extra geld van het rijk hebben gekregen in november 2020. Ik moet eerlijk zeggen, ik heb geen idee welk geld u dan bedoelt. Als u dat nader kunt specificeren, kan ik daar misschien iets over zeggen, maar dit zegt mij niets in deze algemene bewoordingen.

Mevrouw Bout (PvdA): Mag ik voorzitter?

De voorzitter: Ja, gaat uw gang.

Mevrouw Bout (PvdA): Ik dacht 'ik wacht netjes tot u mij het woord geeft'. Nee, mijnheer Paalvast ik kan daar ook niet meer over zeggen. Wellicht dat we daar een keer bilateraal even samen naar kunnen kijken, heel graag.

De voorzitter: Daar is uw voorzitter ook wel voorstander van. Goed. Wethouder Paalvast, gaat uw gang.

Wethouder Paalvast: Dan gaan we dat doen en dan kom ik toch echt bij de hamvraag, de motie van de PvdA Cultuurbesteding per inwoner minimaal gelijk. Als ik kijk naar die motie, is die strekking nog

steeds in de uitvoeringsagenda ernaar te streven dat het bedrag dat de gemeente besteedt aan cultuur per inwoner minimaal gelijk blijft. Maar daar zit toch wel een claim in dus we kunnen deze motie niet positief adviseren. Die ontraden wij, maar ik doe u wel een toezegging want ik zie de discussie in de raad en het lijkt ons wel goed... We hebben natuurlijk Zoetermeer 2040 en we hebben ook een schaa sprong en we gaan flink groeien als stad als al die mooie woontorens er komen, zal ik dan maar gekscherend zeggen. Het kan natuurlijk niet zo zijn dat als straks het aantal inwoners echt fors groeit, de voorzieningen niet meegroeien. Dat gaat niet alleen om cultuur. Dus cultuur is hier misschien wel de aanleiding, maar ik doe graag de toezegging dat we ook indachtig Zoetermeer 2040 als college erop terugkomen want eigenlijk is dit een soort nieuwe systematiek of mechanisme dat u wilt invoeren. Ik zeg toe dat we als college er dan op terugkomen hoe we daarmee om kunnen gaan. Zeker als we straks als stad flink gaan groeien, zullen die voorzieningen op de een of andere manier mee moeten groeien. Ik heb even afstemming gehad met de wethouder Financiën, de heer Rosier, en wij zullen met een memo komen voor hoe we daarmee om kunnen gaan. Die toezegging doe ik graag.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie een vraag van mevrouw Bakkers, gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dat klopt want op welke termijn gaat dat dan gebeuren?

Wethouder **Paalvast**: Volgens mij hebben we binnenkort het gesprek over 2040 en ik denk dat het ook interessant is om de discussie daarover in het voorjaarsdebat te voeren en verwacht dat we daarna met een memo komen. Ik weet niet of de wethouder Financiën, de heer Rosier, ook in de meeting is, maar anders kan de wethouder Financiën daar misschien wat over zeggen. Ik zie het hier staan, 'voor het zomerreces' heb ik staan. Dus voor het zomerreces komen we met een memo over hoe je met die systematiek om kunt gaan.

De **voorzitter**: Een vervolgvraag van mevrouw Bakkers, gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): In de volgorde der dingen zou je verwachten dat dat memo voor het voorjaarsdebat komt.

Wethouder **Paalvast**: Dat gaan we niet redden. Dus we zullen natuurlijk proberen zo snel mogelijk met zo'n memo te komen, maar dan moeten we er nog echt wel even goed over nadenken want het punt is hier dat een hele systematiek aangekaart wordt. Die is best sympathiek en misschien straks ook wel noodzakelijk maar daarbij kunnen we niet over een nacht ijs gaan. Dus daar moeten we ook even als college goed over nadenken wat er wel en niet kan. Dus ik kan de toezegging doen dat we daar voor het zomerreces mee komen en dat is denk ik al redelijk snel want dat is niet meer zo ver weg, je zou het niet zeggen met het weer, maar we gaan al richting de zomer.

De **voorzitter**: Ik zie geen vervolg.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Is dat een toezegging trouwens?

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Meer, u had niet het woord volgens mij. Ik snap het allemaal, maar dat doen we niet zo, ik kom straks terug op de toezeggingen. Absoluut, maar we gaan eerst even afronden en ik ga eerst terug naar wethouder Paalvast en vraag of hij nog iets te melden heeft voor zijn tweede termijn.

Wethouder **Paalvast**: Nee, voorzitter, volgens mij heb ik met die toezegging de hamvraag beantwoord.

De **voorzitter**: Ja dat is heel goed. Voor we verdergaan, gaan we eerst nog even terug, want ik heb mevrouw Van Oudheusden overgeslagen, waarvoor excuses. Zij zou later het woord voeren maar heeft haar tweede termijn nog niet gehad, het voordeel is wel dat ze de reactie van de wethouder kan meenemen. Mevrouw Van Oudheusden.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): De wethouder haalt met de toezegging die hij doet mij de woorden uit de mond. Laten we de discussie over de faciliteiten in de stad en de groei met de schaa sprong nog een keer voeren op een ander moment. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van Oudheusden, dan constateer ik dat daarmee ook de tweede

termijn van de raad en van het college zijn afgerond en we over kunnen gaan tot stemming. Maar er is nog een verzoek tot schorsing binnen gekomen. Dat wil ik best doen maar niet meer zo lang. Mevrouw Bakkers heeft het aangevraagd, ik vraag even hoe lang u nodig heeft.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Ik hoor uw woorden voorzitter, ik zou niet meer durven vragen dan vijf minuten.

De **voorzitter**: Prima, dan schorsen we voor vijf minuten de vergadering en beginnen we om 22.35 uur met de stemming. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik heropen de vergadering. Ik heb net al gezegd dat we overgaan tot stemming maar voor we dat doen, even nog twee dingen. Een is dat mevrouw Van den Berg geen antwoord had gekregen op haar vraag in de tweede termijn, misschien dat wethouder Paalvast daar nog even op terug kan komen. Die ruimte wil ik nog wel geven. Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter, heel kort. Ik had het idee dat ik die vraag al had beantwoord in tweede termijn, en ook in de eerste termijn, want u vroeg 'waar worden Zoetermeeders blij van?' In de cultuurvisie zit een inventarisatie van een onderzoek van waar Zoetermeeders blij van worden en wat voor types Zoetermeeders wij hebben. Dus daar kunnen we ons op baseren en daarnaast is het met het culturele veld goed om te kijken waar behoefte aan is. Dat zit ook in een van die programmalijnen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we over tot...

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voorzitter, ik ben niet snel genoeg met tikken op de app, sorry, maar ik zou graag nog even – excuus voor de wijze waarop, maar volgens mij gaat u de beraadslagingen sluiten – aangeven dat we niet met de motie van de PvdA zullen instemmen en dat we, gehoord hebbende de wethouder, dat voldoende vinden. We zien dan graag dat memo voor de zomer tegemoet.

De **voorzitter**: Dat is hartstikke goed. Dat had u ook bij de stemverklaringen kunnen zeggen wat mij betreft, maar dat kan zo. Ik was nog niet zover gekomen om nu tot stemming over te gaan want mevrouw Wortel had ook nog gevraagd over haar moties en amendementen wat te mogen zeggen dus ik geef eerst nog even mevrouw Wortel het woord daarover. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Ik was het even helemaal vergeten maar met de toezeggingen van de wethouder op zowel de amendementen als de moties van de LHN kan ik deze vijf intrekken. Ik weet niet of u de nummers nog even wilt horen, maar ik zal ze nu noemen de amendementen 2105-M, 2105-N, moties 2105-06, 2105-7 en 2105-08. Waarvoor dank.

De **voorzitter**: Motie 2105-08 mag, maar dat is geen motie waar u op staat dus ik weet niet in hoeverre u zich daarin vergist. 08 is de motie van de VVD.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dan zal ik die maar niet intrekken, dat lijkt me niet slim.

De **voorzitter**: U mag van mij alles, maar dat lijkt me niet heel erg opportuun dus laten we dat maar niet doen. Mevrouw Hostmann vroeg ook nog het woord.

Mevrouw **Hostmann**: Dank u wel. Ik wil nog toevoegen dat voor GroenLinks culturele instellingen voor de stad ontzettend belangrijk zijn en dat dat bij de groei van de stad nog meer geldt en dat we daarom in eerste instantie de motie van de PvdA hebben mede ingediend, maar gezien de discussies in de raad kunnen we ons vinden in toezegging van het college om eerst een debat aan te gaan en trekken we onze steun aan de motie in. Maar we staan nog steeds wel achter de ambitie en het idee erachter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we over tot besluitvorming en voor we dat doen, wil ik een herhaling doen. Mevrouw Van der Meer had dat ook al gevraagd, maar ik zal nog even proberen in mijn woorden de toezegging die door de wethouder is gedaan te herhalen, om voor de zomer een memo te sturen waarin wordt ingegaan op welke wijze de groei van de voorzieningen in de stad mee kunnen groeien met de groei van de stad zelf. Dat memo is toegezegd aan de raad en dat wordt voor de zomer aan de raad toegestuurd. Deze toezegging zal uiteraard, zoals gebruikelijk, genoteerd worden.

Mevrouw Van Oudheusden.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): We hebben de toezegging van de wethouder ook gehoord en daarmee zullen we ook de steun voor de motie intrekken.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van Oudheusden. Mevrouw Van der Meer wil een toelichting maar ik weet niet waarop?

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Nou, omdat u dacht dat ik om een toezegging vroeg maar die betrof vooral de zomer die de wethouder ons aan het beloven was. Dus het ging niet over amendementen of dat soort dingen maar hij zat ons heel erg een zomer te beloven en ik dacht 'dat wil ik wel even zwart-op-wit'. Dank u wel.

De **voorzitter**: U heeft het zwart-op-wit, dus ik lees het voor u 'voor de zomer'. Dat is altijd fijn om te weten. Dan is de constatering dat we naar de stemmingen over gaan. Even voor iedereen zodat het overzicht helder is waar we over gaan stemmen want een aantal dingen is ingetrokken inmiddels. Dat neem ik even met u door. Amendement 2105-K is ingetrokken en vormt geen onderdeel meer van de besluitvorming, amendement 2105-L heb ik niets over gehoord, dus die is nog wel onderdeel van de besluitvorming. Amendement 2015-M van de LHN is ingetrokken, dat geldt ook voor amendement 2105-N. Over amendement 2105-O Prioriteiten cultuurvisie heb ik niets gehoord dus die blijft dan als ik het goed heb nog onderdeel van de besluitvorming. Dan hebben we de motie 2105-06 Participatietraject programmalijn die is ingetrokken en 2105-07 motie Gedegen evaluatie Cultuurfonds is ook ingetrokken, 2015-08 is nog wel overeind en 2105-09 over de haalbaarheid van de cultuurvisie ook en 2105-10, de besteding per inwoner minimaal gelijk ook, maar daar is wel door een aantal raadspartijen de steun voor ingetrokken. Dan hoop ik dat ik nu niet zelf de boel in de war heb gegooid, maar dat is volgens mij het lijstje zoals het nu voorligt. Is dat voor iedereen helder? Ja.

Dan gaan we over naar de stemming, te beginnen met amendement 2105-L Is er iemand die daar een stemverklaring over af wenst te leggen? Het is het amendement Ruimte voor spontane initiatieven. Wenst iemand een stemverklaring? Niet het geval, is er iemand die stemming wenst over dit amendement? Ja, wel stemming, dan gaan we dat doen en dat wordt dus hoofdelijk. Graag heel duidelijk voor of tegen. De heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Tegen.

De heer **Moree** (VVD): Voor.

Mevrouw **Mulholland** (CDA): Voor.

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Voor.

De heer **Schoonbeek** (D66): Voor.

De heer **Schotel** (VVD): Voor.

De heer **Smitskamp** (PVV): Tegen.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voor.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Voor.

De heer **Zamani** (D66): Voor.

De heer **Zinck** (VVD): Voor.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Voor.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie Van den Berg): Voor.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Tegen.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De heer **Duiven** (VVD): Voor.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voor.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Voor.

De heer **Van Gils** (VVD): Voor.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Voor.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Voor.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Voor.

De heer **De Jong** (CDA): Ik ben voor.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Voor.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De **voorzitter**: Met 33 voor en 3 tegen is dit amendement aangenomen.

Dan hebben we nog het amendement 2105-O. Prioriteiten cultuurvisie 2030. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Dat is niet het geval. Wenst iemand stemming over dit amendement? Ja. Dan gaan we de lijst af.

De heer **Mooiman** (PVV): Voor.

De heer **Moree** (VVD): Voor.

Mevrouw **Mulholland** (CDA): Tegen

De heer **Nawijn** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor

Mevrouw **Van Oudheusden** (CDA): Tegen

De heer **Schoonbeek** (D66): Tegen

De heer **Schotel** (VVD): Voor

De heer **Smitskamp** (PVV): Voor.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ik stem tegen voorzitter.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Tegen.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Van Yperen** (VVD): Voor.

De heer **Zamani** (D66): Tegen.

De heer **Zinck** (VVD): Voor.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Tegen.

Mevrouw **Van den Berg** (Fractie Van den Berg): Tegen.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Tegen.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Tegen.

De heer **Duiven** (VVD): Voor.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Tegen.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Tegen.

De heer **Van Gils** (VVD): Voor.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Voor.

Mevrouw **Hostmann** (GroenLinks): Tegen.

Mevrouw **Huijbens** (D66): Tegen.

De heer **De Jong** (CDA): Tegen.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Tegen.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voor.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voor.

De **voorzitter**: We gaan even tellen. Het amendement is met 16 voor en 20 tegen verworpen. Dan kom ik op het gewijzigde raadsvoorstel Cultuurvisie 2030. Is er iemand die daar een stemverklaring bij wil afleggen? Mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter. De PvdA vond de ingediende amendementen, later omgezet tot motie, voorwaardelijk en aangezien we het niet voor elkaar hebben gekregen om steun in de raad te krijgen daarvoor gaan we tegen de cultuurvisie stemmen. We zijn voor cultuur maar tegen deze visie.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout. Mevrouw Hoekstra.

Mevrouw **Hoekstra** (VVD): Dank u wel voorzitter. Hoewel we denken dat het met het verworpen amendement het raadsvoorstel echt een stuk beter zou zijn geweest, zullen we alsnog voor het raadsvoorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? Niet het geval, dan constateer ik in ieder geval dat mensen tegen stemmen dus het raadsvoorstel gaat naar de briefstemming voor de komende dagen. Dan hebben wij nog drie moties liggen. Moties 2105-08, 09 en 010. We beginnen met 2105-08 Prioriteiten stellen in ambities Cultuurvisie 2030, is er iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Dat is niet het geval. Ik zie dat de heer Mooiman vraagt om alle moties naar de briefstemming te brengen dus dat zal bij dezen ook gedaan worden. Motie 2105-09 Haalbaarheid ambities cultuurvisie. Iemand die daar een stemverklaring over wil afleggen? Niet het geval. Die gaat ook naar de briefstemming. 2105-10 Cultuurbesteding per inwoner minimaal gelijk, iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Niet het geval. Dan gaat deze ook naar de briefstemming. Met dank voor uw inbreng sluit ik daarmee agendapunt 8.d en gaan we over naar 8.e.

e. Raadsvoorstel Vaststellen Regionale Energiestrategie RES 1.0 regio Rotterdam Den Haag

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar 8.e. de spreektijd is een minuut per fractie. Er hebben zich in ieder geval de volgende mensen aangemeld voor een bijdrage: mevrouw Van der Meer, de heer Blansjaar, mevrouw Kraneveldt en mijnheer Schotel. Ik hoor de heer Mooiman, mevrouw Brouwer, mevrouw Wortel, mijnheer Van Steenis en mevrouw Bink. Die heb ik voor een eerste termijn genoemd. Ik geef mevrouw Van der Meer het woord voor de eerste termijn.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, zoals in de commissie besproken, vindt Zó! Zoetermeer de hele gang van zaken rond de RES een klucht. We hebben gehoord wat de wethouder opmerkte over de voor- en nadelen van de gemeenschappelijke regeling en daar zijn we het gedeeltelijk mee eens. Maar het blijft ongemakkelijk dat er nu van alles gebeurt met een grote impact op de leefomgeving van de mensen terwijl de organisatie niet is gebaseerd op een democratisch gremium. Voor nu zullen we instemmen met het besluit, maar we hebben wel samen met de VVD, PDvZ, PvdA en D66 een motie om een volgende keer in ieder geval in twee raadsronden te beslissen. Verder zijn we mede-indieners van de motie van de PVV, want Zó! Zoetermeer is tegen windturbines in het stedelijk gebied, tot zover voorzitter.

Motie nr. 2105-11 ingediend door Zó! Zoetermeer, VVD, PDvZ, PvdA, D66
Energietransitie samenwerking bij alle vervolgstappen goed organiseren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

overwegende dat:

- de energietransitie enorme impact heeft op alle mensen in Nederland;
- we nu een voorstel voorgelegd krijgen waarover alle partijen - provincie, waterschappen en gemeenten - eenzelfde besluit moeten nemen;
- niet geregeld is hoe al deze beslissers tot hetzelfde besluit kunnen komen en nu van elkaar niet weten welke wijzigingen eigenlijk gewenst zijn;

verzoekt het college:

- in alle overleggen m.b.t. de RES uit te dragen dat het dringend gewenst is om in het vervolg de

besluitvorming in twee beslisronden te organiseren, waarbij

- het voorstel aan alle besluitvormende gremia wordt voorgelegd;
- dat alle gremia moties en amendementen kunnen aannemen;
- dat alle moties en amendementen door het bestuur worden voorzien van een reactie;
- dat alle moties, amendementen en de reactie worden gestuurd aan alle gremia;
- dat hierover een digitale sessie wordt georganiseerd om e.e.a. te bespreken en van gedachten te wisselen;
- dat in een volgende ronde wordt overgegaan tot definitieve besluitvorming waarbij de gremia zich kunnen aansluiten bij de amendementen en moties;
- dat tevoren wordt bedacht en afgesproken, hoe zwaar de besluitvorming van de diverse gremia meetelt;

tevens overwegende dat:

- Zoetermeer als een van de eerste partijen een besluit neemt over RES 1.0;

verzoekt de griffier:

- deze motie naar de andere bij de RES betrokken gemeenten, waterschappen en de provincie te sturen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Van der Meer. De heer Blansjaar.

De heer Blansjaar (PDvZ): Dank u voorzitter. Zoals in de commissie al gezegd, is het allerbelangrijkste voor de PDvZ dat het betaalbaar blijft voor de inwoners. We begrijpen dat de RES niet alleen de inwoners van Zoetermeer aangaat maar dat dit regionaal geregeld moet worden en dat steunen we ook absoluut. We willen nogmaals benadrukken dat de Zoetermeerse wethouders en de raad de beschikbaarheid van waterstof op termijn niet moeten onderschatten. Daarom willen we ook grote terughoudendheid om bestaande woningen van het gas af te halen; de leidingen kunnen met een kleine aanpassing geschikt gemaakt worden voor waterstof. Zouden we alles naar elektriciteit moeten omzetten, dan moeten er nog eens zoveel kabels in de grond worden gestopt. Het gasnetwerk ligt er al. We moeten echter voorkomen dat nu verkeerde keuzes worden gemaakt en dat we dat over tien jaar moeten bezuren. Shell gaat niet voor niets inzetten op waterstof. De PDvZ ondersteunt het raadsvoorstel en kijkt met belangstelling uit naar de RES 2.0 maar we zullen zeker alert blijven op de eventuele verkeerde keuzes. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Dank u wel voorzitter. Wij zullen instemmen met deze RES 1.0 maar we zijn als PvdA niet 100% tevreden met wat de RES-organisatie heeft gedaan met de aandachtspunten die de Zoetermeerse raad bij de conceptversie heeft meegegeven. We willen een concretere RES met een risicoanalyse met betrekking tot diverse energiebronnen, een betere cijfermatige onderbouwing, snelheid maken en procedures verkorten, het bedrijfsleven beter in de RES verwerken, meer inzetten op innovatie, ontzorging en participatie van inwoners, beter vormgeven, duidelijk aandacht voor het open landschap en de biodiversiteit, nadere handreiking voor gemeenten met betrekking tot het lokale eigenaarschap en last but not least een uitwerking van de kansen en uitdagingen met betrekking tot werkgelegenheid en scholing. We zien op diverse punten goede zaken terug in deze RES 1.0 maar bijvoorbeeld bij het lokaal eigenaarschap en werkgelegenheid en scholing vinden we dat de RES-organisatie te makkelijk zegt 'dit valt buiten onze scope' en dan worden zaken simpelweg weer terugverwezen naar de lokale besluitvorming. Met respect daarvoor, wij vinden het belangrijk dat we met onze RES juist samen die strategie omvormen tot concrete actie en dus uiteindelijk tot concrete resultaten en we dienen daarom een motie in die het college ertoe oproept om in alle overleggen met betrekking tot de RES uit te dragen dat het gewenst is om binnen de RES op belangrijke thema's regionaal of intergemeentelijk meer samen te werken en kennis te delen, zodat de RES niet alleen een strategie op papier blijft waar toevallig 23 gemeenten onder vallen die het allemaal op eigen houtje doen, maar kan uitgroeien tot een echt samenwerkingsverband...

De voorzitter: Mevrouw Kraneveldt, wilt u afronden?

Mevrouw Kraneveldt (PvdA): Even een laatste zin, voorzitter. ...waarin gemeenten elkaar helpen en

versterken en samen uitdagingen verkennen en oplossen

De **voorzitter**: Dank u wel, maar u was wel ruim over uw tijd, ik doe dat niet zo snel maar dit was al meer dan een minuut.

Motie nr. 2105-12 ingediend door PvdA, D66, Fractie Van den Berg
Meer samenwerking in de RES

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021:

constaterende dat:

- er elementen in de RES 1.0 zitten waar alle deelnemende gemeenten bij de uitvoering van de doelen in de RES 1.0 mee te maken krijgen, zoals inwonersparticipatie, werk en scholing, lokaal eigendom, ontzorging van inwoners e.d.;
- de RES zich op onderdelen wel erg formeel opstelt door bepaalde zaken niet nader uit te werken en te zeggen dat die niet 'binnen de scope' vallen en terug te verwijzen naar de lokale besluitvorming;
- gemeenten juist gebaat zijn bij kennisdeling en samenwerking, zodat zij - met respect voor elkaars lokale autonomie - niet voor alles het wiel opnieuw of alleen hoeven uit te vinden maar van elkaar kunnen leren en best practices van elkaar kunnen overnemen;

verzoekt het college:

- in alle overleggen m.b.t. de RES uit te dragen dat het gewenst is om binnen de RES op belangrijke thema's regionaal of intergemeentelijk meer samen te werken en kennis te delen, zodat de RES niet alleen een strategie-op-papier is waar toevallig 23 gemeenten onder vallen die het allemaal op eigen houtje doen, maar uit kan groeien tot een echt samenwerkingsverband waarin gemeenten elkaar helpen en versterken en samen uitdagingen verkennen en oppakken;

verzoekt de griffier:

- deze motie naar de andere bij de RES betrokken gemeenten, waterschappen en de provincie te sturen;

en gaat over naar de orde van de dag."

De **voorzitter**: De heer Schotel.

De heer **Schotel**: Voorzitter, heel kort inderdaad. De RES 1.0 is beter dan de concept-RES. Veel wensen en bedenkingen van de raden zijn meegenomen. Het proces van afstemming tussen raden moet beter. We dienen de motie van Zó! Zoetermeer hierover mede in. De motie van de PVV die ingediend wordt over windturbines in het A12-gebied van Zoetermeer zullen we steunen. Het is in lijn met onze eerdere stellingname op dit onderwerp. That's all, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw termijn. De heer Mooiman.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter. De nu voorliggende RES 1.0 creëert meer mogelijkheden voor windenergie in Zoetermeer in de vorm van zoekgebieden. Op pagina 49 van de RES 1.0 staan de zoekgebieden voor wind en zon aangegeven en schrikwekkend genoeg staat het gehele deel van de A12 dat op Zoetermeers grondgebied ligt, aangemerkt als gebied voor verder onderzoek zon en/of wind. In plaats van enkel zon, zoals elders in de regio en elders in de provincie wel het geval is. Als we hier als raad geen kaders voor stellen en de RES 1.0 wordt vastgesteld, schept dat mogelijkheden of aanleiding voor bijvoorbeeld de regio om dit gebied op den duur voor windenergie te willen gebruiken. Dat lijkt ons zeer onwenselijk, onder andere gezien het feit dat het gebied dwars door onze stad loopt en er in het gebied vele ontwikkelingen zich afspelen, zoals de Entree die hier ook door geraakt kan worden. We dienen daarom samen met Zó! Zoetermeer en PDvZ een motie in die het college verzoekt om op Zoetermeers grondgebied geen medewerking te verlenen aan het zoekgebied voor wind rond de A12 zoals gearceerd op pagina 49 van de RES 1.0 en zich in dit gebied te beperken tot medewerking aan verder onderzoek zon. Dank u wel voorzitter.

Motie nr. 2105-13 ingediend door PVV, Zó! Zoetermeer, PDvZ
Geen windturbines dwars door Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 17 en 19 mei 2021;

constaterende dat:

- op pagina 49 van de RES 1.0 een kaart met de zoekgebieden voor 2030 voor de RES-regio Rotterdam Den Haag staat, waarop het gehele deel van de A12 dat op Zoetermeers grondgebied ligt, is aangemerkt als gebied voor "Verder onderzoek zon en/of wind";
- de raad eerder bij de behandeling van de lokale verkenning windenergie en zonnestroom heeft besloten tot 2030 voornamelijk in te zetten op zon op dak, geluidwallen en parkeerplaatsen;
- de raad bij de behandeling van de lokale verkenning windenergie en zonnestroom tevens heeft besloten om windturbines op meerdere locaties o.a. vanwege de impact onwenselijk te vinden en geen medewerking te verlenen;

overwegende dat:

- eventuele plaatsing van windturbines in of nabij woon- en natuurgebieden, o.a. vanwege de grote impact op de omgeving, onwenselijk is;
- Zoetermeer de komende jaren voor veel ruimtelijke ontwikkelingen staat waardoor extra kritisch moet worden afgewogen hoe om dient te worden gegaan met schaarse ruimte;
- de RES 1.0 tot 2030 grote impact zal hebben op hoe de energietransitie wordt vormgegeven en dat tijdige kaders mede daarom van groot belang zijn;
- een groot deel van de raad zich meermaals heeft uitgesproken tegen eventuele komst van windturbines in of nabij woon- en natuurgebieden;
- er onder inwoners van Zoetermeer weinig tot geen draagvlak is voor de realisatie van windturbines.;

verzoekt het college:

- voor Zoetermeers grondgebied geen medewerking te verlenen aan het zoekgebied voor wind rondom de A12, zoals gearceerd op pagina 49 van de RES 1.0, en zich in dit gebied te beperken tot medewerking aan "Verder onderzoek zon";

en gaat over tot de orde van de dag!"

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Mooiman voor de eerste termijn, dan mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Je zou kunnen zeggen dat we weinig hebben in te brengen in een min of meer democratisch proces met 23 gemeenten en vier waterschappen en een provincie, maar voor de ChristenUnie-SGP overheerst het gevoel dat dit project rond de Regionale Energiestrategie grondig wordt aangepakt en netjes van onderaf wordt opgebouwd. Dat is altijd de beste garantie voor een breed gedragen eindproduct. Dat het nu nog relatief abstract is, kan allerlei vragen en zorgen oproepen, maar je kunt ook zeggen 'concreet wordt het als we zelf aan de slag gaan als stad met de regionale ambities' en dat is ook precies wat we willen. Wat ons betreft gaan we akkoord met deze versie 1.0 van de RES.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mevrouw Wortel, gaat uw gang.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, een volgende stap in de regionale energietransitie strategie. Het gaat hierbij om technologische ontwikkelingen op het gebied van duurzaam opgewekte energie door middel van windmolens en zonnepanelen, maar ook wordt geschreven over waterstof, warmte- en koudeterugwininstallaties en mogelijk kernenergie. Samen met de 23 andere gemeenten in de regio, de vier waterschappen en de provincie staat de regio voor de uitdaging om de toekomstige energiehuishouding gezamenlijk vorm te geven. Maar voorzitter, zoveel gemeenten, zoveel wensen, dit vergt een krachtige rol van de wethouder. Hij moet ervoor zorgen dat de ambitie en de plannen uit onze gemeente in de strategie terechtkomen. Maar ook is het belangrijk om de zorgen te delen in de regio. LHN steunt het voorstel, maar verzoekt de wethouder om actief Zoetermeer te blijven vertegenwoordigen in de regio. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Zoals ik in de commissievergadering al heb aangegeven, zijn we als fractie GroenLinks zeer tevreden over deze RES 1.0, een prachtige strategie

gebaseerd op uitgebreid onderzoek naar energieverbruik en potentiële energiebronnen. Complimenten dus voor het RES-team. Het is een strategie, een advies dat nog vertaald moet worden naar de lokale situatie. Een aantal, zelfs grote, partijen heeft dat nog niet goed in de gaten in Zoetermeer. Voor hoe die vertaling gemaakt wordt en de keuzes die we voor Zoetermeer maken, zijn we zelf verantwoordelijk en besluiten worden dan ook hier door ons genomen.

Naar aanleiding van de concept-RES hebben we een tweetal belangrijke zienswijzen doorgevoerd en die herkennen we heel goed in de RES. Grondig onderzoek naar de mogelijkheden om het overschot aan warmte efficiënt te gebruiken voor het verwarmen van gebouwen, scholen en woningen, zowel technisch als bestuurlijk. Haalbaar en betaalbaar, zowel voor de gemeente als voor onze inwoners is voor ons erg belangrijk. En tot slot voorzitter...

De voorzitter: Mijnheer Van Steenis, ik onderbreek u even voor een interruptie van de heer Mooiman.

De heer Mooiman (PVV): Dank voorzitter, in de RES 1.0 hebben we het over de regionale inzet, want het is een inzet om energie op te wekken. Zeker waar het gaat om elektriciteit is de inzet op dit document dus al dat het gehele gebied langs de A12 in Zoetermeer als zoekgebied voor windenergie te boek staat. Dus geeft u in uw inbreng niet een te lichte status aan deze RES die nota bene wordt vastgesteld door zowel de provincie, als de hele regio en daar ook verwachtingen bij schept?

De voorzitter: Mijnheer Van Steenis.

De heer Van Steenis (GroenLinks): Dank voorzitter. Het klopt dat er grondig onderzoek gedaan is naar potentiële gebieden, dus in theorie geschikte gebieden voor wind en of zon, maar wel rekening houdend met landschappelijke inpassing. Aan die eis voldoet dit zoekgebied dus dat klopt. Het RES-team heeft daar zijn huiswerk goed gedaan. Of dat er komt, of er op het grondgebied van Zoetermeer iets gebeurt met wind of zonne-energie, daar gaan we zelf over. Dat hebben we ook begin januari gezien in de discussie Verkenning zon en wind. We hebben daar heel nadrukkelijk uitgesproken – misschien een klein beetje tegen onze visie en ons beeld in – dat er geen ruimte is voor windenergie in Zoetermeer. Volgens mij is dat een helder antwoord en volgens mij heeft de RES-regio het daarmee te doen.

De voorzitter: U mag uw slot nog uitspreken, maar de heer Mooiman heeft nog een vervolg.

De heer Mooiman (PVV): Voorzitter, ten eerste wil ik mijnheer Van Steenis corrigeren. Hij zegt 'daar heeft de RES-regio het maar mee te doen'. Maar dat is niet het geval. Wat er nu in deze RES 1.0 staat, schept dus ook verwachtingen bij zowel de provincie als de regio en de gedeputeerde – toevallig van GroenLinks – in Zuid-Holland heeft aangegeven dat als er niet wordt meegewerkt door gemeenten aan de RES 1.0 met invulling van de zoekgebieden, de provincie dan nota bene zelf een inpassingsplan kan toevoegen. Dus daar gaan we in die zin niet over en begrijpt u ook dat als deze zoekgebieden nu worden vastgesteld en wij daar verder niets aan doen, daar ook windturbines kunnen komen of waarschijnlijk gaan komen op een aantal van die gebieden, zowel stedelijk, als natuurgebieden? Is dat voor uw fractie acceptabel?

De voorzitter: Mijnheer Van Steenis, ik stel voor dat u een antwoord geeft en dan uw slotopmerking maakt.

De heer Van Steenis (GroenLinks): Dank u voorzitter, ik denk dat ik het heel goed begrijp en ik denk ook dat als we hier in Zoetermeer met elkaar afspreken, en dat hebben we afgesproken, democratisch, dat we hier geen windmolens willen, ik heel graag met mijn eigen partijgenoot-gedeputeerde daarover in gesprek ga. Want we gaan namelijk over ons eigen grondgebied en als we daar geen windenergie willen om wat voor reden dan ook en we besluiten dat hier in deze raad met elkaar, dan is dat de lijn die we daarover afspreken. Dan gaat daar in mijn ogen geen provincie zijn, of de provincie zou zijn bevoegdheid zeer te buiten gaan als die dat op de een of andere manier afdwingt of door wil drukken. Dus ik zie uit naar die gesprekken.

De voorzitter: Ik geef de heer Mooiman nog gelegenheid voor een laatste vraag.

De heer Mooiman (PVV): Dank u wel voorzitter. Mijnheer Van Steenis geeft aan dat we al besloten hebben, ook als raad, om geen windenergie in Zoetermeer te willen. Daar hebben we inderdaad al vaker met moties uitspraken over gedaan, maar waarom wilt u dan zo graag dat zoekgebied voor wind

wel dwars door Zoetermeer hebben?

De voorzitter: Mijnheer Van Steenis.

De heer Van Steenis (GroenLinks): Ja voorzitter, wil ik dat graag? Volgens is het niet zo relevant, er is onderzoek gedaan en er is gekeken naar de potentie, waar je eventueel duurzame energie kunt opwekken. Dat is hier en elders en in de hele RES-regio gedaan. Ik denk dat dat belangrijk is om vast te stellen en inderdaad ook vast te leggen op die manier want het is natuurlijk wel een bewuste keuze die we maken als we dat niet willen. Dus wat dat betreft, vind ik dat de RES 1.0, en er zullen er meerdere komen, het onderzoek is. Dat is het kader en we besluiten zelf in Zoetermeer hoe we daarmee omgaan en waar we wel of niet zon of wind gaan plaatsen. Volgens mij hebben we daar in januari uitgebreid met elkaar over gesproken en ondanks dat ik daar – dat zeg ik u eerlijk – en beetje pijn in mijn buik van had dat we helemaal nergens ruimte voor wind wilden creëren, is dat wel het besluit dat we genomen hebben en dat was democratisch en dat zal ik verdedigen.

Dan tot slot voorzitter, zoals ik zojuist al aan de laatste zin begon. Energiebesparing. Energie die je bespaart, hoeft je niet op te wekken. We kunnen ons heel wat windmolens besparen als we minder energie verspillen. Gelukkig is daar nu ook aandacht voor in de RES en we kunnen daarmee samen met onze inwoners aan de slag op een haalbare en betaalbare manier, want zowel voor de inwoners als de gemeente moet het betaalbaar zijn. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Van Steenis. Dan ga ik over naar de eerste termijn van mevrouw Bink.

Mevrouw Bink (Zoetermeer Vooruit): Oké, voorzitter dank u wel. De Regionale Energiestrategie vreet energie en dat zou niet mogelijk moeten zijn. Dit heeft veel impact op de inwoners van Zoetermeer en natuurlijk ook daarbuiten; hoe gaan we bereiken dat 23 gemeenten, waterschappen en provincie hetzelfde besluit nemen? Dit is bijna niet te doen. Maar met een paar moties zoals Goed organiseren van vervolgstappen van Zó! Zoetermeer en waarschijnlijk ten overvloede Geen windmolens in Zoetermeer van de PVV die we positief hebben ontvangen, denken we van Zoetermeer Vooruit toch goed op weg te zijn naar de RES 2.0. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel mevrouw Bink. Dan mijnheer Zamani, gaat uw gang.

De heer Zamani (D66): Dank u voorzitter, in lijn met de vorige sprekers zijn we erg blij met de Regionale Energiestrategie, we kijken uit naar de RES 2.0 en zoals eerder aangegeven dienen we de moties van Zó! Zoetermeer en PvdA mede in. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik als laatste het woord aan de heer Weekenstroo.

De heer Weekenstroo (CDA): Voorzitter dank. Zoals in de commissie aangegeven, heeft CDA Zoetermeer zorgen over de uitvoerbaarheid van de RES. Volgens een AEF-onderzoek zijn de kosten van de uitvoering van de energietransitie hoog en komen er dus veel kosten bij. We wachten dan ook met veel interesse de afdoening van de motie die dit verder toelicht af. Eveneens zijn er zorgen over de afstemming en hebben we de moties van PvdA en Zó! Zoetermeer voorbij zien komen. Wij denken dat die van toegevoegde waarde zijn. Desondanks denkt het CDA Zoetermeer dat met de opzet en de omvang van de RES op den duur meer verandering nodig is dan met twee moties, zodat het informele beleid voor de afweging die binnen de RES plaatsvinden meer transparant is. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Weekenstroo, dan constateer ik dat er verder geen inbreng meer is uit de raad voor de eerste termijn en dan ga ik naar het college. Wethouder Paalvast, gaat uw gang.

Wethouder Paalvast: Voorzitter, dank u wel. Dit zijn gelukkig wat minder moties en amendementen dus ik denk dat ik dit wel kan overzien. Mijnheer Van Steenis zei 'dit is een strategie, dit is een advies en dit wordt bepaald door gemeenten zelf en we nemen ook zelf besluiten'. Dat is natuurlijk hier het geval. De RES is de regionale vertaling van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord. Die ambities moeten gemeenten zelf vertalen in hoe zij dat invullen. Dus laat ik beginnen bij de heer Mooiman met zijn motie over geen windturbines. Het klopt wat mijnheer Van Steenis zegt, we hebben in Zoetermeer al lang besloten dat we gaan voor zon en in het raadsbesluit Verkenning zon en wind hebben we voor zon gekozen. De zoekgebieden die in de RES staan, gaan zowel over zon als wind. Voor het Zoetermeerse grondgebied hebben we dus gekozen voor zon en daarmee niet voor wind dus daarmee is de

motie van de PVV echt overbodig. Dat voegt niets toe want dat besluit hebben we als gemeenteraad al lang genomen.

De voorzitter: Wethouder Paalvast, ik ga u onderbreken want de heer Mooiman wil daarop interrumperen.

De heer Mooiman (PVV): Dank voorzitter, de wethouder geeft aan dat we in Zoetermeer al gekozen hebben voor zon en dat klopt en dat is ook goed. Daarom wil ik de wethouder ook vragen waarom en hoe het kan dat er dan toch 'verder onderzoek zon en/of wind' staat in Zoetermeer, voor die gehele zone? Want u geeft nu aan dat de motie overbodig is, maar dat is niet het geval want we hebben elders in de provincie - dat kunt u ook zien op de kaart op pagina 49 - heel veel gebieden waar alleen 'verder onderzoek zon' staat. Dus waarom is dat dan niet het geval voor Zoetermeer als deze motie overbodig zou zijn? Ik vind het heel vreemd dat er dan toch 'verder onderzoek zon/wind' staat. En als dat er staat, dan staat het er.

Wethouder Paalvast: Voorzitter, dit gaat over de verkenning voor de MRDH en dat is een groot gebied en daar zijn zoekgebieden aangegeven en die gaan soms grenzen van gemeenten over en dat is ook hier het geval. Waar het gaat over het gebied binnen de Zoetermeerse grenzen, hebben wij gezegd dat we gaan voor zon en niet voor wind, dus zo is dat. Dit is gewoon een globale verkenning over de hele regio en in dat hele gebied langs de A12 ziet men mogelijkheden voor zowel zon, als wind, maar wij hebben gekozen voor alleen zon. De heer Mooiman gaf aan dat de gedeputeerde een andere uitleg heeft, maar uit de contacten die wij hebben kunnen we dat standpunt van de heer Mooiman niet onderschrijven. Dat wil ik even corrigeren, wij hebben niet het gevoel dat de provincie voor Zoetermeer een standpunt inneemt om tot inpassingsbesluiten of iets dergelijks over te gaan.

De voorzitter: Wethouder Paalvast, nog een interruptie van de heer Mooiman.

De heer Mooiman (PVV): Dank voorzitter, de wethouder komt terug op de keuze voor zon. Nogmaals, dat is een keuze die wij ook hebben ondersteund in de lokale verkenning zon en wind, maar dat is niet zoals het nu in deze RES 1.0 staat. Er was een mogelijkheid 'verder onderzoek zon', maar dat staat er niet, er is echt gekozen voor 'verder onderzoek zon en/of wind' en niet alleen omdat dat toevallig een grens overschrijdt. We hebben het echt letterlijk over door heel Zoetermeer. Dwars door Zoetermeer, zowel door natuurgebieden als de Entree. Dus ik vraag me echt af waar de wethouder dat vandaan haalt en ik denk juist dat de wethouder deze motie zou moeten omarmen, overnemen of in ieder geval een positief advies moet geven, om nogmaals duidelijk te maken dat het om alleen zon gaat want dat staat echt niet in deze RES 1.0.

De voorzitter: Ik heb het even laten gaan. Maar ik vraag echt interrupties iets korter te houden want u heeft straks ook nog de tweede termijn om de boodschap te brengen. Ik ga nu terug naar wethouder Paalvast en ik stel voor dat hij dan ook verdergaat.

Wethouder Paalvast: Voorzitter, volgens mij ben ik duidelijk geweest dat deze motie niets toevoegt. We hebben hier al lang een besluit over genomen en ik heb uitgelegd hoe de RES werkt met zoekgebieden dus ik wil het daarbij laten. We hebben twee andere moties. De motie van Zó! Zoetermeer 2105-11 Samenwerking bij alle vervolgstappen goed organiseren, daarvan heb ik in de commissie al gezegd dat we die voorzien van een positief advies. De heer Weekenstroo en de heer Schotel hadden het er ook over dat de afstemming in het regionale beter kan. Dat onderstreept deze motie. Ook de motie van de PvdA Meer samenwerking in de RES op de verschillende onderwerpen, kunnen we positief adviseren want inderdaad is het heel goed als je zaken als lokaal eigenaarschap en zo met elkaar afstemt en als je niet elke gemeente zelf het wiel laat uitvinden. Dus motie 2105-12 kunnen we ook van een positief advies voorzien. Daarmee heb ik volgens mij de vragen gehad.

De heer Blansjaar had het nog over waterstof, niet te onderschatten en niet uit te sluiten. Dat doen we zeker niet maar de RES geeft ook aan dat dat op korte termijn niet beschikbaar is. In de positievisie warmte gaan we aangeven wat de mogelijkheden zijn voor alternatieve duurzame energiebronnen. Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel wethouder Paalvast voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar de tweede termijn van de raad en geef ik als eerste het woord aan mevrouw Van der Meer.

Mevrouw Van der Meer (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, ik heb nog een aanmoediging voor de wet-

houder: houd vooral contact met onze buurgemeenten. De vorige keer moesten we drie keer naar het provinciehuis om die molen uit dat Balijbos te houden. Ik heb ook wel eens wat anders te doen dan actievoeren dus ik ga ervan uit dat u dat gewoon voor ons gaat regelen. Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor wat er in Lansingerland gaat gebeuren. We zien wat een ellende het geeft tussen Den Haag en Leidschendam. In Den Haag hebben ze lekker op hun grondgebied de windmolens zo neergezet dat ze er vooral in Leidschendam last van hebben. Dus als we het over samenwerking hebben, moeten we dit soort dingen met elkaar voorkomen. Dat wilde ik nog meegeven voorzitter. Ik ga er geen moties over indienen maar ik ga sowieso de motie van de PVV steunen. Maar laten we opletten wat we aan het doen zijn met elkaar.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van der Meer, dan mijnheer Blansjaar voor de tweede termijn.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, ik wilde nog aan de wethouder vragen om terughoudend te zijn met woningen van het gas af te halen en vooral nieuwe woningen van het gas af te houden, zeker met het oog op de toekomst van waterstof. Maar daar had ik nog geen antwoord op gekregen. Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Blansjaar. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel voorzitter, ik wil de wethouder bedanken voor het positieve advies over onze motie over meer samenwerking in de RES. Ik hoop dat dat echt gestalte krijgt want we kunnen samen zoveel meer dan alle 23 alleen. Dus ik wens de wethouder daar succes bij. Laten we opgaan naar een mooie 2.0 waarin weer een heleboel zaken concreter zijn en verder uitgewerkt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt. Mijnheer Schotel.

De heer **Schotel** (VVD): Voorzitter, ik denk dat de VVD heel helder is geweest, we steunen deze RES 1.0 en ik heb er verder niets aan toe te voegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Mooiman voor de tweede termijn.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter. Deze RES is een beleidsmatig fors document waarvoor goed kaders moeten worden gesteld om de belangen van onze inwoners te borgen, zeker bij dit soort dossiers. We hopen dan ook op voldoende steun van onze motie maar zijn in ieder geval blij met de toch wel brede steun voor een windturbinevrij Zoetermeer. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Nee, bedankt voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Wortel.

Mevrouw **Wortel** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Horende de reactie van de wethouder op de motie van de PVV ziet ook LHN het verleden even voorbijkomen waarin we met elkaar naar het provinciehuis zijn gegaan om tegen de windturbines in het Balijbos te stemmen, dus de provincie zal wel degelijk een stem hierin hebben en is natuurlijk ook een van de spelers in het veld. Daarom zullen we deze motie zeker steunen en verder hopen we op een goede samenwerking en een sterke positie van onze wethouder om Zoetermeer te vertegenwoordigen in dit grote project.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Wortel. Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ik denk dat ik in de eerste termijn al voldoende gezegd heb. Ik kan alleen nog toevoegen dat ik verwacht van onze partijgenoot en gedeputeerde Berend Potjer, dat de provincie niet op enige manier haar zin om windmolens hier te plaatsen zal doordrukken. Vandaar dat ik vrij pittig kon melden dat we die discussie tegen die tijd graag zouden tegemoetzien. Ik blijf overigens bij het standpunt dat als wij hier iets democratisch besluiten in deze stad, dat we dat natuurlijk steunen. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Steenis. Dan mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. De wethouder is heel duidelijk in zijn mening over de motie van de PVV. We delen die mening niet en Zoetermeer Vooruit zal de motie van de PVV over de windmolens steunen, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, we hebben eerder voor de motie van de PVV gestemd om windmolens in onze natuurparken te voorkomen. Dat ging over grondgebied dat niet van ons was. Dit keer gaat het om grondgebied dat wel van ons is en waar we al lang en breed over hebben gesproken en over hebben besloten. Daarom zullen we deze motie niet steunen. We wensen de wethouder veel succes bij de uitwerking van de RES 1.0. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Zamani. Mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Alles volgens mij is al gezegd voorzitter. Wethouder, veel succes met de uitwerking en volgens mij wordt het tijd dat we deze 8,5 uur durende raad richting een einde gaan brengen.

De **voorzitter**: Daar kan een voorzitter nooit tegen zijn. Daar zijn we allemaal bij. Maar ik ga toch nog even naar de wethouder want iedereen heeft het woord gevoerd en misschien hij nog iets toevoegen.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter, geruststellende woorden richting mevrouw Van der Meer. Ja, we hebben contact met de buurgemeenten en recent nog overlegd met Frank van Kuppeveld van Pijnacker-Nootdorp. Dus we spreken elkaar vaak en ambtelijk gebeurt dat ook, dus die afstemming is goed. De heer Blansjaar ga ik niet geruststellen. Hij vroeg om terughoudend te zijn met woningen van het aardgas af te halen. Als het even kan, probeer ik dat natuurlijk wel, maar dat laat onverlet dat we ook naar de mogelijkheden voor waterstof in de toekomst kijken. De heer Mooiman kan ik wel geruststellen want we gaan natuurlijk met z'n allen voor een windturbinevrij Zoetermeer. Sterker nog, dat hebben we allang besloten met elkaar dus dat komt helemaal goed. De heer Weekenstroo wenste ons succes, dank daarvoor. Daarvoor is de RES een van de stapjes. We gaan nu met z'n allen naar de transitievisie warmte wat weer een belangrijke stap voor Zoetermeer wordt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Paalvast. Er is nog een vraag van mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank voorzitter, we steunen de wethouder in het aardgasvrij maken van woningen maar ik denk dat de oproep van mijnheer Blansjaar was dat we de installaties, de leidingen wel in de woning laten, voor het geval we in de toekomst waterstof gaan gebruiken. Dat was ook ons amendement richting RES 1.0 toentertijd om die innovatie in ieder geval de komende tien jaar in leven te houden. Ik vroeg me af hoe de wethouder daarnaar kijkt.

De **voorzitter**: Wethouder Paalvast.

Wethouder **Paalvast**: Ja voorzitter, ik stel voor dat ik daarop terugkom bij de transitievisie warmte over hoe we inderdaad met bestaande aansluitingen omgaan op het moment dat we besluiten dat we wijken van het aardgas af gaan halen.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Paalvast. Dan constateer ik dat daarmee een einde is gekomen aan de beraadslagingen van de raad. Dat betekent dat we overgaan naar de stemming. Wat mij betreft, betekent dat omdat er geen amendementen zijn, dat we allereerst het raadsvoorstel Vaststellen Regionale Energiestrategie RES 1.0 regio Rotterdam Den Haag in stemming brengen. Ik vraag eerst of er iemand een stemverklaring af wil leggen. Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming wenst over dit raadsvoorstel? Niet het geval. Stemming? Dat is niet het geval. Toch? Ja, dan gaat het naar de briefstemming. Dan gaan we naar de moties. Ik kan al bij voorbaat zeggen dat er is gevraagd om alle moties naar de briefstemming te laten gaan, maar ik ga natuurlijk wel even kijken of er een stemverklaring gewenst is. Ik begin met 2105-11 Energietransitie samenwerking bij alle vervolgstappen goed organiseren. Is er iemand die daar een stemverklaring bij af wil leggen? Dat is niet het geval. Dan zal deze naar de briefstemming gaan. 2105-12 Meer samenwerking in de RES. Is daar een stemverklaring? Niet het geval, dan gaat die ook naar de briefstemming en dan hebben we nog 2105-13 Geen windturbines dwars door Zoetermeer. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af

te leggen? Dat is niet het geval, dan gaat deze over naar de briefstemming. Dan sluit ik agendapunt 8.e af en gaan we over naar het laatste agendapunt.

f. Raadsvoorstel Benoeming leden Referendumcommissie

De **voorzitter**: Dit is door mevrouw Van der Meer naar het debat gehaald dus ik geef het woord aan mevrouw Van der Meer die hier op mijn lijstje staat om daar het woord over te voeren. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, in het voortraject heeft onze fractie gemeld dat we het voorstel van het college om de medewerker van de VNG te benoemen in de Referendumcommissie niet steunen. We vonden de commissie qua deskundigheid te eenzijdig en we vinden het ook vervelend dat in antwoord op technische vragen aan de VNG, deze zelfde medewerker de antwoorden schrijft. Dat zijn dan toch twee petten. Tot onze verbazing ligt er nu ineens een voorstel voor vier, in plaats van drie personen. Dit voorstel is helemaal zonder bespreking in de commissie in een keer naar de raad gestuurd. Deze gang van zaken vinden we niet zorgvuldig. We vragen ons af wat de financiële consequentie is van het eventueel uitbreiden van de commissie van drie naar vier personen. Overigens zijn we blij dat tussen de raad van maandag en deze raad de koppeling tussen de cv's en het raadsvoorstel is gemaakt want anders had niemand geweten waar hij op stemde want het was totaal niet meer duidelijk wie waarbij hoorde. We willen dus schriftelijk stemmen en wij zullen in ieder geval niet instemmen met de medewerker van de VNG, dank u wel. Ik moet er nog even iets aan toevoegen dat ik niet in zijn algemeenheid iets heb tegen medewerkers van de VNG.

De **voorzitter**: Dank u wel. Oké, dat laatste komt zeker in de notulen, want die begrijp ik wel. U heeft zulke warme contacten met de VNG. Ik kijk even of er nog anderen hierover het woord wensen te voeren, dat is niet het geval?

Dan kan ik alleen maar zeggen dat we bij de besluitvorming over het referendum ook hebben besloten dat we met een Referendumcommissie zouden komen en dat hebben we ook gedaan. Dat hebben we ook in het seniorenconvent besproken en daar is een vierde aan toegevoegd. Dat kan ook en ik wil toch gezegd hebben, dat hebben we ook nagevraagd, dat degene over wie u het heeft vanuit de VNG wel een grote deskundigheid heeft op het gebied van referenda en dat we daarom ook blij zijn dat ze haar medewerking wil verlenen om een referendum te organiseren voor onze stad. Dat wil ik er wel even aan toevoegen. Maar uiteraard is het aan uw raad om uiteindelijk de keuze te maken wie er in de commissie komen, dus dat zou ik daarover willen zeggen en niet meer dan dat. Dat lijkt me ook niet gepast. Als u verder geen bijdrage heeft, mevrouw Van der Meer? Het is al gezegd, dit wordt een schriftelijke stemming want het is een bijzondere stemming en het gaat over personen. Dus dan krijgt u ook een bijzonder stembiljet daarvoor uitgereikt en daar krijgt u verder een toelichting voor als u morgen het stembiljet ontvangt. En dan wil ik hiermee ook de beraadslaging sluiten als u dat goed vindt. Dan moet ik nog wel... O, excuses ik ging iets te snel. Mevrouw Van der Meer.

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, mijn vraag is volgens mij niet beantwoord. Ik vroeg wat het financieel scheelt of we drie of vier mensen in die commissie hebben zitten. Het klinkt onaardig, maar wat scheelt dat?

De **voorzitter**: Ik moet u eerlijkheidshalve bekennen dat ik niet uit mijn hoofd weet wat de presentievergoeding van die commissie is, maar het heeft natuurlijk consequenties want als je er een extra lid aan toevoegt, heeft dat extra financiële gevolgen. Maar ik heb begrepen dat het gewoon mogelijk is binnen de kaders die u heeft gesteld dus wat mij betreft is dat geen probleem. Maar het leidt tot extra kosten als er iemand extra aan toegevoegd wordt. Maar zoals ik al zei, het is gedaan ook op uw verzoek, van het seniorenconvent, omdat het ook goed zou zijn als er iemand met expertise is en die is eraan toegevoegd. Maar dat kan want anders zouden we het niet aan u voorstellen. Is dat voldoende mevrouw Van der Meer, of wilt u daar nog verder op reageren?

Mevrouw **Van der Meer** (Zó! Zoetermeer): Gezien de tijd niet. Maar ik vind dat de procedure niet zorgvuldig is gegaan en dat wil ik wel even formeel gezegd hebben. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dat vind ik vervelend want het is niet de bedoeling om dat niet zorgvuldig te doen. Maar ik stel voor om daar in het seniorenconvent op terug te komen. Dat lijkt me goed. Dan gaat dit voorstel naar de stemmingenlijst maar het krijgt een bijzondere procedure. Ik moet nog wel even vragen of er nog iemand behoefte heeft aan het afgeven van een stemverklaring over dit raadsvoorstel. Als dat niet het geval is, gaat dit naar de briefstemming met de bijzondere toelichting. Die krijgt u mor-

gen.

9. Sluiting

De **voorzitter**: Ik ga over naar de sluiting maar ik zie dat mijnheer Blansjaar nog kort het woord wil. Dat kan ik niet zo maar overslaan, dus gaat uw gang.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Ik wil u als burgemeester bedanken voor de slagvaardigheid in het handelen met betrekking tot de terrassenproblematiek. Ik heb voor de vergadering nog snel even een rondje gemaakt door het Stadshart en de Dorpsstraat en ik bedank u ook uit naam van vele ondernemers. Zij zijn heel blij met uw besluit.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het is niet gebruikelijk, maar goed, het is helder. Verder kan iedereen dat zien in de dagmail die vandaag gestuurd is. Ik ga over naar de sluiting. Ik wil nog een keer ten overvloede melden dat u voor morgen 12.00 uur een brief ontvangt met een stembiljet voor de briefstemming en uiterlijk voor 09.30 zaterdag 22 mei a.s. moet die in de stembus in het stadhuis. Nogmaals, let u ook op alle goede ondertekeningen en goed invullen want niet goed ingevuld, telt niet mee in de stemmingen. Dan dank ik na 8,5 uur vergaderen u allen voor uw inzet en discipline en wens u allen nog een heel fijne avond of wat er van over is. Bemoedigend is misschien dat we de komende avonden geen raads- of commissievergaderingen hebben. Fijne avond en ik sluit de vergadering.

Sluiting om 23.35 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 28 juni 2021,

de griffier,

drs. R. Blokland MCM

de voorzitter,

drs. M.J. Bezuijen